

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

2021 - 2028

СЪДЪРЖАНИЕ

Съкращения	3
1. Въведение	4
1.1. Обхват на програмата	4
1.2. Принципи при управление на отпадъците	11
2. Обща характеристика на общината	16
2.1. Географска характеристика на територията на общината	16
2.2. Административно-териториална характеристика	40
2.3. Социално-демографска характеристика	41
2.4. Икономическо развитие на общината. Стопански дейности	64
2.5. Екологична характеристика	72
3. Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците	80
3.1. Данни за отпадъците	81
3.2. Проучване, прогнозиране, планиране	91
3.3. Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците	93
3.4. Дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците	98
3.5. SWOT анализ	103
4. Основни цели на програмата	105
4.1. Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци	108
4.2. Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	117
4.3. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	122
4.4. Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	127
4.5. Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	132
4.6. Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците.....	136
4.7. Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.....	141
5. Координация с други общински и регионални планове и програми	146
6. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската Програма за управление на отпадъците	148

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ББО	Биоразградими битови отпадъци
БО	Битови отпадъци
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПО	Неправителствени организации
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОО	Оперативна програма "Околна среда"
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РЗП	Разгъната застроена площ
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци

I. Въведение

1.1.Обхват на програмата

Програмата за управление на отпадъците на община Първомай за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание чл. 52 (1)от Закона за управление на отпадъците с цел да подпомогне администрацията в прилагането на законодателството в сферата на управлението на отпадъците. Програмата се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и се актуализира при промяна във фактическите или нормативните условия.

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците и включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на Кмета на Общината. Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на Общината с цел осигуряване на обществен достъп и се приема от общинския съвет, който контролира изпълнението ѝ. Кметът на Общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Съгласно Чл. 16. от Закона за управление на отпадъците Кметът на Общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и Наредбата на Общинския съвет, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси

Съгласно чл. 19 на закона Кметът на Общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон Кметът на Общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Кметът на Общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най - малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. почистването от отпадъци на общинските пътища;
13. осигуряването на информация на обществеността чрез интернет страницата на Общината, както и по друг подходящ начин;
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на Общината;
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.
16. организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет.

Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г и е съобразена с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, издадени на основание чл.54, ал.10 от ЗУО (Утвърдени със Заповед № РД -883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите).

ПУО има за цел да осигури на община Първомай инструмент за планиране на необходимите ресурси, мерки и дейности за предоставяне на качествени услуги по управление на отпадъците на жителите на общината и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общеевропейската йерархия за отпадъците. Очаква се изпълнението на Програмата да окаже съществен принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Реализирането на заложените с програмата мерки и дейности има за резултат предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси. Програмата е ориентирана към концентрацията на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от собствени и европейски източници на финансиране

Програмата включва:

1. Анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на общината;
2. Съществуващите схеми за събиране на отпадъци и основни инсталации и съоръжения за обезвреждане и оползотворяване, включително всякакви специални договорености за отработени масла, опасни отпадъци или потоци от отпадъци, за които са регламентирани изисквания с този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;
3. Оценка на необходимостта от нови схеми за събиране, закриване на съществуващи инсталации и съоръжения за отпадъци, допълнителна инфраструктура от инсталации и съоръжения за отпадъци, както и съотносимите към това инвестиции;
4. Достатъчно информация за критериите, използвани за определяне на местоположението, и ако е необходимо - капацитета за бъдещото обезвреждане или за основните инсталации и съоръжения за оползотворяване на отпадъци, които се предвижда да бъдат изградени;
5. Общи политики за управление на отпадъците, включително предвидени технологии и методи за управление на отпадъците, и специфични политики към определени групи отпадъци, които изискват специално управление;
6. Мерки за подпомагане на повторната употреба на продуктите и на дейности по подготовка за повторна употреба, по-специално чрез насърчаване създаването на мрежи за повторна употреба и поправки и подкрепата за тях, използването на икономически инструменти, критерии за доставка, количествени цели или други мерки;
7. Мерки за осигуряване на висококачествено рециклиране чрез въвеждане на схеми за разделно събиране на отпадъци, когато това е технически, екологично и икономически приложимо, за да се гарантират необходимите стандарти за качество на съответните рециклиращи сектори;
8. Организационни аспекти, свързани с управлението на отпадъци, включително описание на разпределението на отговорностите между териториалните изпълнителни органи, физическите и юридическите лица, които осъществяват управлението на отпадъците;
9. Мерки за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда, в т.ч. мерки за поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци;
11. Мерки за насърчаване прилагането на варианти за управление на отпадъците, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло, в съответствие с йерархията за управление на отпадъците по чл. 6, ал. 1;
12. Използването на безопасни за околната среда материали, произведени от биоотпадъци;
13. Управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, в т.ч. мерки за предотвратяване и повторна употреба;
14. Мерки за ограничаване на количествата биоразградими отпадъци, обезвреждани в депа;
15. Информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и мерки за тяхното възстановяване;
16. Мерки за прилагане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост или към специфични групи от потребители;
17. Целите, етапите и сроковете за тяхното постигане;
18. Оценка на финансовите средства, необходими за осъществяване на плана;

19. Координация с други планове и програми, имащи връзка с дейността;
20. Система за отчет и контрол на изпълнението;
21. Система за оценка на резултатите на плана.

Програмата предвижда мерки за прилагане на системи за разделно събиране най-малко на следните отпадъци: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, и мерки за изпълнение на целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъчни материали по чл. 31 и 32.

В програмата са посочени общините, които ползват общо регионално депо и други съоръжения за третиране на отпадъци.

Програмата се изготвя за период от най-малко 6 години.

За успешното изпълнение на програмата особено важно е както вземащите решения, така и гражданите и бизнеса в общината да са запознати с йерархията на управлението на отпадъците и нейните ключови характеристики.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като **приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:**

- предотвратяване;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, трябва да предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло. Това може да наложи специфични потоци отпадъци да се отклонят от йерархията, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци. Вземат се предвид общите принципи за опазване на околната среда - предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазването на ресурсите, както и цялостното въздействие цели да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и се осъществява в съответствие с изискванията на нормативните актове относно: опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните; шума и миризмите и опазване на природната среда и местата, които са обект на специална защита.

Подобряването на ефективността при използването на ресурсите и гарантирането, че отпадъците се оценяват като ресурс може да допринесе за намаляване на зависимостта от вносна суровина и да улесни прехода към по-устойчиво управление на материалите и към модел на кръгова икономика. Този преход следва да допринесе за постигането на целите за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, посочени в стратегията „Европа 2020“, и да разкрие съществени възможности пред местните икономики и заинтересовани страни, подпомагайки същевременно увеличаването на полезните взаимодействия между кръговата икономика и политиките в областта на енергетиката, климата, селското стопанство, промишлеността и научноизследователската дейност, както и носейки ползи за околната среда, от гледна точка на емисиите на парникови газове, и за икономиката.

Управлението на отпадъците, следва да се усъвършенства и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното, ефективното и

рационалното използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, да се увеличава използването на енергия от възобновяеми източници, да се повишава енергийната ефективност и да се намалява зависимостта от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За да стане икономиката действително кръгова, е необходимо да се предприемат допълнителни мерки за устойчиво производство и потребление, чрез поставяне на акцент върху целия жизнен цикъл на продуктите по начин, който да позволява опазване на ресурсите и затваряне на кръга. По-ефективното използване на ресурсите би довело също така до значителни нетни икономии за предприятията, публичните органи и потребителите, като същевременно се намаляват общите годишни емисии на парникови газове

Ясните дефиниции са от решаващо значение за точното определяне на нивата на йерархията за управление на отпадъците, като по този начин се избягват случаи на неправилно приложение на йерархията.

Като цяло, трябва да се подчертае, че това, че даден оператор дава описание на дадена операция в съответствие с терминологията на дефинициите на Рамковата директива за отпадъците (РДО) или на съответния национален закон, не означава автоматично, че това е точно тази операция. Конкретните обстоятелства на планираната операция винаги трябва да се имат предвид, когато се оценява, дали определението е изпълнено.

Предотвратяване

Законодателството дава следното определение за предотвратяване (съгласно параграф § 1, т.28 от ДР на ЗУО): „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Повторна употреба

Законодателството дава определение за „повторна употреба” като всяка дейност, чрез която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени. Повторната употреба е един от начините за предотвратяване на отпадъците. Тя не е дейност по управление на отпадъка.

Оползотворяване

Определението на термина „оползотворяване” е една от ключовите концепции на Закона за управление на отпадъците. „Оползотворяване” и противоположният термин „обезвреждане” заедно съставляват „третиране на отпадъците”. Всяко третиране на отпадъците може да е или дейност по оползотворяване, или дейност по обезвреждане. Нито една дейност не може да се определи едновременно като дейност по оползотворяване и обезвреждане. Накратко казано, операциите по обезвреждане е всяка „дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на

вещества или енергия“ и са предимно операции по управление на отпадъците, които целят освобождаване от отпадъците чрез депониране, докато основният резултат на операция по оползотворяване е „е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло“. Оползотворяването е разделено на три под-категории: подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.

Подготовка за повторна употреба

Определението за „подготовка за повторна употреба“ е: „са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка“. Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба" въпросният материал е станал отпадък, по смисъла на определението за отпадъци и след това чрез поправка се превръща отново в продукт, който се използва по предназначение.

Рециклиране

Определението за „рециклиране“ в законодателството по управление на отпадъците е „всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.“

Общата идея при рециклирането е, че един материал бива преработван с цел да се променят неговите физико-химични свойства и това да позволи той да се употребява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е обществото да стане повече от „рециклиращо общество“, което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране, включват (но не само):

- Рециклиране на материали – например на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали, стопяване на отпадъчно стъкло за стъклени продукти, употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др.
- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите. Рециклирането включва физическо, химическо или биологично третиране, което води до материал, който вече не е отпадък. Член 3 (17) на РДО не изисква никакво специално характеризирание на дейността по обработка или преработка, докато същата генерира материал, който се използва като оригиналния или за други цели и така затваря икономическия кръг на материала. Съгласно РДО изключение от това правило има при преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности, като те се изключват от рециклирането и представляват „друго оползотворяване“ по смисъла на РДО”.

- От определението за рециклиране на РДО следва, че единствено преработката на отпадъци в продукти, материали или вещества може да се приеме като рециклиране. Преработката на отпадъци, при която се получава отпадък, който претърпява други последващи стъпки за оползотворяване, не се приема за рециклиране, а за предварително третиране преди оползотворяване. Такава дейност следва да се категоризира като „подготовка преди оползотворяване или обезвреждане” или „предварителна обработка” преди оползотворяване. Последното включва дейности като разглобяване, сортиране, натрошаване, намаляване на обема, палетизиране, изсушаване, преупаковане, сепариране, смесване и др. Тези дейности не подхождат на никое от нивата на йерархия на отпадъците и поради това може да се разглеждат като "предшествващи" специфични типове оползотворяване. Например, биологичната преработка на отпадъци с цел стабилизиране на отпадъците преди насипни операции трябва да се класифицира като предварително третиране преди "друго" оползотворяване, а не като процес на рециклиране.

Друго оползотворяване

Другите форми на оползотворяване не са споменати в легалните дефиниции на закона, но са очертани в чл. 4 (1) от РДО, където след рециклиране се нареждат други форми на оползотворяване. „Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО респективно R1 в приложение 2 към § 1, т. 13 на ЗУО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци, без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т. 11 на ЗУО. За определяне, дали изгарянето в инсинератори, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци трябва да бъде класифицирано като R1 или D10, в съответствие с критериите за енергийна ефективност, трябва да се използва като ориентир Ръководството на Комисията.
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване вж. § 1, т. 10 от ДР на ЗУО.

Обезвреждане

Съгласно Член 3 (19) от РДО, респ.в § 1, точка 11 от ДР на ЗУО, определението за „обезвреждане” е: “всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия”. От това определение следва, че всяка дейност по третиране на отпадъци, която не отговаря на критериите на определението за оползотворяване по подразбиране се счита за обезвреждане. Определението „дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия” отразява обратно идеята, че всяка дейност по оползотворяване трябва да отговаря на критерия, че „основен резултат” е „използването на отпадъка за

полезна цел” чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на тази цел.

1.2. Принципи при управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците на община Първомай се основава на следните основни принципи:

- *“Предотвратяване”* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- *“Разширена отговорност на производителя”* и *“замърсителят плаща”* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- *“Превантивност”* – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- *“Близост”* и *“самодостатъчност”* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване;
- *„Участие на обществеността“* – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

Програмата за управление на отпадъците на община Първомай е напълно съобразена с националното законодателство относно отпадъците. Изпълнението ѝ ще допринесе, както за подобряване на управлението на отпадъците на територията на община Първомай, така и за изпълнение на националните цели и политики в областта на отпадъците.

Основание и подход за изработване на Програмата

През 2012 г. е приет нов Закон за управление на отпадъците (ЗУО). ЗУО въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС в българското законодателство и регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

Член 52 от ЗУО изисква общините да разработват и изпълняват програми за управление на отпадъците за територията на съответната община за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и Националната програма за управление на отпадъците, като негова съществена част и да ги разработят в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО. В допълнение ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да включват и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от същия закон.

Именно на това основание и при спазване на посочените изисквания е разработена Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г. на община Първомай.

При разработването на програмата са взети предвид освен посочените законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021–2028 г.;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, МОСВ, март 2015 г. (Утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите);
- „Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци”, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда”;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010–2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.;
- Третия национален план за изменение на климата, 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци”.
- Методология за стратегическо планиране в Република България, април 2010 г., Министерски съвет - Съвет за административна реформа;
- Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия "Европа 2020";
- Национална програма за развитие: България 2030;
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР 2021-2027г..
- Националният план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г.

Мерките в настоящата програма са набелязани в съответствие с изискванията на действащото законодателство и изпълнението им следва да се съобрази с изискванията на следните нормативни актове:

- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за местните данъци и такси;
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от общините;
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 год. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци; за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци;
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки;
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Първомай.

Националното законодателство поставя количествени цели, които община Първомай следва да постигне в периода на Програмата за управление на отпадъците. Тези цели са взети предвид при разработване на Програмата.

Национални количествени цели за битовите отпадъци

Цел	2020	2025	2030	2035
Рециклиране и подготовка за повторна употреба на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	мин. 50 % от общото им тегло	мин55% от общото им тегло	мин60% от общото им тегло	мин65% от общото им тегло
Рециклиране и оползотворяване на биоотпадъци	мин. 50 % от количеството битови биоотпадъци, образувани през 2014 г.			
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	до 35 % от общото количество на същите образувани отпадъци през 1995 г.		до 70 % от общото количество на същите образувани отпадъци през 1995 г.	

Национални количествени цели за строителните отпадъци¹

Цел	2025
Подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване, вкл. чрез насипни дейности, чрез заместване на други материали	е по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Решение 2000/532/ЕО
Влагане на рециклирани строителни материали	Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влягането в строежите на рециклирани строителни материали или на третиранни СО за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно приложение № 10 в количества, както следва: 1. за строителство на сгради – 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 2. за строителство на пътища – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 3. за рехабилитация, основен ремонт и ре- конструкция на пътища – 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 4. за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура – 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 5. за оползотворяване на предварително третиранни СО в обратни насипи – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти
материално оползотворяване при строителство на пътища	– 80 на сто материално оползотворяване от теглото на образуванияте при тези дейности строителни отпадъци, считано от 14 юли 2014 г.
селективно разделяне и материално оползотворяване при СМР или премахване на строежи извън предходния ред	– осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества и съгласно сроковете, посочени в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали

В съответствие с йерархията за управление на отпадъците и с цел намаляване на количеството отпадъци, община Първомай си поставя следната количествена цел.

Количествена цел за предотвратяване на образуването на отпадъци в община Първомай

Цел	2030
– Предотвратяване на битови отпадъци	– Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата

Включените в Програмата цели и мерки и дейности за тяхното постигане бяха разработени въз основа на подробни анализи на текущото състояние за управление на

¹Целите се постигат поетапно до 2020 г., като междинните цели са посочени в Приложение № 8на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали.

отпадъците в община Първомай, изводите от тях и прогнозите за отпадъците. В обхвата на настоящата Програма попадат дейностите, свързани с формираните на територията на община Първомай отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление.

Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

- видът на отпадъците и тяхното образуване;
- количества и характеристика на отпадъците;
- начин на събирането и използвани съдове;
- транспортиране и използвана техника;
- рециклиране и оползотворяване;
- обезвреждане на отпадъците.

В рамките на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Първомай е изготвен анализ на съществуващото състояние по отношение дейностите, свързани с отпадъците, на база, който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите за периода 2021-2028 г. Разработен е План за действие, в който са посочени необходимите мерки в близка и в средно-срочна перспектива, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на планираните дейности.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван и актуализиран при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба;
- промяна на фактичката обстановка;
- при промяна на обхвата на регионалната система;
- по препоръка на компетентните органи;
- при конкретизация на инвестиционните проекти.

II. Обща характеристика на общината

2.1. Географска характеристика на територията на общината

2.1.1 Местоположение и природни ресурси

Община Първомай е разположена в централната част на южна България и в югоизточната част на Пловдивска област, към която административно принадлежи. Територията на общината се намира в най-източната част от Пловдивското поле на низина. Според разпоредбите и териториалното разделение на Закона за регионалното развитие тя е включена в Южен централен район за планиране (ЮЦР, NUTS 2). Този район за планиране се състои от областите Пловдив, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Смолян и Стара Загора и включва общо 69 общини.

Територията на община Първомай включва 17 населени места и граничи с общините Братя Даскалови и Чирпан на север, Димитровград и Минерални Бани на изток, Асеновград и Садово на запад, а на юг с община Черноочене.

През територията на община Първомай преминава международно автомобилно трасе, което обединява няколко транс – континентални автомобилни пътища от Западна и Централна Европа към Азия или Близкия Изток. Например от тук преминава един от най-важните транс европейски международни пътища – автомобилен път Е-80. По-подробно маршрута му изглежда така:

Е-80 – Западна Европа (от Португалия) – Калотина – София – Пловдив – Хасково – Свиленград – Капитан Андреево – Одрин – и завършва на източната граница на Турция с Иран (Азия).

През Общината преминава и транс европейската ж.п. линия, включваща маршрута София – Истанбул. По протежението на тази ж.п. линия, на общинската територия има три ж.п. гари – Винаца, Първомай и Караджалово. Това местоположение през годините е играло съществена роля както за икономиката на общината, така и за нейното демографско и социално развитие.

Важно е да се отбележи, че с изграждането на трасетата на автомагистралите „Тракия“ и „Марица“, гореспоменатия транс – континентален автомобилен път от Западна и Централна Европа към Близкия Изток се измества извън територията на общината, но остава в непосредствена близост и с много добра транспортна достъпност.

Преместването на основните инфраструктурни коридори, обаче не влияе на факта, че Първомай попада в центъра на т.н. „Оперативен триъгълник“, който обхваща най-активната територия на Южен централен район за планиране, очертан по „върховете“ от Пловдив, Стара Загора и агломерацията Хасково-Димитровград – с икономически, териториален и демографски потенциал, равностоен на София – важна предпоставка за равномерното балансирано развитие на ЮЦР и страната.

Тези две особености на местоположението на община Първомай оформят и едно важно нейно предимство – възможността да се съхрани чистотата на въздуха и природата. В тази връзка важно е да се отбележи, че общината е извън списъка на населените места и райони от областта с измерени максимални еднократни стойности на вредните показатели, които замърсяват атмосферния въздух.

Община Първомай обхваща 8.94% от територията на пловдивска област, която се разпростира на 854 км², и ясно се вижда, че географски общината е разположена в самия център на Южен централен район за планиране и граничи с общини от още три области – Старозагорска, Хасковска и Кърджалийска.

Характеристиката на ЮЦР е следната: Площта на Южен централен район е 22 365,1 кв.км, съставляваща 20.1% от територията на страната. Териториалната структура е: земеделските територии са 48.1%, горските – 45.1%, а урбанизираните територии заемат 3.9%. ЮЦР е сред най – богатите на биоразнообразие райони в страната. В него попада голяма част от Национален парк Централен Балкан, част от Национален парк Рила и целият масив на Родопите. На територията на района се намират 11 резервата, 9 поддържани резервата, 155 защитени местности и 98 природни забележителности. В района попадат и най-много от защитените зони по Натура 2000 – 44.5% от тези за страната.

Друга важна особеност на местоположението на община Първомай е, че тя се намира не далеч от преминаващите наблизо транзитен и магистрален газопроводи по направление Компресорна станция „Лозенец“ – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман“. Чрез отклонение от магистралния газопровод, с газ е снабдена и община Първомай наред с други общини като Пловдив, Стара Загора, Димитровград, Хасково, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик и Белово.

2.1.2.Релеф и поземлени ресурси

Територията на Община Първомай е с равнинен и хълмист характер, слабо „разчленен“ и „заоблен“. Около две трети от територията в северната част на общината е равнинна и със

слаб наклон към поречието на р.Марица. Тази територия е почти изцяло заета от земеделски земи. Останалата една трета – в южната и югоизточната част – е хълмиста и принадлежи към вдадената към Тракийската равнина предпланина Драгойна, която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на Искра, Брягово, Драгойна и Езерово.

В най-ниската част – при град Първомай – средната надморска височина е 130 м, а в най-южната част са върховете Соуджик (839м. надморска височина), връх Малка Драгойна (715м. надморска височина), връх Голяма Драгойна (815м. надморска височина) и връх Хоростпе (1008м. надморска височина).

Връх Соуджик служи и като административна граница между областите Пловдив и Кърджали и освен това в близост до него е началото на важната за този район река Банска, която отводнява ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи и централната част на хасковската хълмиста област.

Географските координати на общината са 25°13'30" източна дължина и 42°06'00" северна ширина.

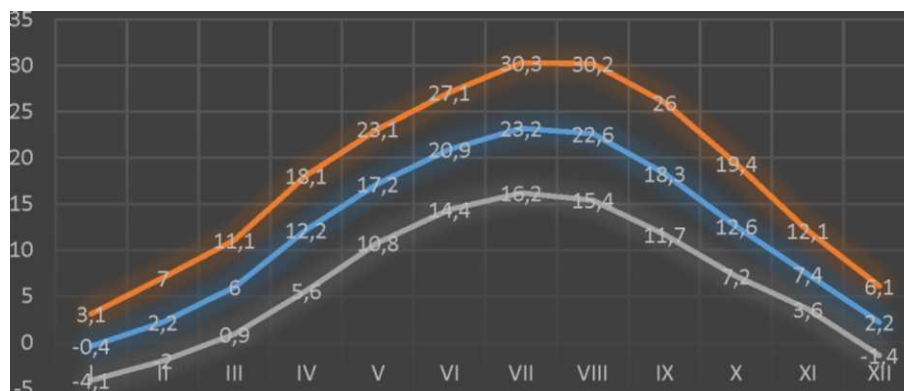
2.1.3.Климат

Според климатичното райониране на България община Първомай попада в преходно-континентална област с подобласт Горнотракийска низина. Вътрешно годишния вход на валежите е с два максимума и два минимума, а снежната покривка е неустойчива.

Важни фактори, формиращи климатичните особености, са радиационния баланс, ветровия режим и валежите. Слънчевата радиация е главен фактор за формирането на климата и едновременно с това основен климатичен елемент. Годишният радиационен баланс е между 2001-2250 М1/ш2/годишно.

Територията на община Първомай попада в единствената зона на пресичане на изолиниите на най-ниските януарски и най-високите юлски температури в Европа. На това се дължат големите температурни амплитуди които тук надхвърлят 70°C в годишен разрез.

Съчетанието на температурите с останалите основни климатични компоненти - вятър (преобладаващ западен - неблагоприятен и през зимата и през лятото) или безветрие и относителна влажност на въздуха, големият брой температурни инверсии, води до голямо разнообразие на тези климатични характеристики.

Върху климата съществено влияние оказват елементите на ландшафта:

- природен и антропогенен – релеф, ориентация на склоновете, падини и възвишения;

- в населените места – застрояването, неговата плътност, ориентация и характер, вид и ориентация на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни площи, изкуствени покрития и т.н., които довеждат до формирането на съответния микроклимат, характеризиращ се с различни екологически потенциали.

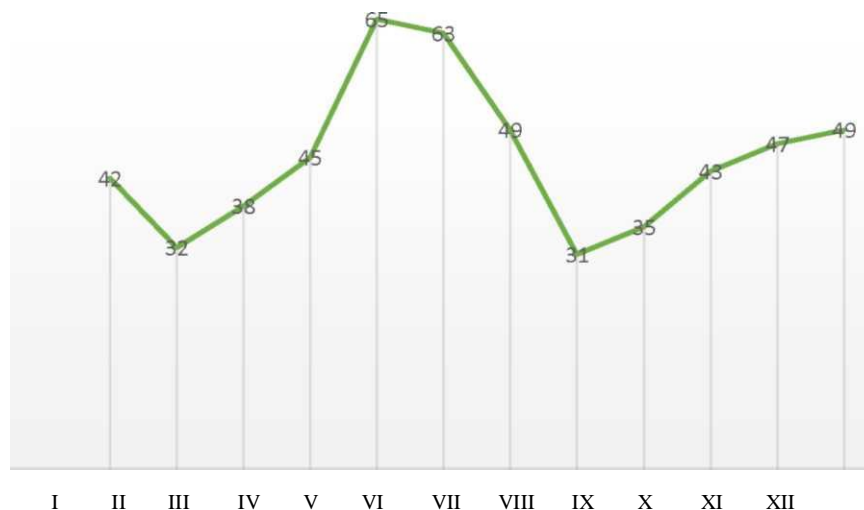
Температурата на въздуха е пряко следствие от радиационния баланс. Показател за годишния режим на температурата са нейните средни месечни стойности. Средната годишна температура е 12,0 С. Наблюдават се ясен минимум през януари (-0,4° С) и максимум през юли (23,2° С).

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Ср. t°	-0,4	2,2	6,0	12,2	17,2	20,9	23,2	22,6	18,3	12,6	7,4	2,2	12,0
Ср. макс. t°	3,1	7,0	11,1	18,1	23,1	27,1	30,3	30,2	26,0	19,4	12,1	6,1	18,0
Ср. мин. t°	-4,1	-2,0	0,9	5,6	10,8	14,4	16,2	15,4	11,7	7,2	3,6	-1,4	6,6

Вятърът е важен климатичен фактор, свързан с разликите в атмосферното налягане. Преобладаващите ветрове за общината са от запад, а в най-източната част – от североизток. Наблюдаваната честота на вятъра достига до 50%. Като цяло това е район със среден брой случаи на тихо време - 25/40 наблюдения на месец.

Средното годишно количество на **валежите** е 539мм/год. Наблюдава се пик в началото на летните месеци - юни-юли и минимум през август.

Количество валежи в община Първомай по месеци (мм.)

В резултат на проучването се извяват 3 зони, класифицирани по степен на благоприятност, както следва:

Благоприятна зона, която обхваща по-високите южни части на общината и горските насаждения, зелените части на хълмовете и непосредствено прилежащата им територия. В тази зона микроклиматичните условия, през топлите сезони, се отличават с по-ниски температури и амплитуди в денонощен разрез, по-висока относителна влажност на въздуха и по-добри условия на проветряване. През зимата е обратно – тук проявяванията на периода “дискомфортно охлаждане” е малко по-голям с повишена относителна влажност и по-силен вятър.

Относително благоприятна. Изолиниите на тази зона се очертават от юг в подножието на ридовете, приблизително по линията на селата Искра – Брягово – Драгойново – Езерово и обхващат една територия с ширина между 3 и пет километра – на север. Тук микроклиматичните условия са по-неблагоприятни от тези в Зона А1. Периодът “дискомфортно прегряване” е по-голям с 18-22%, а за сметка на периода “комфорт”. За сметка на това през студеното време на годината, периодите “студено и прохладно” са с 8 до 12% повече, за сметка на “дискомфортното охлаждане” в сравнение със зона А1.

Неблагоприятна зона, която обхваща равнинните части на общината – до поречието на р. Марица. В тази зона са по-ярко изразени и двете неблагоприятни проявления на климата от „дискомфортно охлаждане” до „дискомфортно прегряване“. През зимата, при преобладаващото безветрие, тук се формира т.н. “езеро на студа” и увеличена продължителност на мъглите. През зимата температурите са със средно от 1 до 3.6 градуса по-ниски, в сравнение с относително благоприятната зона, а през лятото те са с 3 до 8 градуса по-високи, при повишен период безветрие и значително понижена относителна влажност с 8 до 15%.

По поречието на река Марица се очертава една тясна ивица с климатични и ландшафтни характеристики на относително благоприятната зона – благодарение на въздушните течения по реката и нейната водна площ. Благодарение на последната, изпаренията в най-горещите летни дни са причина за увеличение на относителната влажност с около 15% и в понижаване на температурите с 3-4 градуса.

Природния комплекс от разнообразна специфична географска територия на общината, съставена от равнини и хълмове, благоприятни условия за развитие и на земеделието и на животновъдството, сравнително добри водни потенциали, липсата на застрашаващи екологическото равновесие дейности, са нейните предимства и предпоставка за развитието на община Първомай спрямо тези предимства. Това е нейният стратегически ресурс.

2.1.4. Почви

Структурата на поземлените ресурси се оценява като балансирана и адекватна за развитието на общината в аспектите на основния потенциал на общината – селското стопанство.

Според физикогеографската подялба на страната община Първомай попада в преходна зона в на Горнотракийската низина, където почвите са предимно черноземи-смолници. Големи пространства заемат и канелено-горските почви. В низината на р. Марица са разположени ливадно-канелени почви. Срещат се и най-плодородните ливадно-алувиални почви и ливадно-блатни. Поради тази особеност основните отглеждани култури са предимно зърнено-житните – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, както и различни сортове тютюни – ориенталски, едрolistен, бърлей и др. Друг един от ресурсите на общината - ливадите, мери и пасищата, все още са не ефективно използвани като основа за развитие на животновъдството.

Родопската „яка” от юг и равнината по поречието на река Марица предопределят функционалното разпределение на площите на общинската територията. Северните ѝ равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - от високите скатове на ридовете Драгойна и Мечковец, покрити с гори и са слабо урбанизирани. Общата площ на общината е 854 км² от които:

Разпределение на земята по фондове към 31.12.2019 г.

Фонд	ха
1. Селскостопански фонд	47154,107
2. Горски фонд	10955,215
3. Фонд „Населени места“	2508,512
4. Фонд „Водни площи“	1139,799
5. Фонд „Инфраструктура“	405,563
6. Обработваема земеделска земя в т.ч. с трайни насаждения	46270,800
7. Необработваема земя	

В следващата таблица са показани разпределенията на земите, според формата на собственост във всяко едно населено място от общината, а в таблицата се вижда разпределението на земята по фондове в декари.

Земни според формата на собственост и стопанисване към 31.12.2019 г.

№	Землище	Частна	Общинска	Държавна	Стопанисвана от общината
		ха	ха	ха	ха
1.	Първомай	5224,831	1035,345	853,048	60,025
2.	Брягово	2845,062	1188,896	898,465	18,255
3.	Буково	684,799	1114,016	2359,680	2,663
4.	Бяла река	1754,327	263,855	58,857	1,368
5.	Виница	992,533	234,726	219,306	0,414
6.	Воден	297,141	427,189	365,755	2,087
7.	Градина	2747,040	299,911	533,653	4,139
8.	Добри дол	440,122	81,746	76,324	0
9.	Драгойново	1706,163	586,950	1280,214	3,977
10.	Дълбок извор	3337,101	664,440	464,328	0
11.	Езерово	1498,906	455,046	678,292	0,065
12.	Искра	2606,915	886,467	2816,290	94,925
13.	Караджалово	2058,254	346,647	249,375	4,570
14.	Крушево	962,491	264,593	230,690	0,164
15.	Поройна	381,258	103,960	95,799	0
16.	Православен	1111,305	235,905	20,352	0
17.	Татарево	2238,907	434,794	77,767	8,787

От Таблицата се вижда, че процента на частната собственост на земите в повечето от населените места е сравнително голям, като най-голям той е в селата Бяла река, Градина и Добри дол.

Общината, като цяло разполага и със сравнително добър фонд земи във всяко едно населено място. Най-голямо е землището на общинския център, а от селата – на с.Дълбок извор, с.Градина, с.Искра и с.Брягово. Най-малък е поземления фонд на селата Воден и Поройна.

Размер и структура на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2019 г.

Показатели	Размер ха
Ниви	33228,841
Трайни насаждения	2358,791
Естествени ливади	643,800
Разсадници	32,200
Мери и пасища	7050,800
Полски пътища	1578,820
Всичко земеделски територии	44893,252

Естествено най големите горски масиви се намират в южната част на община Първомай в землищата на селата Искра, Буково и Драгойново.

Горски фонд в общината към 31.12.2019 г.

№	Землище	Горски фонд/ха
1.	Първомай	499,607
2.	Брягово	627,327
3.	Буково	2366,737
4.	Бяла река	0,520
5.	Виница	149,466
6.	Воден	362,838
7.	Градина	341,650
8.	Добри дол	47,308
9.	Драгойново	1254,612
10.	Дълбок извор	495,600
11.	Езерово	644,656
12.	Искра	2943,343
13.	Караджалово	88,811
14.	Крушево	82,086
15.	Поройна	30,466
16.	Православен	29,452
17.	Татарево	40,200

2.1.5. Водни ресурси

Водните ресурси в общината са в рамките на нормалните, но малкото количество валежи характерни за общината (средно-годишно 600 л/кв.м.) не са достатъчни, за да подпомогнат задължителното интензивно напояване, необходимо при развитието на земеделието на територията на цялата община. Това понякога затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои от населените места. Ценен воден ресурс са термоминералните извори в селата Драгойново, Бяла река и Леново.

Безспорно най-голямо значение като воден ресурс в общината има **река Марица**. Тя пресича общинската територия в нейната северна част и преминава в близост до землищата на селата Виница, Градина, Крушево и Добри дол, както и до землищата на самия град Първомай. Марица е една от най-големите реки на Балканския полуостров и е четвъртата по дължина в България след Дунав, Искър и Тунджа. Речният участък, пресичащ Първомай е част от средното течение на Марица, който като цяло обхваща участъка през Горнотракийската низина от град Белово, до напускането на реката на българската територия при село Капитан Андреево. В този участък коритото не променя своя характер. Дъното му е покрито с пясък, като при високи води слабо се деформира. Бреговете са укрепени с подпорни стени. Към град Първомай надлъжният наклон на реката става средно 1,20 ‰. Реката прави няколко по-извити меандри. Бреговете на коритото са землени и затревени. Дъното е пясъчливо. Чак след село Скобелево (Димитровградска община), Марица навлиза в сравнително по-тясна долина с по-високи склонове.

Банска река е следващата по значение река в общината. Тя е с дължина 37 км. и се влива в р.Марица като неин десен приток. Банска река води началото си под името Чулфанска река от 686 м. надморска височина в Източните Родопи, на 1,2 км. югозападно от връх Соуджик (840 м.). До село Воден, община Първомай тече на североизток в дълбока долина между ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи. След това завива на изток, а след село

Гарваново община Хасково отново на североизток, като пресича Хасковската хълмиста област в плитка алувиална долина. Влива се отдясно в река Марица на 98 m надморска височина, на 1.4 км западно от Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 337 km², което представлява 0,64% от водосборния басейн на р.Марица. Около 1/3 от общата дължина на реката преминава през територията на община Първомай, но в тази част водите ѝ са най-чисти. В по-долното ѝ течение тя често се замърсява от промишлени води.

Друга река, съставляваща водните ресурси на общината е **Каялийка** (Скаличица). Тя води началото си край община Асеновград, но по-голямата част от нея преминава през общините Първомай и Димитровград. Каялийка е десен приток на река Марица. Дължината ѝ е 39 км. Тя отводнява северозападните склонове на рида Драгойна в Източните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. По долината ѝ преминава границата между Западните и Източните Родопи. Река Каялийка извира от 942 м. надморска височина под името Черешка в най-югозападната част на рида Драгойна в Източните Родопи, на 200 м. северозападно от село Жълт камък, Община Асеновград. До село Искра община Първомай тя тече в северна посока в дълбока долина. След това завива на североизток и пресича цялата Хасковска хълмиста област в асиметрична долина, с по-стръмни десни склонове. Влива се отдясно в река Марица на 107 м. надморска височина, на 1км. североизточно от село Скобелево, Община Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 226 км², което представлява 0,43% от водосборния басейн на Марица. Реката преминава през четири села от община Първомай – Искра, Брягово, Драгойново и Езерово – и през три села от Община Димитровград – Бодрово, Върбица и Скобелево.

По течението си тя осигурява води за два от големите язовири на общината – язовир Брягово и язовир Езерово.

Язовир Брягово

Той е голямо изкуствено езеро на река Каялийка с дължина от 4км. Разположен е на територията на община Първомай между селата Брягово и Искра, в полите на Родопна планина.

В него живеят популации на рибите бабушка, речен кефал, щука, бяла мряна, слънчева риба, каракуда, уклея, костур, червеноперка, кротушка и шаран. През по-топлите месеци той е населяван и от ята бели щъркели. Подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка.

Язовир Езерово е разположен на територията на община Първомай над село Езерово в началото на северните части на Родопите. Езерово също е язовир на река Каялийка и е втори по поречието на реката след язовир Брягово. Използва се за напояване и рибовъдство.

В язовира се срещат различни видове риба: Бял толстолоб, Пъстър толстолоб, Каракуда, Костур, Речен кефал (Клен), Сом, Червеноперка, Черен амур, Шаран и Щука. В праисторическото миналото местността е била дъно на голямо езеро и в района на белите камъни (Семер дере), могат да се намерят дребни вкаменелости на различни водни видове. На източната стана на язовира се намира малка пещера. Язовира също е подходящ за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка

Общински язовири – община Първомай

№	Име на язовира	Име на река	Населено място	Землище	Оператор на язовирна стена - не/да	Обем - мил.м ³	Тип на стената	Кота корона	Преливник - тип	Основен изпускател - диаметър
№	Име на язовира	Поречие			Име	Залаята площ - дка.	Височина на стената - м.	Дължина на корона - м.	Пропуск. способност - м ³ /сек.	Пропуск. способност - м ³ /сек.
1	Дебър 2 /Герена/, №801124 /801124/, №052052	Манаф дере	кв.Дебър	гр.Първомай и с.	Община Първомай - хидроинженер	1,6	зем. насип на	264,66	земен	2x0,4
	Дебър №2 /801124/, №052052	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай и с. Татарево	Община Първомай - хидроинженер	589	10	385	23- 50	2x0,45
2	Дебър 1-Б /800134/, №052052	Коз дере	кв.Дебър	гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	0,25	зем. насип на	282	земен	0,40
	Дебър №3 /800134/, №052052	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	40	12	290	6-24	0,50
3	Дълбокото дере, имот №800887	Дълбокото дере	кв.Дебър	гр.Първомай	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев"		зем. насип на		земен	
	Дълбокото дере, имот №800887	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев"					
4	Дебър имот №800988 /Солено	Солено дере	кв.Дебър	гр.Първомай и с.	Община Първомай хидроинженер	0,024	зем. насип на		земен	
	Дебър имот №800227 и №058006	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай и с. Татарево	Община Първомай хидроинженер					
5	Дебър имот №180024 и №058006	Чатал дере	кв.Дебър	гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	0,1	зем. насип на	276,22	земен	0,04
	Дебър имот №400000	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	35	11	170	4,00-16,00	0,50
6	Дебър имот №800300	Ялънлъшк о дере	кв.Дебър	гр.Първомай	ЕТ "Верджиния-Светла Кичукова"	0,593	зем. насип на	290,84	земен	0,40
	Дебър №1 /800751/	р.Марица	кв.Дебър	гр.Първомай	ЕТ "Верджиния-Светла Кичукова"	250	12	420	2,50-17,00	0,50
7	Татаревско /Манаф дере/ №800751	Манаф дере	с.Татарево	/Манаф дере/	Община Първомай хидроинженер	0,4	зем. насип на	276,71	земен	0,40
	Татаревско /Манаф дере/ №048015	р.Марица	с.Татарево	/Манаф дере/	Община Първомай хидроинженер	110	7	180	15,0045,00	0,45
8	Татаревско /Чуката/ №048015	Татаревско дере	с.Татарево	/Чуката/	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев",	0,083	зем. насип на	300,7	земен	0,40
	Татаревско /Чуката/ №032025	р.Марица	с.Татарево	/Чуката/	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев",	23	10,5	247	2,00-13,00	0,50

, имот № 062025

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

9	Татарево 3 Ваклушев долап	Манаф дере	с.Татарево /Ваклушев долап/	ЕТ "Сабри Дуран"	0,262	зем.наси п на	260	земен	0,30
	/Долен герен/ имот № 049058	р.Марица			80	9	355	4,00-20,00	0,35
10	Татарево 1 /Дълбоко	Дълбоко дере	с.Татарево/Дълбо кото дере/	„Загрей" АД	0,15	зем. наси п на	285,03	земен	0,40
	Татарево 1 /Дълбоко имот № 000006	р.Марица	с.Татарево/Дълбо кото дере/	„Загрей" АД	100	5	170	5	0,50
11	Татарево 2 /Малко дере/	Татаревско дере	с.Татарево /Малкото дере/	Община Първомай хидроинженер	0,04	зем. наси п на	290,67	земен	0,40
	Татарево 2 /Малко дере/ имот № 016022	р.Марица			10	8	100	3,00-,009	0,50
12	Бяла река 2 /Янков	Каваджик дере	с.Бяла река /Янков бунар/	Община Първомай хидроинженер	0,15	зем. наси п на	245	земен	0,30
	Бяла река 2/Янков имот № 000154	р.Марица	с.Бяла река /Янков бунар/	Община Първомай хидроинженер	37	5	250	1,50-10,00	0,35
	Бяла река 2/Янков имот № 000154	р.Марица	с.Бяла река /Янков бунар/	Община Първомай хидроинженер	10	6	120	0,50-4,00	0,25
14	Добри дол /Чомлек	Азмака	с.Добри дол /Чомлек дере/	Община Първомай хидроинженер	0,168	зем. наси п на	240	земен	0,25
	Добри дол /Чомлек/ имот № 000013	р.Марица			40	5	210	1,50-10,00	0,30
15	Драгойново о 2	Сухо дере	с.Драгойново Митково дере/	"Арни груп" ООД	0,008	зем. наси п на	320	земен	0,15
	Драгойново дере/ имот №0051067	р.Марица	с.Драгойново Митково дере/	"Арни груп" ООД	3	4	120	0,50-3,00	0,20
16	Брягово 1 /Каваклията	Бряговско дере	с. Брягово/ Корийките/	„Агродоминатор"ЕО ОД	0,2	зем. наси п на	330	земен	0,40
	Брягово 1 /Каваклията/ имот № 080096	р.Марица			48	8	175	1,00-7,00	0,50
17	имот № 080096		с. Езерово	Община Първомай хидроинженер		зем. наси п на		земен	
18	имот № 000481		с. Дълбок извор	ЕТ „Голф - 57 - Асен Койнарчев"		зем. наси п на		земен	
19	имот № 000149		с. Дълбок извор	Община Първомай хидроинженер		зем. наси п на		земен	
20	Брягово 2 Каваклията имот № 156003		с. Брягово	Община Първомай хидроинженер		зем. наси п на		земен	
21	Пилашево 1/Сухото	Сухото дере	с. Буково / Възст. Реални граници/	Община Първомай хидроинженер	0,30	зем. наси п на	330,53	земен	0,15
	Пилашево 1/Сухото дере/имот №005002	р.Марица	с. Буково / Възст. Реални граници/	Община Първомай хидроинженер	21	11	145	1,00-13,00	0,10
22	Пилашево 005002 /Маринката/ имот № 017034	Маринката	с. Буково /Маринката/	"Арни груп" ООД	0,02	зем. наси п на	370,00	земен	0,15
		р. Марица	с. Буково /Маринката/	"Арни груп" ООД	5	7,5	160	0,50-3,00	0,10
23	Пилашево	р.Клокотница	с. Буково /Илан	Община Първомай	0,56	зем.	490	земен	0,40

	3		дере ,Чил. кайряк/	хидроинженер		насип на			
	/Чолфата/ /Чолфата/ 068028	р.Марица	дере ,Чил. кайряк/	хидроинженер	120	17	210	5 - 30	0,40

068028

Данни община Първомай

Река Мечка е река, течаща през западната част на общината и преминава през Първомай, за да се влее отново в река Марица като неин десен приток. Дължината ѝ е 43км. Отводнява крайните североизточни разклонения на Преспанския дял на Западните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. Река Мечка води началото си под името Банска река от 954м.надморска височина, от северното подножие на връх Самантепе (1 133м.) в най-североизточната част на Преспанския дял на Западните Родопи, западно от село Узуново, Община Асеновград. Тече в северна посока като до пътя Асеновград — Кърджали, където напуска планината, долината ѝ е дълбока и залесена. След това навлиза в западната част на Хасковската хълмиста област, като долината става плитка и се разширява. Преди село Поройна община Първомай, навлиза в Горнотракийската низина и завива на североизток, като в този си участък коритото ѝ навсякъде е коригирано с ветрозащитни диги. Влива се отдясно в река Марица на 117м.надморска височина, на 1.8км. североизточно от квартал "Любеново" на град Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 278 км², което представлява 0,52% от водосборния басейн на Марица.

Река Омуровска, която води името си от старото име на село Партизанин – Омурово – е река, течаща през две области на южна България – община Първомай и общината Братя Даскалови (област Стара Загора). Реката е ляв приток на река Марица и дължината ѝ е 58км., която ѝ отрежда 69-то място сред реките на България. Омуровска река води началото си под името Конакдере от 820м. надморска височина, на 1км. североизточно от връх Чакалова поляна (902м.) в Сърнена Средна гора. Тече в южна посока в западната и югозападната част на Чирпанските възвишения в тясна долина, с редуващи се долинни разширения, в които са разположени няколко села. След устието на десния си приток река Страшния дол носи името Старата река до село Малък дол, а след устието на Новоселска река – Омуровска река. При село Партизанин навлиза в Горнотракийската низина, като долината ѝ става широка и плитка. Влива се отляво в река Марица на 120м. надморска височина, на 650м. южно от село Крушево, Община Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 305км², което представлява 0,58% от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно подхранване, като максимумът е в периода март-юни, а минимумът – юли-декември. Среден годишен отток при село Партизанин е 0,85 м³/с. Преди изграждането на водозащитни диги по цялото протежение на коритото на реката в Горнотракийската низина, Омуровска река почти ежегодно е причинявала големи наводнения. По течението на реката са разположени 10 села – девет от тях са в община Братя Даскалови, а едно е от община Първомай – село Крушево. В Горнотракийската низина водите на реката се използват за напояване. По долината на реката преминават три пътя от Държавната пътна мрежа, като единият от тях е третокласен път № 667 Плодовитово – Първомай – Асеновград.

Водата като ресурс е и една от причините за съществуването на т.н. „нарушени терени“, които имат локален характер. Нарушените терени се дължат основно на:

- Ерозия - ветрова и водна, която е сериозен проблем, от който потенциално са застрашени около $\frac{3}{4}$ от площите във високите южни части на общината. Делът на водната ерозия е по-значителен от този на ветровата. На водна ерозия са подложени всички обработваеми земи с наклон над 6 градуса в хълмистите общински части;

- Антропогенната дейност, изразяваща се в нарушения на релефа от добивни дейности и изграждането на инфраструктурни обекти (пътища, външни ВиК мрежи) и др., имат локален характер;
- Свлачища – също с локален характер. Свлачищата в общината са много малко и незначителни.

Минерални води

Минерална вода – Драгойново е в списъка на Заповед на министъра на околната среда и водите за определяне на санитарно-охранителни зони на находища и водоземни съоръжения на минерални води, който списък е неразделна част от Заповед №РД-882/23.09.2002г. Санитарно-охранителната зона е определена за находище на минерална вода “Драгойново” – област Пловдив, община Първомай, с. Драгойново.

Минералната вода е разкрита през осемдесетте години на миналия век, при сондиране на дълбочина 269м., на десния бряг на р.Каяклийка, в екологично чист район, недалече от гр.Първомай. Водата се характеризира като хипотермална (21⁰С), слабо минерализирана (440,04мг./л), хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на микрокомпонентите, както и стойностите на радиологичните показатели са в граници на нормите за минерални води. Препоръчана е за бутилиране още през 1989г., като се включва в съществуващия тогава Български държавен стандарт. В началото на 2000г., започва бутилиране на минералната вода от извор №9 под търговска марка Ice Breath.

Водата се добива от сондажа „Синьото Дере“ в Драгойново. Характерна особеност на минералната вода е и високото съдържание на метасилициева киселина, която е мощен здравословен фактор с профилактично действие. Наличието на калциеви и магнезиеви йони и ниските хлоридни концентрации правят водата незаменимо средство при всички възрасти за утоляване на жаждата. Водата е призната в Германия като натурална минерална вода, ето защо тя се бутилира и разпространява не само на нашия, но и на международните пазари.

2.1.6. Флора и фауна

Растителност

Според геоботаническото райониране на България, територията на община Първомай попада в Македоно – Тракийската провинция на Европейската широколистна горска област.

Постепенното увеличаване на надморската височина в южна посока е причина за съществуването на растителност от различни височинни пояси:

- на мезофилните и ксеромезофилните дъбови и габъррови гори, с развитие главно на горуна (*Quercus delechtampii*) и обикновения габър (*Carpinus betulus*) и допълнителни видове, като хиркански явор (*Acer hyrcanum*), явор (*A. pseudoplatanus*), Мукина (*Sorbus aria*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновена леска (*Corylus avellana*) и др.;
- на ксеротермните дъбови гори, с различни представители на дъбовете – основно космат дъб (*Quercus pubescens*);

- на буковите гори, с характерни съобщества от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и ограничено участие на други широколистни дървета;
- на смесените гори, с бук (*Fagus sylvatica*), ела (*Abies alba*) и бял бор (*Pinus sylvestris*), в най-високите части на общината.

Представеността на всеки от тях е различна, като към повечето могат да се добавят и азонални растителни групи от хазмофити, хигро - и хидрофити и др. На места, добре обособени и запазени са крайречните гори, основно по най-голямата река в района – р. Марица. За по-ниските части на общината са характерни райони с интензивна антропогенна дейност, вкл. населени места и земеделски земи, с присъщата за тях рудерална и плевелна растителност.

На територията на община Първомай са регистрирани редица природни местообитания, предмет на опазване от НАТУРА 2000.

Животински свят

Зоогеографски, територията на община Първомай попада в Подрайона на Горнотракийската низина на Среднобългарския район.

Наличието на разнообразни екологични условия, характерни за територията на общината, е причина за многообразието на животинските видове, които се срещат там. И тук, височинно, подобно на растителния свят, фауната може да се разгледа по пояси, с характерни за всеки от тях видове:

- фауна на водните и околноводните пространства: през територията на общината преминава най-голямата наша вътрешна река – р. Марица. Тя, заедно с притоците ѝ предопределят наличието на голямо разнообразие на водна безгръбначна фауна, богат видов състав от клас Риби (*Pisces*) и Земноводни (*Amphibia*). В състава на орнитофауната.

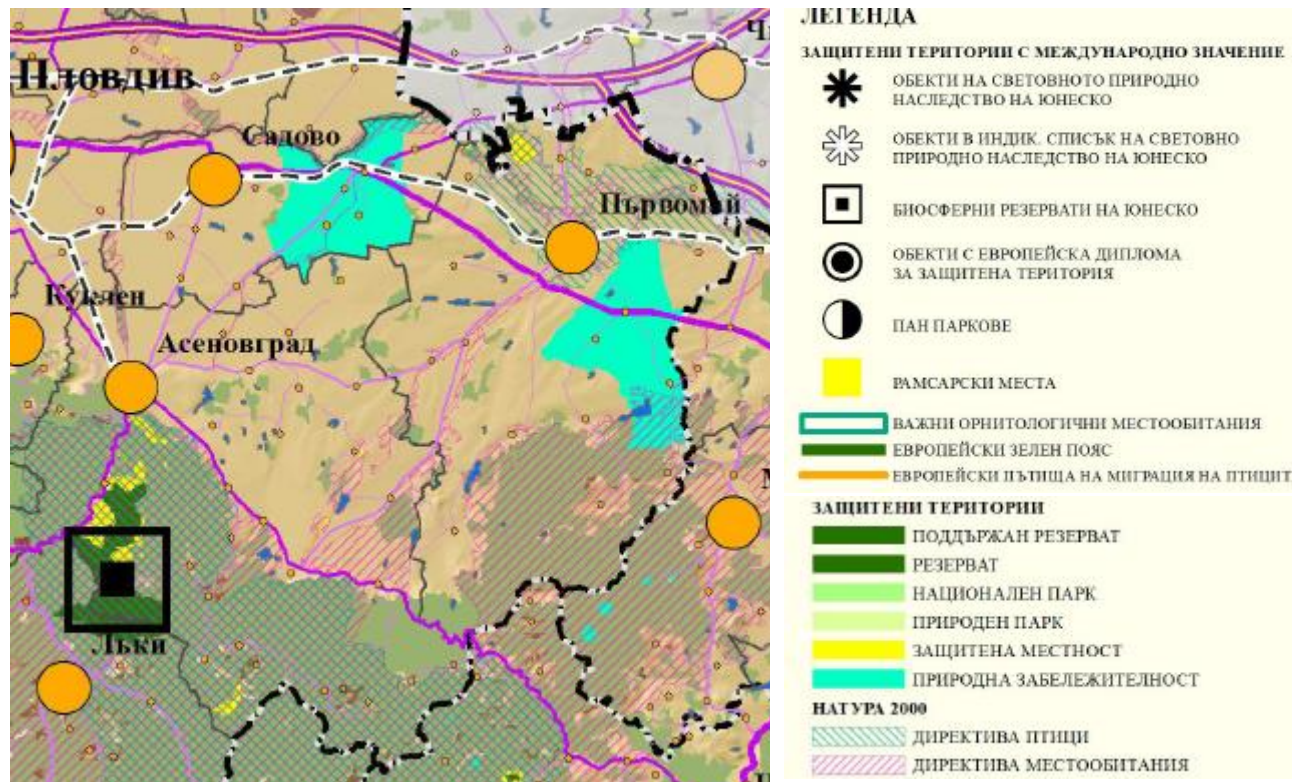
- в тези участъци присъстват типични водолюбивы птици.

- фауна на низините и ниските части на планините: характеризира се с голямо разнообразие от безгръбначни – особено видове от разреди Пеперуди (*Lepidoptera*), Твърдокрили (*Coleoptera*), Полутвърдокрили (*Hemiptera*), Равнокрили (*Homoptera*) и др. Гръбначната фауна е също много богата – двата вида сухоземни костенурки (*Testudo graeca* и *Eurotestudo hermanni*), зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*), горска дългокрака жаба (*Rana dalmatina*), представители на подразред гущери (*Sauria*) и подразред змии (*Serpentes*), редица горски птици – от разред Кълвачи (*Piciformes*), малък (*Accipiter nisus*) и голям ястреб (*A. gentilis*), синигери (*Parus sp.*), авлига (*Oriolus oriolus*), сойка (*Garrulus glandarius*), насекомоядни бозайници (*Insectivora*) и гризачи (*Rodentia*), представители на разред Прилепи (*Chiroptera*), европейски заек (*Lepus europaeus*), язовец (*Meles meles*), невестулка (*Mustela nivalis*), белка (*Martes foina*), лисица (*Vulpes vulpes*) и др.

- фауна на буковия пояс: със значително по-беден състав от предишния пояс – характерни за него са алпийска розалия (*Rosalia alpina*), буков сечко (*Morimus funereus*), дива котка (*Felis sylvestris*), дива свиня (*Sus scrofa*) и др.

- фауна на пояса на смесените гори: освен по-широко разпространените видове от предишния пояс, в него навлизат и някои представители на иглолистните гори – лещарка (*Bonasa bonasia*), боров (черен) синигер (*Periparus ater*) и др.

2.1.7. Защитени територии и защитени зони

Находище на блатно кокиче - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай,
Населено място: с. Винаща

Площ: 17.85 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.1938 от 03.07.1970 г., бр. 65/1970 на Държавен вестник 1938-1970 г.

Документи за промяна: Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-215 от 12.03.2012 г., бр. 33/2012 на Държавен вестник 215-2012 г.; Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-215 от 12.03.2012 г., бр. 33/2012 на Държавен вестник 215-2012 г.

Цели на обявяване: Опазване на естествено находище на блатно кокиче.

Режим на дейности:

- Забранява се промяна в предназначението и начина на трайно ползване на земята;

- Забранява се строителство;
- Забранява се разораване и разкопаване на земята;
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- Забранява се изкореняване на екземпляри от блатно кокиче;
- Забранява се косене на тревната растителност преди 20 юни;
- Забранява се паша и бивакуване на хора и домашни животни преди 20 юни;
- Забранява се провеждането на дърводобивни дейности за периода 30.11.- 20.06., както и в случаите на преовлажнени почви;
- Забранява се изкореняване на дървесната и храстовата растителност;
- Забранява се залесяване с неместни за района дървесни и храстови видове;
- Забранява се палене на огън.

Припокриване (частично или пълно): Защитена зона по директивата за птиците: Марица Първомай

Находище на блатно кокиче - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: с. Градина

Площ: 234.44 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.РД-148 от 20.03.2006 г., бр. 75/2006 на Държавен вестник 148-2006 г.

Цели на обявяване: Опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски ясен (*Fraginus oxycarpa*), полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*);

Режим на дейности:

- Забранява се промяна в начина на трайно ползване на имотите;
- Забранява се разораване, с изключение на просеките (дивечови ниви);
- Забранява се изкореняване на екземпляри от блатно кокиче;
- Забранява се косене на ливадите преди 20 юни;
- Забранява се паша и бивакуване на хора и домашни животни преди 20 юни;
- Забранява се провеждане на дърводобивни дейности за периода 30.11. - 20.06., както и в случаите на преовлажнени почви;
- Забранява се изкореняване на дървесна и храстова растителност;
- Забранява се залесяване с неместни за района дървесни и храстовидни видове;
- Забранява се замърсяване с отпадъци;
- Забранява се палене на огън;

- Забранява се строителство;

Припокриване (частично или пълно): Защитена зона по директивата за птиците: Марица
Първомай

Поповата ада - Защитена местност

Местоположение: Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: с. Виница

Площ: 17.89 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.РД-696 от 19.09.2007 г., бр. 89/2007 на Държавен вестник 696-2007 г.

Цели на обявяване: Опазване на природни местообитания с консервационна значимост - вътрешни лонгозни гори край р.Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките; Опазване на защитени животински видове, като: голям гребенест тритон (*Triturus cristatus*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), каспийска блатна костенурка (*Mauremys caspica*), малък корморан (*Haliaeetus pygmaeus*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), черна каня (*Milvus migrans*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), видра (*Lutra lutra*) и др.; Запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица;

Режим на дейности:

- Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- Забранява се строителство, с изключение на хидроинженерни съоръжения, свързани с осигуряване оводняването на части от острова, с цел поддържане на заливаемите гори и дейности по възстановяване на въздени мостове;
- Забранява се извеждане на сечи, с изключение на санитарни и сечи, свързани с премахване на неместни храстови и дървесни видове;
- Забранява се добив на инертни материали;
- Забранява се паленето на огън;
- Забранява се разораване и разкопаване на площи от територията на острова;
- Забранява се замърсяване с отпадъци;
- Забранява се залесяване с неместни растителни видове.

Фосилни находки - Природна забележителност

Местоположение: Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: с. Бяла река, с. Езерово, с. Православен, Община: Садово, Населено място: с. Ахматово, с. Богданица, с. Поповица, с. Селци

Площ: 9100.0 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.36 от 11.01.1968 г., бр. 43/1968 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на вкаменелости от хоботни бозайници

Режим на дейности:

- Забранява се извършването на каквито и да било разкопки от частни лица и обществени учреждения и организации без разрешение на Министерството на горите и горската промишленост и катедрата по палеонтология при Софийския държавен университет;

- Забранява се чупенето, разрушаването и присвояването на случайно открити фосилни остатъци от хоботни бозайници от частни и служебни лица;
- Забранява се изкопаването на кости, зъби, хоботи и др. При обработка на почвата от тракторите, членовете на ТКЗС и други лица да се предават за съхранение в горското стопанство, което от своя страна да уведомява своевременно Министерството на горите и горската промишленост.

Шарения остров - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай

Площ: 1.36 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.2122 от 21.01.1964 г., бр. 6/1964 на Държавен вестник

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-325 от 31.03.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник ; Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.РД-856 от 07.11.2006 г., бр. 6/2007 на Държавен вестник; Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-856 от 07.11.2006 г., бр. 6/2007 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на типична, естествено формирана са лонгозна растителност върху островно образувание на р. Марица.

Режим на дейности:

- Забранява се разораването и разкопаването;
- Забранява се промяната в начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се пашата и бивакуването на хора и домашни животни;
- Забранява се изсичането, изкореняването и увреждането на дървесна и храстова растителност;
- Забранява се залесяването с неместни за района дървесни и храстови видове;
- Забранява се търсенето, проучването и добивът на подземни богатства;
- Забранява се строителството;
- Забранява се паленето на огън;
- Забранява се замърсяването с отпадъци;

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Марица Първомай

Защитени зони:

Градинска гора - защитена зона по директивата за местообитанията

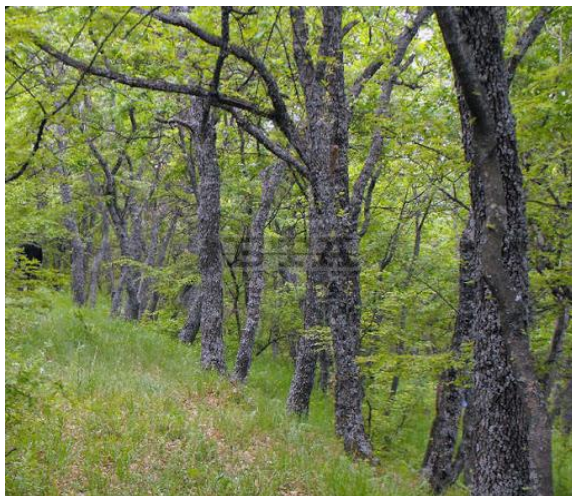
Местоположение:

*Област: Пловдив, Община: Първомай,
Населено място: с. Градина;
Област: Стара Загора, Община: Братя
Даскалови, Населено място: с. Мирово*

Площ: 439.78 хектара

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогащ (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Марица Първомай – Защитена зона по директивата за птиците

Площ: 11513.09 хектара

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Бяла река, с. Винаца, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево; Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалъкови; Община: Садово, Населено място: с. Милево, с. Поповица, с. Селци; Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирово; Община: Чирпан, Населено място: гр. Чирпан, с. Зетъво, с. Златна ливада; Община: Димитровград, Населено място: с. Великан, с. Скобелево, с. Сталево, с. Ябълково.

Документи за обявяване: Заповед No.РД-909 от 11.12.2008 г., бр. 13/2009 на Държавен вестник 2-1-2081-909-2008

Цели на обявяване: Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние; Възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*);
2. Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридояд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекарина (*Gallinago gallinago*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

Режим на дейности:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайречна растителност;
- Забранява се намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове.

Припокриване (частично или пълно):. Защитена местност: Находище на блатно кокиче;
Защитена местност: Шарения остров.

Река Каялийка – Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение: Област: Пловдив,
Община: Първомай,
Населено място: с. Езерово;
Област: Хасково, Община: Димитровград,
Населено място: с. Бодрово, с. Върбица, с.
Скобелево с. Сталево

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. crassus*).
- *Рибни:* Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Река Марица - Защитена зона по директивата за местообитанията

Тип: Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Площ: 14 693,10 ха

Местоположение: Област: Пазарджик, Община: Белово, Населено място: гр. Белово, с. Дъбравите, с. Мененкьово, Община: Пазарджик, Населено място: гр. Пазарджик, с. Величково, с. Говедаре, с. Звъничево, с. Мирянци, с. Мокрище, с. Огняново, с. Синитово, с. Хаджиево, Община: Септември, Населено място: гр. Ветрен, гр. Септември, с. Бошуля, с. Виноградец, с. Злокучене, с. Карабунар, с. Ковачево
Област: Пловдив, Община: Марица, Населено място: с. Костиево, с. Маноле, с. Рогош, Община: Пловдив, Населено място: гр. Пловдив, район Западен, район Северен, Община: Първомай, Населено място: гр.

Първомай, с. Винаца, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево, Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалъкови, Община: Родопи, Населено място: с. Оризари, с. Цалапица, с. Ягодово, Община: Садово, Населено място: с. Катунница, с. Милево, с. Поповица, с. Селци, с. Чешнегирово, Община: Стамболийски, Населено място: гр. Стамболийски, с. Ново село, с. Триводици, Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирново, Община: Чирпан, Населено място: с. Зетъво, с. Златна ливада, Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: гр. Димитровград, с. Брод, с. Великан, с. Златополе, с. Крум, с. Радиєво, с. Райново, с. Скобелево, с. Сталево, с. Черногорово, с. Ябълково, Община: Любимец, Населено място: гр. Любимец, с. Георги Добрево, с. Йерусалимово, Община: Свиленград, Населено място: гр. Свиленград, с. Генералово, с. Капитан Андреево, с. Момково, Община: Симеоновград, Населено място: гр. Симеоновград, с. Константиново, с. Свирково, Община: Харманли, Населено място: гр. Харманли, с. Бисер, с. Българин, с. Доситеєво, с. Преславец, с. Рогозиново, с. Шишманово, Община: Хасково, Населено място: с. Нова Надежда

Безгръбначни

Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – алувиални гори от черна елша (*Alnus glutinosa*) и планински ясен (*Fraxinus excelsbi*) крайречни смесени гори от летен дъб (*Quercus robur*), бял бряст (*Ulmus laevis*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*), крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*) и др.

Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), от земноводните и влечугите червенкоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите распер (*Aspius aspius*), маришка мряна (*Barbus plebejus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Защитената зона представлява местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици – тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), осояд (*Pernis apivorus*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*) голяма бяла чапла (*Egretta alba*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), орел змияр (*Circaetus gallicus*) и др.

Река Мечка – Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: с. Леново, с. Новаково, с. Тополово, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Брягово, с. Бяла река, с. Дълбок извор, с. Искра, с. Поройна

Площ: 3310.7 хектара

- *Безгръбначни:* Алпийска Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *Риби:* Балкански Горчивка Маришка Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи:* Видра Вълк Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилепи:* Голям нощник (*M. myotis*); Голям подковонос (*Rh. ferrumequinum*); Дългопръст нощник (*M. saraccinii*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Южен подковонос (*Rh. euryale*).

Река Омуровска - Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Брезово, Населено място: с.Чехларе; Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: с. Градина; Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Братя Даскалови, с. Голям дол, с. Горно Белево, с. Горно ново село, с. Долно ново село, с. Малко Дряново, с. Малък дол, с. Марково, с. Медово, с. Найденово, с. Партизанин, с. Плодовитово, с. Славянин, с. Сърневец, с. Черна гора

- *Безгръбначни:* Алпийска Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ценагрион (*C. ornatum*).
- *Риби:* Балкански Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).

- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. saurogates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилети:* Голям Дългоух нощник (*M. bechsteini*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Остроух нощник (*M. blythii*); Трицветен нощник (*M. emarginatus*); Широкоух прилеп (*B. barbastellus*).

Река Чинардере- Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение: Област: Пловдив, Община Асеновград, Населено място: с. Леново, с. Нови извор, с. Патриарх Евтимово, с. Тополово, *Община:* Първомай, *Населено място:* с. Дълбок извор, с. Поройна

- *Безгръбначни:* Алпийска Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *Риб:* Маришки Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. saurogates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Родопи - Средни - Защитена зона по директивата за местообитанията

Площ: 155107.69 хектара

Документи за обявяване: Решение No.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-1031-611-2007

Документи за промяна: Промяна в площта - увеличаване с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник

Местоположение: Област: Кърджали, Община: Ардино, Населено място: с. Аврамово, с. Ахрянско, с. Башево, с. Боровица, с. Бял извор, с. Горно Прахово, с. Дойранци, с. Дядовци, с. Китница, с. Кроячево, с. Латинка, с. Любино, с. Песнопой, с. Рибарци, с. Русалско, с. Сполука, с. Стар читак, с. Стояново, с. Търносливка, Община: Кърджали, Населено място: с.

Върбенци, с. Голяма бара, с. Илиница, с. Ненково, с. Пъдарци, с. Ходжовци, с. Чеганци, Община: Черноочене, Населено място: с. Бакалите, с. Безводно, с. Бели вир, с. Беснурка, с. Боровско, с. Босилица, с. Водач, с. Войново, с. Габрово, с. Даскалово, с. Дядовско, с. Женда, с. Йончово, с. Каняк, с. Комунига, с. Куцово, с. Мурга, с. Небеска, с. Новоселище, с. Ночево, с. Паничково, с. Русалина, с. Соколите, с. Средска, с. Черна нива, с. Яворово; Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: гр. Асеновград, с. Бачково, с. Бор, с. Врата, с. Горнослав, с. Добростан, с. Долнослав, с. Жълт камък, с. Косово, с. Лясково, с. Мостово, с. Мулдава, с. Нареченски бани, с. Новаково, с. Орещец, с. Сини връх, с. Тополово, с. Три могили, с. Узуново, с. Червен, Община: Куклен, Населено място: с. Добралък, с. Яврово, Община: Лъки, Населено място: гр. Лъки, с. Белица, с. Борово, с. Джурково, с. Дряново, с. Здравец, с. Лъкавица, с. Манастир, с. Югово, Община: Първомай, Населено място: с. Брягово, с. Буково, с. Воден, с. Драгойново, с. Езерово, с. Искра, Област: Смолян, Община: Баните, Населено място: с. Баните, с. Босилково, с. Вишнево, с. Вълчан дол, с. Глогино, с. Гълъбово, с. Давидково, с. Две тополи, с. Дебеляново, с. Загражден, с. Кръстатича, с. Малка Арда, с. Оряховец, с. Планинско, с. Рибен дол, с. Сливка, с. Стърница, Община: Смолян, Населено място: с. Кутела, с. Момчиловци, с. Петково, с. Славейно, Община: Чепеларе, Населено място: с. Богутево, с. Павелско, с. Хвойна; Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: с. Бодрово, с. Горски извор, с. Светлина, Община: Минерални бани, Населено място: с. Ангел войвода, с. Боян Ботево, с. Брястово, с. Караманци, с. Колец, с. Сираково, с. Спахиево, с. Сусам, с. Сърница, с. Татарево, Община: Хасково, Населено място: гр. Хасково, с. Вългарово, с. Гарваново, с. Клокотница, с. Николово

- *Растителни видове:* Венерино пантофче (*C. calceolus*); Калописиева дактилориза (*D. kalopissii*).
- *Безгръбначни:* *Dioszeghyana schmidtii*; *E. quadripunctaria*; *Ph. Nausithous*; Алпийска розалия (*R. alpina*); Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Буков сечко (*M. funereus*); Еуфидриас (*E. aurinia*); Об. паракалоптенус (*P. caloptenoides*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Полиоматус (*P. eroides*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *риби:* Балкански Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Леопардов смок (*E. situla*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. saugomates*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Дива коза (*R. r. rupicapra*); Лалугер (*S. citellus*); Мечка (*U. arctos*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилепи:* Голям нощник (*M. myotis*); Голям подковонос (*Rh. ferrumequinum*); Дългокрил прилеп (*M. schreibersii*); Дългопръст нощник (*M. saraccinii*); Дългоух нощник (*M. bechsteini*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Остроух нощник (*M. blythii*); Подковонос на Мехели (*Rh. mehelyi*); Средиземноморски подковонос (*Rh. blasii*); Трицветен нощник (*M. emarginatus*); Широкоух прилеп (*B. barbastellus*); Южен подковонос (*Rh. euryale*).

Припокриване (частично или пълно): Природна забележителност: родопски силивряк - с. Дядовци; Природна забележителност: Свети Дух; Природна забележителност: Скален мост в местността Шапран дупка.

2.2.Административно-териториалнахарактеристика**Жители по населени места към 31.12.2020г.**

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Първомай	24830	24576	24197	23843	23416	23200	23053
с. Брягово	444	458	447	423	419	500	511
с. Буково	429	428	430	413	408	423	412
с. Бяла река	710	678	659	645	626	613	602
с. Веница	780	774	771	769	764	773	775
с. Воден	595	619	611	596	589	587	572
с. Градина	2281	2207	2163	2131	2111	2079	2061
с. Добри дол	114	114	110	102	98	95	85
с. Драгойново	305	363	349	327	316	313	314
с. Дълбок извор	1316	1270	1259	1213	1172	1134	1156
с. Езерово	694	737	725	705	681	645	616
с. Искра	1373	1362	1318	1284	1234	1214	1228
с. Караджалово	1037	1047	1023	998	979	972	966
с. Крушево	781	763	763	753	752	733	748
с. Поройна	148	153	146	141	143	138	148
с. Православен	474	540	535	534	534	532	535
гр. Първомай	12860	12533	12371	12327	12120	11915	11813
с. Татарево	489	530	517	482	470	534	511

Всички населени места са с компактна селищна структура, но самото развитие на общината, логично е довело до съсредоточаване на основните административни, промишлени и културни дейности и услуги в гр. Първомай. С изключение на града, останалите селища са относително изолирани като начин на живот и с предимно възрастни хора, които се занимават със земеделие в лични стопанства. Тези населени места са подходящи за развитие на екологично земеделие и екологични производства.

Всички селища разполагат със сравнително добре изградена инфраструктура по отношение на електроснабдяване, водоснабдяване, съобщителни връзки и транспортен достъп.

Почти всички постройки и жилища в общината са от масивен и полумасивен тип и предимно еднофамилни. В голяма част от селата има свободни жилищни сгради, част от които се предлагат и за продажба. Има и известен брой сгради, най-вече в периферните населени места, които са изоставени.

По степен на благоустроеност селата имат сходни характеристики. Всички са електрифицирани и водоснабдени, но без канализация. Всички села имат одобрени застроително регулационни планове, но голяма част от тях не са актуализирани. Вече е изработен Общ устройствен план и той дава възможност да се актуализират регулационните и застроителни планове на населените места и по законен начин да се строи и да се променя функцията на сградите, съобразно интересите на конкретния инвеститор или предприемач.

2.3. Социално-демографска характеристика

2.3.1. Демографски характеристики

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за регионалното развитие и растеж.

В сравнение с края на 2011 г. през 2018 г. населението на ЮЦ район намалява с 60 859 души, или с 4.1% (средногодишен темп на намаление 0.6%). По остротата на процесите на демографски спад областите в Южен централен район показват чувствителни различия. В област Кърджали се отбелязва нарастване на населението с 0.6%. В област Пловдив отбелязаното демографско намаление за периода е 1.8%, като град Пловдив увеличава своето население. Населението в областите Хасково и Пазарджик намалява съответно със 6.5% и 6.7%. С най-неблагоприятни демографски показатели е област Смолян, която през този период губи 12.5% от своето население.

Установена е ясна положителна връзка между относително по-благоприятните коефициенти на възрастова зависимост и показателите за инвестиции. Инвестициите търсят и от своя страна привличат хората в трудоспособна възраст. В тази връзка определен шанс би следвало да имат областите Кърджали, Пловдив и донякъде Хасково. Друго голямо предизвикателство в развитието на ЮЦР е активизирането на големия брой хора, особено младите, които на практика са извън пазара на труда.

Налице е тенденция за намаляване дела на нискообразованото население в района през последните години. Най-висока положителна промяна се отбелязва в област Смолян, където делът на това население намалява от 21% през 2014 г. на 15.5 % през 2018 г. Всички останали области, включително Пловдив, са със стойности на нискообразованото население над средните за страната, което определя незадоволителни характеристики на работната сила в района.

Подобни неблагоприятни характеристики се отбелязват и по отношение на дела на населението на възраст между 25-64 години с висше образование. Всички съставни области са с показатели по-ниски от средните за страната през 2018 г. В област Кърджали този проблем е най-силно изявен (делът на висшистите е 13,8 % при средно за ЮЦР - 22.2%, за страната - 27.8%, следван от област Хасково (17.3%) и Пазарджик (19.1%).

Като се има предвид изискванията за специализация на ЮЦР и съставните области в индустрия, която за да е конкурентоспособна в бъдещ период, следва да се основава на висококвалифицирана работна сила, е необходимо да се предприемат активни политики и мерки, водещи до реформиране и повишаване на гъвкавостта и качеството на образователната система, за привличане на децата и младежите към получаване на образование и умения, за да се отговори по-пълно на местните и регионалните нужди от професионални и технически кадри в различните сфери на икономиката.

В Таблица – е показана динамиката на населението на община Първомай за периода 2009 – 2020г. От нея се вижда, че за последните 10 години населението на общината намалява средно с около 397 души на година, като тенденцията на намалението е малко по-изразена в селата.

Население-община, град/село и пол

година	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
общо	27813	27398	25610	25349	25108	24830	24576	24197	23843	23416	23200	23053
в селата	13829	13665	12391	12248	12125	11970	12043	11826	11516	11296	11285	11240
жени	14457	14245	13213	13088	12991	12845	12694	12515	12315	12102	12007	11920

Разпределението по полова структура на населението в общината за същия период показва, лек превес на броя на жените над този на мъжете – тенденция, характерна за цялата ни страна.

На следващите три таблици са показани данните за раждаемостта в общината за периода от 2016 до 2020 г. и ежегодния брой на починалите за същия период. От тях се вижда, че през целия период, ежегодно, в Общината се смъртността е по-висока, отколкото раждаемостта, което е доказателство за тенденцията за отрицателния естествен прираст на населението и основната причина за намаляващата динамика на населението на общината през същия този период.

Раждания

година	2016			2017			2018			2019			2020		
	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж
	210	95	115	217	108	109	197	108	89	181	94	87	180	93	87

Смъртни случаи

година	2016			2017			2018			2019			2020		
	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж
Първомай	572	298	274	529	262	267	531	276	255	525	272	253	265	278	287

Естествен прираст

година	2016	2017	2018	2019	2020
Първомай	-362	-312	-334	-334	-345

Данни НСИ 2020

Механичният прираст на населението на общината за периода 2014 – 2020г.е показан в Таблицата. Вижда се, че почти през целия период механичния прираст е отрицателен с изключение на 2015 г., когато заселилите се са с 103 повече от изселилите се в Общината.

Тенденцията се обръща в 2019 и засилва през 2020 година. Това ни дава основание тук да направим извода, че намалението на населението на Общината през този период е заради отрицателния естествен прираст, а не заради механичния прираст на населението

Заселени

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	399	679	389	472	446	708	770
В града	161	132	170	244	194	234	288
В селата	238	547	219	228	252	474	482

Първомай

Изселени

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	402	576	406	514	539	580	532
В града	199	369	177	205	255	321	227
В селата	203	207	229	309	284	259	305

Първомай

Механичен прираст

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	-3	103	-17	-42	-93	128	238
В градовете	-38	-237	-7	39	-61	-87	61
В селата	35	340	-10	-81	-32	215	177

Първомай

Данни НСИ 2020

2.3.2. Заетост и безработица

В Таблица – е показано разпределението на населението в община Първомай под, в и над трудоспособна възраст. От нея се вижда, че трите групи запазват относителните си дялове в проценти, като за петте години процента на хората в трудоспособна възраст малко е намалял, за сметка на увеличаващия се процент на тези, над трудоспособна възраст.

Разпределение на населението в под, на и над трудоспособна възраст

Година	2016		2017		2018		2019		2020	
	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град
Общо	24197	12371	23843	12327	23416	12120	23200	11915	23053	11813
Под трудоспособна възраст	3305	1796	3328	1841	3343	1847	3349	1861	3292	1812
В трудоспособна възраст	13579	7227	13329	7135	13085	6992	12973	6817	12972	6775
Над трудоспособна възраст	7313	3348	7186	3351	6988	3281	6878	3237	6789	3226

Данни НСИ 2020

Регистрирани безработни в общината 2015-2019*

година	2015	2016	2017	2018	2019
брой	96	58	69	55	36

2.3.3. Образование

Детски ясли

Община Първомай е добре обезпечена с места в детските ясли, но очевидно традицията е за слабо ползване на тази услуга от родителите на деца до 3 годишна възраст – тя е едва 9, 10% от децата, които попадат в тази възрастова група. Ползващите тази услуга са с 50% по-малко от тези за страната.

Места в детски ясли

2016		2017		2018		2019		2020	
Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места
3	51	3	52	3	55	3	55	3	51

Брой деца до 3г.възраст от 100 посещаващи детска ясла

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	15,8	16,2	16,4	16,6	16,6	17,1	15,9
Пловдив	14,8	14,8	15,0	15,1	15,8	15,8	14,8
Първомай	12,2	8,4	9,5	8,8	9,9	9,4	10,5

Данни НСИ 2020

Детски градини

На територията на община Първомай функционират седем броя общински детски градини. Две от тях са със статут на средищни. В три от тях има обособени яслени групи.

В две от училищата на територията на Общината има обособени подготвителни групи за 5 годишните и 6 годишните, чиято подготовка е задължителна.

Детските градини са на целодневна организация, разполагат с добра материално-техническа база, педагогически кадри и помощен персонал с опит и квалификация, оптимални условия за отглеждане, възпитание, обучение и социализация на децата детските заведения се осигурява равен достъп на всички деца за качествено образование, гарантиран е достъп до добра подготовка на всяко дете за постъпване в училище, създадени са условия за овладяване на книжовен български език в междуетническа среда. Осигуряват се адекватни възможности за обучение на деца със специални образователни потребности.

Всички детски градини са общински, разполагат с достатъчен сграден фонд, отговарящ на условията за цялостен, качествен и пълноценен процес на предучилищно образование. Има какво да се подобри относно състоянието на сградите в съседните села, както и монтиране на съоръжения в дворовете на детските заведения. Важно е да се осигурят специалисти – логопед и психолог за детските градини, които да помагат в мониторинга на ранното детско развитие.

Общината разполага със 734 места за деца в детските градини, разпределени в 32 групи, което говори за нормална пълняемост и очевидно, услугата е популярна сред родителите.

Места в детски градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	245966	243420	237962	234551	233766	234504	232941
Пловдив	20833	20341	20257	20756	19972	20169	20244
Първомай	656	704	744	744	734	734	734

Брой групи в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	9911	10115	9576	9355	9285	9310	9236
Пловдив	922	934	922	910	901	905	906
Първомай	31	35	34	32	32	32	32

Обезпечеността с места в детските градини удовлетворява напълно потребностите от тази услуга в община Първомай.

Места на 100 деца в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	102	105	106	106	107	108	108
Пловдив	90	90	94	97	93	94	94
Първомай	88	92	104	104	102	108	106

Педагогически персонал в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Страната	20542	20420	19909	19617	19799	20050	20094
Пловдив	1936	1944	1901	1901	1887	1907	1890
Първомай	67	70	71	70	72	72	68

Данни НСИ 2020

Профилът на педагогическите специалисти, които работят в детските градини в община Първомай, показва увеличаване на средната възраст на педагогическите колективи. Основен проблем при наемането на по-млади учители е niskият брой на студенти, завършили начална и предучилищна педагогика, които планират да работят по специалността. За обръщане на негативната нагласа на обществото към една от най-отговорните професии е необходимо и родителите да подобрят своя диалог с преподавателите, с което допълнително ще допринесат за привлекателността на професията сред младите учители.

Грижата и обучението на децата се осъществява от 68 педагози.

Данните сочат, че в община Първомай съществува традиция в предлагането и ползването на услугата за грижа и обучение на децата. Тази тенденция е стабилна и последователно провеждана от общинските ръководства.

Детски градини в Община Първомай по населени места

№	Наименование.Седалище. Адрес на детската градина	Втори адрес, на сградата, в която се провежда предучилищно образование	Трети адрес, на сградата, в която се провежда предучилищно образование
1	Детска градина „Осми март“, град Първомай, ул. „Спартак“ № 11	кв. Любеново, пощ. код. 4270, ул. „Струма“	с. Караджалово, пощ. код. 4283, ул. „8-ма“ № 1
2	Детска градина „Марица“, град Първомай, пощ. код. 4270, ул. „Рапица“ № 6	с. Виница, пощ. код.4284, ул. „Иван Вазов“ № 26	
3	Детска градина „Пролет“, град Първомай, кв. Дебър, пощ. код. 4271, ул. „Симеон Велики“ № 17	с. Бяла река, пощ. код 4285, ул. „5-та“ № 29	
4	Детска градина „Първи юни“, с. Градина пощ. код 4290, ул. „Д-р Петър Генов“ №	село Градина, пощ. код 4290, ул. „Христо Ботев“ № 4	село Крушево, пощ. код 4291, ул. „5-та“ № 1
5	Детска градина „Искра“, с. Искра, пощ. код 4297, ул. „Шипка“ № 1		
6	Детска градина „Детелина“, с. Дълбок извор, пощ. код 4280, ул. „34“ № 4		
7	Детска градина „Теменуга“, с. Воден пощ. код 4289, ул. „1-ва“ № 24	Езерово, пощ. код 4288, ул. „11-та“ № 2	

Видно от следващата таблица в дванадесет от населените места в общината има детски градини или техни филиали.

Състояние на сградния фонд и отопление на детските градини:

Детска градина „Осми март“, град Първомай, с адреси на ползваните от ДГ сгради:

- кв. Любеново, ул. „Струма“ № 2
- село Караджалово, ул. „8 – ма“, № 1
- Седалище: ул. „Спартак“ № 11а

Основната сграда е двуетажна и е построена за 6 детски групи.Към основната сграда има постройка.Сградата е в добро състояние. Санирана е отвън и е с ПВЦ дограма. Отвътре е ремонтирана цялостно. Отоплението е на газ и осигурява нормални условия за отглеждане на децата, което се явява изключително предимство на детската градина.Дворът на детската

градина включва обособени детски площадки и тревни площи. Разпределен е на площадки. Необходимите съоръжения за игра на открито - катерушки, пързалки – са не достатъчни. Няма физкултурен салон.

Сградите в двора на ДГ, кв.Любеново и с. Караджалово също са санирани и реновирани. В дворовете не достигат необходимите уреди за игра на открито.

Отоплението е на климатици и печки на дърва и въглища.Сградата в с. Караджалово се нуждае от цялостен ремонт, а сградата в кв.Любеново от ремонт на спалня, занималня перално помещение, също така и от ремонт площадката на двора.

В детската градина има осигурен пропускателен режим, не са изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност.

Детска градина „Марица”, град Първомай, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Винаца, ул. „Иван Вазов” № 26
- Седалище: ул. „Ралица” № 6

Централната сграда на ДГ е с външна изолация, с подменена дограма, и ремонтиран покрив. Ремонтът, който ще бъде необходим в следващите години е за подземния етаж. Сградата на ДГ в с. Винаца е опасна за използване и не подлежи на ремонт. Предстои изграждане на нова сграда.

В ДГ има просторен физкултурен салон, както и самостоятелни площадки за игра на децата от всяка група , в това число и в с. Винаца. Всички игрови съоръжения по площадките са вече морално и материално остарели.

Отоплението в ДГ е решено с локално парно на газ. ДГ в с. Винаца е с твърдо гориво и има осигурени климатици, за занималнята и за спалнята по един.Съвременни инсталации за охрана и безопасност в ДГ- няма.

Детска градина „Първи юни”, село Градина, с адреси на ползваните от ДГ сгради:

- село Градина, ул. „Христо Ботев” № 4
- село Крушево, ул. „5 – та” № 1
- Седалище: с. Градина, ул. „Д-р Петър Генов“ № 7

Централната сграда е санирана, без таваните, и е с подменена дограмата. През годините е направен основен ремонт на южната половина на покрива. Филиала в с. Градина е с основно ремонтиран първи етаж, където условията са много добри.Във филиала в с. Крушево е подменена дограмата на спалнята, занималнята и тоалетната. Остава за подмяна дограма на кухнята и на централния вход. Няма физкултурен салон.Във филиалите са обособени площадки за игра. Всички съоръжения в дворовете на централната сграда и на филиалите са физически остарели Няма изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност. В централната сграда има локално парно отопление на дърва и въглища.Филиала в с. Градина е с климатици, а в с. Крушево - климатик и печки на дърва и въглища.

Детска градина „Пролет”, град Първомай, кв. Дебър, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Бяла река, ул. „5 – та” № 29
- Седалище: гр. Първомай, кв. Дебър, ул. „Симеон Велики“ № 7

На централната сграда е направен основен ремонт - външна изолация, изцяло ремонтиран покрив и подменена дограмата.С течение на времето се установява теч,

капандурата на вторият етаж се нуждае от ремонт. Филиала в с. Бяла река се нуждае от основен ремонт.

В основната сграда няма физкултурен салон. Има обособени самостоятелни площадки за игра. Всички съоръжения в дворовете на централната сграда и филиала в с. Бяла река са морално и материално остарели. В централната сграда има локално парно отопление на газ и климатици. Отоплението на филиала в с. Бяла река е на климатици.

Детска градина „Теменуга”, село Воден, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Езерово, ул. „11 – та” № 2

Сградата в с. Воден е стара, но е измазана и боядисана отвън и към настоящия момент е в добро състояние. Необходима е смяна на прозорци. В основна сграда няма физкултурен салон. Дворът има нужда от по-добра поддръжка, свързана с оформяне на различни кътове за децата - необходимо е изграждането на площадка.

Отоплението е на твърдо гориво и климатици.

Сграда в с. Езерово е монолитна и е измазана преди много години. В сградата няма физкултурен салон. Дворът има нужда от по-добра поддръжка след изравняване, свързана с оформяне на различни кътове за децата, необходимо е изграждането на площадка.

Отоплението е на твърдо гориво.

Детска градина „Искра”, село Искра

Сградата се нуждае от ремонт на покрива, боядисване на спални помещения и занималня, поставяне на хидроизолация. Отоплението се извършва на дърва и въглища.

Детската градина има нужда от подмяна на съоръжения за игра, тъй като сегашните са морално остарели.

Детска градина „Детелина”, село Дълбок извор

Сградата се нуждае от ремонт. Дворът има нужда от по-добра поддръжка, както и нова ограда и врата за двора, необходимо е изграждането на площадка за игра, тъй като детските съоръжения за игра са морално остарели. Отоплението се извършва на твърдо гориво и климатици.

Необходими мерки за развитие на детските градини в община Първомай в периода 2021-2027 г.

Реновиране на детските площадки, подмяна на съоръженията за игра, саниране и подмяна на дограмата в някои от детските градини, изграждане на физкултурни салони, построяване на нова детска градина в с. Винаца.

Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти.

Прогноза за персонала в детските градини за периода 2021 – 2028 г.

№	ДЕТСКА ГРАДИНА	Персонал 2021-2028 г.		общо
		педагогически	непедагогически	
1	ДГ "Осми март" гр. Първомай	20,5	17	37,5
2	ДГ „Марица” гр. Първомай	13,5	14	27,50
3	ДГ „Пролет” гр. Първомай, кв. Дебър	10,5	10	21,5
4	ДГ „Първи юни” с. Градина	11,5	12	23,50

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

5	ДГ „Теменуга” с.Воден	4	4	8
6	ДГ”Искра” с. Искра	4	4	8
7	ДГ „Детелина” с. Дълбок извор	2	2	4

Прогноза за брой деца и брой групи в детските градини и в подготвителните групи за периода 2021-2028 г.

№	детска градина/селище	2-4 годишни	5 г в ДГ	6 г в ДГ	всичко	брой групи
1	ДГ "Осми март", гр. Първомай	92	43	28	188	6
	втори адрес на ползване от ДГ - кв. Любеново	13	6	5	24	1
	трети адрес на ползване от ДГ - с. Караджалово	18	12	9	39	2
	общ брой деца в ДГ "Осми март"	123	61	42	226	9
2	ДГ"Марица", гр. Първомай	60	31	22	134	5
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Винаца	9	10	5	24	1
	общ брой деца в ДГ "Марица"	69	41	27	137	6
3	ДГ"Пролет",гр. Първомай, кв. Дебър	53	27	22	102	4
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Бяла река	6	6	6	18	1
	общ брой деца ДГ "Пролет"	59	38	28	120	5
4	ДГ "Първи юни", с. Градина	37	13	11	88	3
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Градина	9	1	7	17	1
	трети адрес на ползване от ДГ - с. Крушево	7	9	7	23	1
	общ брой деца ДГ "Първи юни"	53	23	25	101	5
5	ДГ "Искра", с. Искра	23	6	5	34	2
	ДГ "Теменуга", с. Воден	11	0	1	12	1
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Езерово	6	6	2	14	1
6	общ брой деца ДГ "Теменуга"	17	6	3	26	2
7	ДГ "Детелина", с. Дълбок извор	12	6	6	24	1
	Общ брой деца в ДГ	356	176	136	668	30
	Полудневна детска градина					
1	ПДГ към ОУ "Св. св. Кирил и Методий", гр. Първомай		7	10	17	1
2	ПДГ към ОУ "Д-р П. Берон", с. Буково		3	4	7	1
	общ брой деца в ПДГ към УЗ	0	10	14	24	2
	общ брой деца в ДГ,ПДГ	356	186	150	692	32

Статистиката сочи, че броят на децата и групите ще се запази през следващите седем години. В някои от селата може да последва намаляване броя на децата и съответно броя на групите, поради миграция на населението и ниска раждаемост.

Училища.

Учебните заведения в община Първомай са 14 – едно средно общообразователно, 10 основни училища, две начални и една професионална гимназия. Общия брой ученици, учещи в тях в началото на 2019 г. са 1764, а обучението им е организирано в паралелки от 175 души педагогически персонал.

Провежда успешна политика по отношение подготовката на учениците по професии и специалности, които са търсени на пазара на труда и предполагат успешна реализация на завършващите училище. Прилага се комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване на преждевременно напусналите училище. В изпълнение на ПМС № 100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и на Заповед № РД-01-349 от 30.07.2018 г. на началника на РУО-Пловдив, екипът за обхват за район на компетентност в Община Първомай оптимизира процесите и алгоритъма за съвместна работа на институциите в проследяването на всички незаписани, отпаднали, реинтегрирани, повторно и новоотпаднали деца/ученици.

Трайна положителна тенденция в училищата е, наред с традиционните методи, да се прилагат и методи с иновационен и интерактивен характер – работа на учениците в екип с цел изготвяне на доклади и съобщения по даден проблем, презентации на учебно съдържание, разработване и защита на проекти, семинарни занятия и др.

Основно Училище "Христо Ботев"

Село Езерово

ОУ "Христо Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Основно Училище "Христо Ботев"

Село Градина

Адрес: с. Градина,

ОУ "Христо Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Свети Свети Кирил и Методий"

Село Дълбок извор, ул.Първа №59,

ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Отец Паисий"

Село Искра, ул."Г. Димитров" №14,

ОУ "Отец Паисий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Основно Училище "Св.Св. Кирил и Методий"

Село Караджалово

ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" е основно с (присъединена) група в детска градина с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Св.Св. Кирил и Методий"

Град Първомай, ул."Гимназиална" 1,

ОУ "Св. Св.Кирил и Методий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна – само сутрин

Начално Училище "Петко Рачев Славейков" (Село Воден)

Тип: Начално училище

Село Воден

НУ "П.Р. Славейков" е начално (I - IV клас) с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Основно Училище "Д-Р Петър Берон"

Село Буково

ОУ "д-р Петър Берон" е основно с (присъединена) група в детска градина с общинско финансиране.

Учебни смени: Една-сутрин.

**Средно Общобразователно
Училище "Проф. Д-Р Асен
Златаров"**

гр. Първомай, ул.Кочо Честименски №
20,

СОУ "Асен Златаров" е СОУ (I - XII
клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само
сутрин...

Основно Училище "Георги Караславов"

Град Първомай , ул. „Княз Борис“ № 188,

ОУ "Георги Караславов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Начално Училище "Христо Ботев"

Град Първомай, ул. "Христо Ботев" №5,

НУ "Христо Ботев" е начално (I - IV клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Професионална Гимназия по Селско Стопанство "Васил Левски"

Град Първомай, ул.Братя Миладинови - север № 53а,

ПГСС "Васил Левски" е професионална гимназия с държавно финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Основно Училище "Васил Априлов"

Село Винаца

ОУ "Васил Априлов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Любен Каравелов"

с. Бяла река,

ОУ "Любен Каравелов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Пет от училищата са в града, а останалите девет са в девет села.

Най – голямо училище е СОУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – в него се обучават 561 ученици в 27 паралелки, а най – малко е НУ „П.Р. Славейков“ в с.Воден, където се обучават само 23 ученици в 2 паралелки.

От селските училища най – голямо е ОУ „Христо Ботев“ в с.Градина, където се обучават 211 ученици в 10 паралелки.

Брой училища по вид в община Първомай

Уч. година		Общо	Общобразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата	Спортни училища	Професионални гимназии	Професионални колежи	Професионални училища ⁴
	Страната	2569	2019	68	23	24	395	40	-
	Пловдив	204	162	5	3	1	30	3	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
	Страната	2547	2014	64	22	24	387	36	-
	Пловдив	202	162	5	3	1	30	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
	Страната	2505	1990	61	22	24	373	35	-
	Пловдив	200	160	4	3	1	30	2	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
	Страната	2413	1969	10	22	24	359	29	-
	Пловдив	193	158	1	3	1	29	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
	Страната	2394	1955	9	21	25	359	25	-
	Пловдив	193	158	1	3	1	29	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-

2018/2019

Брой на учители по години

2014/2016				2015/2016				2016/2017				2017/2018				2018/2019			
Общо	I - IV	V - VIII	IX - XIII	Общо	I - IV	V - VIII	IX - XIII	Общо	I - IV	V - VIII	IX - XIII	Общо	I - IV	V - VII	VIII - XII	Общо	I - IV	V - VII	VIII - XII
148	56	75	17	148	55	76	17	135	54	64	17	174	82	77	15	175	80	80	15

Данни НСИ 2020

Прогноза за персонала – педагогически, непедагогически в училищата за периода 2021-2028 г.

Училища	Години	персонал		общо
		педагогически	непедагогически	
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	70	13	83
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	16.50	4.75	21.25
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	9	5	14
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	2021/2028 г.	24	8	32
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	2021/2028 г.	20	6	26
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	2021/2028 г.	8	3,125	11,125
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	2021/2028 г.	8	2	10
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	2021/2028 г.	12	4	16
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	2021/2028 г.	13	3	16
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	2021/2028 г.	7	3,25	10,25
ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Буково	2021/2028 г.	8	3	11
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	2021/2028 г.	4	1.25	5.25
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	35	20	55

Педагогическият персонал в училищата са с образователно квалификационна степен магистър или бакалавър. Голяма част от учителите са с добър професионален опит, повечето от тях имат присъдена професионално квалификационна степен и продължават да повишават професионалната си квалификация. Педагогическият колектив работи за обезпечаване на доброто развитие на своите ученици, като се стреми да създава позитивен психологичен климат в училище. Административният и обслужващо-помощен персонал обхваща почти пълно дейностите по охрана, поддръжка и административно обслужване.

Прогноза за брой паралелки и брой ученици в периода 2021-2028 г.

Училища	Години	ОБЩО	
		брой паралелки	брой ученици
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	34	736
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	7	128
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	4	96
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	2021/2028 г.	11	180
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	2021/2028 г.	10	208
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	2021/2028 г.	4	56
ОУ „Васил Априлов“ с. Винаца	2021/2028 г.	4	63
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	2021/2028 г.	7	79
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	2021/2028 г.	7	74
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	2021/2028 г.	4	40
ОУ „Д-р Петър Берон“ с .Буково	2021/2028 г.	4	26
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	2021/2028 г.	2	15
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	19	335
ОБЩО		117	2036

Тенденцията при училищата в периода 2021-2027 г. ще бъде динамична. При някои се очаква повишаване на броя ученици и брой паралелки, а при други спад. Възможно е при спад на ученици в някои от по-малките училища да доведе до слети паралелки в начален етап. Факторите, които оказват това влияние са демографски, миграционни, качествено образование, засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците, разширяване на сградния фонд и др.

Прогноза за брой ученици по класове в периода 2021-2028 г.

Училища	I-IV клас	V-VII клас	VIII- XIII клас
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	288	228	220
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	69	59	-
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	96	-	-
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	110	70	-
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	113	96	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	31	25	-
ОУ „Васил Априлов“ с. Винаца	34	29	-
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	39	40	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	40	34	-
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	22	18	-
ОУ „Д-р Петър Берон“ с .Буково	18	8	-
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	15	-	-
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	-	-	335
ОБЩО	875	607	555

Информация за отпаднали ученици за периода 2021-2028 г.

Училища	Бр. отпаднали ученици 2021 г.	Бр. отпаднали ученици 2022 г.	Бр. отпаднали ученици 2023 г.	Бр. отпаднали ученици 2024 г.	Бр. отпаднали ученици 2025 г.	Бр. отпаднали ученици 2026 г.	Бр. отпаднали ученици 2027 г.
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	12	10	7	7	6	6	6
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	3	5	3	4	4	3	3
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай,.	3	3	3	3	3	3	3
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	5	3	4	4	3	3	3
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	5	6	6	7	6	7	7

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	-	-	-	-	-	-	-
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	4	3	3	2	3	2	2
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	-	1	-	1	1	-	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	4	3	-	3	2	3	2
ОУ „Любен Каравелов“ с.Бяла река	1	1	1	1	1	1	1
ОУ „Д-р Петър Берон“ с.Буково	-	-	-	-	-	-	-
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	-	-	-	-	-	-	-
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	4	3	2	1	3	2	2

Стратегическа цел за следващите години е дела на напусналите, отпаднали ученици да бъде сведен до минимум. Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст до завършване на средното образование. Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение и/или придобиване на квалификация.

Състояние на сградния фонд и отопление на училищата

- СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ гр.Първомай

Състоянието на сградния фонд е много добро. Всяка година се правят частични ремонти. Училището има нужда да се облицоват таваните на цялостната квадратура на сградния фонд. Отоплението е на газ и водогрейни котли.

- НУ „Христо Ботев“ гр.Първомай

Сградата на училището е в добро състояние следващите години ще се наложи ремонт на оградата, покрива на училището, смяна на горелка на отоплителната инсталация, саниране на сградата. Основен ремонт ще бъде необходим на медицинския кабинет. Отоплението на училището е на газ.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ гр.Първомай

Училището разполага с две сгради. Учебният процес се осъществява в малката сграда. Сградният фонд е в добро състояние. Няма належащи ремонтни дейности, само леки освежавания. Отоплението се извършва на газ.

- ОУ „Георги Караславов“ гр.Първомай, кв.Дебър

Състоянието на училището е добро. Класните стаи са добре поддържани. Нужда за ремонт има спортната площадка, нуждае се от преасфалтиране.Отоплението е на твърдо гориво – пелети.

- ОУ „Христо Ботев“ с. Градина

Сградата на училището е добре поддържана. Няма належащи ремонтни дейности.Отоплението е на парно – въглища.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор

Сградата на училището не е цялостно реновирана. Има изградени вътрешни тоалетни, извършвани са частично подобрения по сградата. Необходим е ремонт на покрива, тъй като има теч.

- ОУ „Васил Априлов“ с. Винаца

Състоянието на училището е добро. Няма необходимост от наложачи ремонтни дейности, само от някои минимални подобрения по стаите в училището. Отоплението е на твърдо гориво.

- ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река

Сградата на училището е нова, направен е основен ремонт по европейски проект. Има изградени и външни тоалетни. Училището се отоплява на парно с пелети.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово

Състоянието на сградния фонд е добро. Класните стаи са добре поддържани, но коридорите и електричеството в сградата е за ремонт. Очаква се построяване на вътрешни санитарни възли. Отоплението се извършва на твърдо гориво – дърва и въглища.

- ОУ „Отец Паисий“ с. Искра

Състоянието на сградния фонд е в добро състояние. Училището се поддържа добре и с времето ще се наложат някои леки ремонтни дейности. Отоплението се осъществява на парно на пелети.

- НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден

Състоянието на сградния фонд е на много добро ниво. През следващите години ще бъдат наложачи частични ремонти. Училището се нуждае от обособяване и оборудване на медицински кабинет. Отоплението е на твърдо гориво.

- ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Буково

Сградният фонд е на относително добро ниво. Правят се частични ремонти периодично. Отоплението се извършва на дърва и въглища.

- ПГСС „Васил Левски“ гр. Първомай

Сградния фонд на гимназията се състои от 7 сгради. Направен е основен ремонт на училището по европейски проект. Санирани са сградите с подменена дограма и парна инсталация. Една от сградите се нуждае от ремонт на покрив. В сградата се провежда общообразователната, теоретичната професионална и част от практическата подготовка на учениците. Отоплението се осъществява на дизелово гориво.

Извън училищни структури за образование и изкуства

Тези дейности съпътстват и подпомагат учебния процес и имат съществена роля за засилване на интереса на учениците към образователно-възпитателния процес и намаляване риска от отпадане от училище. Съществува реална необходимост за осмисляне на свободното време на учениците чрез форми и дейности, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване, които да развиват творческите интереси и възможности на учениците. Училищата в община Първомай участват във всички инициативи, чествания и спортни събития, организирани на национално, областно, регионално и местно ниво, както и в проекти, чийто дейности се извършват на територията на града и с участие на жителите на общината.

Тенденциите, които ще окажат влияние върху сектора на образованието през следващите години отразяват основните изисквания за равнопоставен достъп до качествено образование на всички равнища и за всички социални групи и по-добро обвързване на

образованието с науката и бизнеса, с търсените знания и умения. Планираните реформи се очаква да подобрят резултатите в цялостната образователна система на всички нива и ефективното разположение на необходимата инфраструктура в пространството на всеки район.

Оптимизирането на училищната мрежа ще създаде предпоставки за финансиране на професионални училища с национално и регионално значение, защитени професии, съобразно потребностите на общините в конкретния район, както и с внедряване на обучение чрез работа (дуално обучение).

В системата на висшето образование в държавните университети ще се финансират приоритетно области, свързани с развитието на онези сектори на икономиката, които имат по-висока добавена стойност и ясен принос към задължителните технологични трансформации.

2.3.4.Здравеопазване

Видове лечебни заведения

2016		2017		2018		2019		2020	
ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо
1	1	3	1	3	1	3	1	3	1

„МБАЛ – Първомай” ЕООД

Предметът на дейност на лечебното заведение е осъществяване на лечебна дейност.

Съгласно разрешението за осъществяване на дейност издадено от Министерство на здравеопазването се осъществяват следните дейности:

- Диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболнична помощ;
- Рехабилитация;
- Родилна помощ;
- Диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения.
- Учебна и научна дейност

„МБАЛ – Първомай” ЕООД има разрешение за осъществяване на дейност по следните медицински специалности – Вътрешни болести; Кардиология; Гастроентерология; Пневмология и фтизиатрия; Хирургия; Физикална и рехабилитационна медицина; Анестезиология и интензивно лечение; Нервни болести; Педиатрия; Акушерство и гинекология; Неонатология; Обща и клинична патология; Клинична лаборатория; Образна диагностика.

Лечебната дейност се осъществява в следните отделения с легла с нива на компетентност:

Отделение по нервни болести – II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Нервни болести”

Отделение по вътрешни болести - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Вътрешни болести”.

В отделението се осъществява дейност по медицинската специалност Пневмология и фтизиатрия, отговаряща на I ниво на компетентност в изпълнение на медицински стандарт „Пневмология и фтизиатрия”.

В това отделение се осъществява и дейност по медицинската специалност Кардиология, отговаряща на I ниво на компетентност в изпълнение на медицински стандарт Кардиология.

Осъществява се и дейност по медицинската специалност Гастроентерология, която също отговаря на I ниво на компетентност в изпълнение на медицински стандарт Гастроентерология.

Отделение по хирургия - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Хирургия, неврохирургия, пластично-възстановителна и естетична хирургия и лицево-челюстна хирургия”.

Отделение по акушерство и гинекология - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Акушерство и гинекология”. В отделението е създадена структура по **неонатология**, отговаряща на I ниво на компетентност в изпълнение на медицинския стандарт „Неонатология”.

Отделение по педиатрия - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Педиатрия”

Отделение по анестезиология и интензивно лечение - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Анестезия и интензивно лечение”

В МБАЛ – Първомай ЕООД са обособени и отделения без легла, а именно:

Образна диагностика - II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Образна диагностика” и

Отделение по клинична патология - в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Клинична патология”

В дружеството има създадено и звено **Клинична лаборатория** с II ниво на компетентност в съответствие с утвърдения медицински стандарт „Клинична лаборатория”
Към 31.12.2019 година заетите длъжности са 176,75 бр., както следва: Лекарите – 44,50; Медицински специалисти по здравни грижи – 61,75; Висш немедицински персонал – 4,00; Магистър фармацевт - 1,00; Друг персонал – 65,50, в т.ч. санитарите – 35

През отчетния период дружеството е работило със среден брой от 115 легла, а броя на преминалите болни е 7009 броя. Реализираните леглодни през 2019 година са 29 185 броя.

Резултатите от дейността на Дружеството за 2019 год. са положителни - реализирана е печалба преди облагане с корпоративен данък в размер на 127 137 лева.

Показатели	2019 година (хил. лв.)	2018 година (хил. лв.)	Относителен дял %
Общо приходи	4865	4223	115
Общо разходи	4738	4119	115
Печалба от дейността	127	104	122

Медицински Център I – Първомай ЕООД

Предметът на дейност на лечебното заведение е осъществяване на специализирана извънболнична медицинска помощ:

- диагностика и амбулаторно лечение на остри заболявания, изострени хронични болести по следните основни медицински специалности: вътрешни болести, кардиология, ендокринология, офталмология, неврология, гастроентерология, УНГ, педиатрия, урология, АГ, психиатрия, хирургия, ортопедия и травматология, кожно-венерически болести, физиотерапия и рехабилитация;
- извършване на медико-диагностични изследвания - клинично-лабораторни, рентгенологични;
- диспансерно наблюдение на хронични болни здравно-осигурени лица;
- трудово-лекарска експертиза на трудоспособността.

През 2019г.в дружеството работят общо 43 души – в т.ч.

- лекари специалисти – 19 бр.
- среден мед.персонал – 16 бр.
- друг персонал –8бр, /санитари-4,администрация-4 /

С най-голям относителен дял са лекарите специалисти, което отговаря на изискванията за съвременните стандарти за качество на здравното обслужване на населението.

Икономически показатели

Икономически показатели	2019 година
приходи от медиц. дейност-в т.ч.	577 356
общо приходи:	606 728
общо разходи:	606 446

В Общината има **17 общо практикуващи лекари**, от тях 12 базирани в гр.Първомай и по един съответно в с. Дълбок Извор, с. Езерово, с. Градина, с. Караджалово и с. Винаца.

Лекарски практики в община Първомай

Лекар	Юрид. лице	Адрес	Специалност
Пенко Костадинов Запрянов	Д-р Пенко Запрянов- АИППМП ЕООД	ул. Княз Борис I 51, 'Медицински център I - Първомай ЕООД, ет.1, каб.№13	Общопрактикуващ лекар
Стефан Василев Бялков	ЕТ Стефан Бялков- АИППМП	ул. Ангел Войвода № 2, ет. 2, каб.№№ 26, 27, 28	Общопрактикуващ лекар
Стефан Василев Бялков	ЕТ Стефан Бялков- АИППМП	ул. Княз Борис I №51,ет.2, каб.№№ 34, 35	Общопрактикуващ лекар
Стефан Великов Димитров	АИСМПФ	ул. Княз Борис I №51	Пневмология и фтизиатрия
Стефан Павлов Павлов	АИШМП	ул. Княз Борис I 51, ет.1, каб.17 и 18	Общопрактикуващ лекар
Стефан Павлов Павлов	-АИШМП	ул. Ангел войвода №2, ет.2, каб.25, 27 и 28	Общопрактикуващ лекар
Янка Ганева Димитрова	АИПСАГП на Д-р Янка Ганева Димитрова	ул. Княз Борис I 48	Акушерство, гинекология и репродуктивна медицина

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

Антон Георгиев Хинов	Медицински център Асклеп ООД	ул. Ангел войвода №2 Хирургия	
Атанаска Запрянова Тенгулова	ЕТ Д-р Атанаска Тенгулова - АИПСМП по Неврология	филиал - ул. Княз Борис I №87, ет.1, каб.№1	Нервни болести
Атанаска Стоянова Симеонова	ЕТ Д-р Атанаска Стоянова Симеонова - АИППМП	ул. Ангел Войвода №2, ет.2 каб.22,27,28	Общопрактикуващ лекар
Атанас Милев Карагъзов	МЦ I - ПЪРВОМАЙ ЕООД	ул. Княз Борис I № 51	Образна диагностика
Васил Николов Попов	ЕТ Васил Николов Попов-АИППМП	ул. Орфей № 3-б	Общопрактикуващ лекар
Величка Тодорова Кичекова	ЕТ Величка Кичекова	ул. Княз Борис I №51, ет.2, каб.31,32	Общопрактикуващ лекар
Величка Тодорова Кичекова	ЕТ Величка Кичекова	ул. Ангел войвода № 2, ет.3, каб. 33, ет. 2, 27,28	Общопрактикуващ лекар
Весела Ламбрева Тошева	ЕТ Весела Тошева-АИППМП	ул. Княз Борис I № 51, ет.3, каб.66,67	Общопрактикуващ лекар
Весела Ламбрева Тошева	ЕТ Весела Тошева-АИППМП	ул. Ангел Войвода № 2, ет.3, каб.34, ет.2, каб.27,28	Общопрактикуващ лекар
Веселина Янчева Досева	ЕТ Д-Р ВЕСЕЛИНА ЯНЧЕВА - АИППМП	ул. Ангел войвода №2, ет. 2, каб.№№21, 27, 28	Общопрактикуващ лекар
Гина Димитрова Христозова	ЕТ Гина Христова - АИППМП	ул. Княз Борис I № 51, Медицински център I общопрактикуващ каб.61	Общопрактикуващ лекар
Диан Недков Гладичев	ЕТ Диан Гладичев - АИППМП	ул. Княз Борис I 51 ет.3 каб. 65;66 Първомай ЕООД, ет.3,	Общопрактикуващ лекар
Елена Пенчева Карагъзова	ЕТ Д-р Еленка Пенчева Карагъзова - АИППМП	ул. Ангел войвода №2, ет.2, каб.23,27,28	Общопрактикуващ лекар
Лиляна Петрова Минчева	АИПСМП по ВБ и ендокринология ЕООД	л.Княз Борис I 1а ет 1	Ендокринология болести на обмяната
Лъчезар Стоянов Павлов	Д-р Лъчезар Павлов - АИПСМП-ЕООД	ул.Княз Борис I 1а ет 2 Кардиология	Общопрактикуващ лекар

Данни НЗОК 2020

Стоматологичната помощ се осъществява от **17 стоматолози**, преобладаващо с кабинети в гр.Първомай. Стоматологични кабинети работят и в с. Бяла река, с. Градина, с. Искра, с. Езерово, с. Караджалово и с. Брягово.

Брой лекари

Към	31.12.2018		
	Лекари	Лекари по дентална медицина	Медицински специалисти по Здравни грижи
Първомай	65	17	92

Население на един лекар

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	250	250	246	240	234	236	235	233
Пловдив	220	212	208	202	195	195	196	193
Първомай	369	371	372	356	356	360	363	344

От информацията става ясно, че жителите на община Първомай разполагат със значително по-малко медицинска помощ, в сравнение със тази на жителите на областния център и като цяло за страната, но това е естествено, с оглед концентрацията на медицински заведения и специалисти в областния център Пловдив.

Население на един лекар по дентална медицина

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	1000	1027	952	887	844	967	942	946
Пловдив	630	651	603	562	543	638	581	580
Първомай	1255	1655	1170	1152	1192	1377	1365	1356

Данни НСИ 2020

Значително по-добре е представена стоматологичната помощ за жителите на общината, в сравнение със средните статистически данни за страната. Тук основния проблем е денталната грижа за жителите на малките населени места.

2.3.5. Култура

Читалищната дейност в община Първомай се организира чрез общинско читалищно сдружение, което включва 16 читалища – две в града и 14 в селата. В следващата таблица са изброени читалищата, наличието или не на библиотека или на музейна сбирка, разполагаемата площ за репетиции и щатните бройки, с които разполагат

Общинско читалищно сдружение – 1990г. гр. Първомай

№	Населено място	Читалище	Библиотека	музейна сбирка	квадратура	щатна бр.
1	гр. Първомай	НЧ „Св. св. Кирил и Методий - 1894г.-“	да	не	1265 кв.м	13
2	гр. Първомай, кв. Дебър	НЧ „Пробуда – 1905г.-кв. Дебър”	да	не	1340 кв.м.	4,5
3	с. Градина	НЧ „Селска пробуда-1896г	да	не	1250 кв.м.	2,5
4	с. Крушево	НЧ „Максим Горки -1929г.	да	не	235 кв.м.	1
5	с. Искра	НЧ „Иван Вазов-1896г	да	има	930 кв.м.	2
6	с. Дълбок извор	НЧ „Пробуда-1908г	да	има	840 кв.м.	1,5
7	с. Бяла река	НЧ „Хр. Смирненски-1928г.	да	не	442 кв.м.	1
8	с. Православен	НЧ „д-р Димо Тодоров-1928г.-“	да	не	500 кв.м.	0,5
9	с. Езерово	НЧ „Зора- 1897г.	да	не	30 кв.м.	1
10	с. Татарево	НЧ „Народна просвета-1929г.	да	не	1000 кв.м.	1
11	с. Воден	НЧ „Еделвайс-1938г.	да	не	56 кв.м.	1
12	с. Драгойново	НЧ „П. Д. Орловски-1909г.	да	има	1435 кв.м.	1
13	с. Караджалово	НЧ „Светлина-1926г.	да	не	1200 кв.м.	1
14	с. Виница	НЧ „Г. С. Раковски-1928г	да	не	100 кв.м.	1
15	с. Брягово	НЧ „Развитие- 1895г.	да	не	190 кв.м.	1
16	с. Буково	НЧ „Светлина-1937г	да	не	373 кв.м.	1

Най-голям проблем пред читалищата е намаленото финансиране, започнало от 2010г. Намален бе стандартът за една щатна бройка, и въпреки малкото повишение през тази година, по-малко от 2%, то е с много под стандарта през 2009 г. например. В същото време цените на ток, вода, телефони, услуги, консумативи са увеличени.

В последните години отпадна допълващата субсидия от Министерство на културата, с които средства читалищата успяваха да си закупят компютри или да направят дребни текущи ремонти.

Реален стимул за развитие на културната и икономическата интеграция на селските

землища в Южен централен район са обекти на културното наследство от Античната тракийска цивилизация, Късноантичната и Средновековна култура, Късното Средновековие и Новото време, специфичната традиционна селска архитектура в Родопския ареал.

Югоизточна Европа представлява кръстопът на цивилизации и религии през вековете, медиатор между Изтока и Запада, между Севера и Юга, свързани с общи исторически корени. Във времето в региона се формират културни коридори, транснационални оси на вековни взаимодействия на цивилизациите и връзки между народите, които го населяват.

2.3.6. Културно-исторически обзор и наследство

През територията на Южен централен район преминават **европейски културни коридори** от различни епохи:

Виа Диагоналис преминава през Югоизточна Европа, свързвайки Европа с Азия, една от най-древните артерии по това направление с трансконтинентално и световно значение.

По Виа Диагоналис протича непрекъснат търговски, културен, религиозен и политически обмен, диагоналният път е свързан с Поклонническите пътища в Европа и походите на кръстоносците. Той е културна ос на древни тракийски царства, седалища на римски провинции, на империи (Римска, Византийска, Османска), на княжества и държави (Сръбска, Българска, Латинска, Лидийска, Хетска). Столиците на пет държави, през които днес преминава Диагоналният път, се простират върху него (Любляна, Загреб, Сараево, Белград, София и Анкара).

Източен трансбалкански и преминава през Югоизточна Европа в посока север-юг (Румъния, България, Гърция) и свързва Балтийско с Егейско море и Средиземноморието. По своето трасе на север Източният трансбалкански път прави връзка с големия Европейски маршрут Виа Реджия (Пътят на Кралете) в Лвов (Украйна), прекосяващ Европа от Киев до Сантяго де Компостела (Испания). Като основен гръбнак на манастирските средища в Югоизточна Европа, Източният трансбалкански път поема от религиозния ареал на църквите в Молдавия и дървените църкви в Мара Муреш (Румъния) и се спуска на юг към Търновската Света гора и Родопската Света гора. Коридорът се влива в религиозната ос Виа Егнация при някогашния голям манастирски център MountPapikion.

На територията на Р. България Източният трансбалкански път съхранява сложна стратификация на времеви пластове (културата на двадесети век в град Русе на река Дунав, манастирите, църквите и народната архитектура на Новото време във Великотърновския и Асеновградския културен ареал, Средновековните крепости на север от Стара планина и в Родопите, Казанлъшката и Свещарската тракийски гробници, Неолитните жилища в Стара Загора, Долината на тракийските царе, скалните светилища Перперикон и Белинташ, разкрива изключителните постижения на майстори - строители, дърворезбари, зографи в уникалните църкви в Молдавия, Мара Муреш, Скалните манастири в Иваново, манастирите на Търновската и Родопската Света гора, по протежението му са разположени исторически градове (Сигишоара, Сибиу, Букурещ, Русе, Велико Търново, Пловдив).

На територията на Южен централен район по Източния трансбалкански път са разположени редица обекти на културното наследство: Антични селища в Родопски селски землища, Араповски манастир, Бачковски манастир, Асенова крепост, Атеренски мост,

Тракийско светилище Белинташ, Горноводенски манастир, Дванадесетте Римски моста на град Неделино, Джамии в Родопските села, Крепост Вишеград, Късноантични и Средновековни крепости в Родопските селски землища, Кварталите Райково и Устово в Смолян, Римски крепости, мостове, пътища в Родопите, Скални гробници, светилища, Средновековни мостове, некрополи, Тракийски крепости, Православни църкви.

Културното наследство като материално и духовно послание представлява мощен ресурс за устойчиво развитие и качество на живот чрез възможностите на културния туризъм и обмена на знания и ценности.

Финансирането на проекти по Програма „Рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания“, Програма „Достъпна среда“, проекти по Smart системи на информационни нива е приоритет в социалната дейност за културно познание. Smart системите интегрират управлението на интелигентните технологии и предоставят големи база данни за вземане на по-добри решения в пространственото развитие и инфраструктурата на културното наследство. Читалищата като уникална и традиционна за България културна институция, е част от системата на децентрализираната културна мрежа в района и изпълняват ролята си на средища за културна, информационна и социална дейност.

Културното наследство на територията на Южен централен район е стимулатор на икономически растеж. Интегрираният подход е водещ при опазването на културното наследство, което изисква при изследването и стратегическото планиране за района да се търси пространствена интеграция на културното наследство със съседните райони и страни.

Развитие на елементите на културното наследство

Културното наследство в неговите материални и нематериални измерения представлява фактор за развитието на обществото в диалога между общностите, катализатор за социалното и икономическо развитие на районите. Р. България притежава ресурс от близо 40 хиляди недвижими културни ценности като част от европейската и световна култура, които непрекъснато се допълват и обогатяват. Това налага преосмисляне на социалната и икономическа роля на културното наследство и все по-нарастващата необходимост от привличането на обществото към процеса на опазване на този потенциал.

Съхраняването и развитието на потенциала на културното наследство обхващат целия комплекс от дейности по опазване, реставриране, експониране и социализиране с цел превръщането му в стимулатор на пространственото развитие на обществото. Културното наследство в неговото териториално развитие следва да се разглежда като елемент на интегрираното пространствено планиране.

Съществено предимство на Южен централен район е уникалната природа, културните ценности от различни епохи, съхранените бит и традиции, които подходящо експонирани и брандирани, са предпоставка за извеждане на българската идентичност като водеща дестинация за културния туризъм, ориентиран към незасегнати от урбанизацията територии.

Туризмът в община Първомай притежава значителен потенциал за разширяване и разнообразяване на регионалния туристически продукт. Благоприятните природни фактори, културното наследство, натрупаният опит в предлаганите туристически услуги, изградената в значителна степен туристическа база спомагат за разширяването на туристическата индустрия и увеличаване на приходите от туризъм. Преобладаващата част от базата за туризъм и предлаганите услуги в района са концентрирани около и в населени места с курортно значение (балнеолечение, културни забележителности, курортни зони и комплекси в района на Родопите).

На територията на района съществуват природни и антропогенни зони и фактори (реки и язовири, пещери, природни местности, религиозно и културни обекти, населени места с етнографско значение, недвижими културни ценности и обекти с археологическа стойност), които биха могли да се използват по-пълноценно за разнообразяване на туристическия продукт, за увеличаване на приходите и целогодишна заетост в повече части от територията на района.

Природо-екологичните дадености на района, в съчетание с уникалната самобитност и култура са предпоставка за развитието на алтернативен туризъм: Еко туризъм (със защита на територии и видове); Селски туризъм със съхранени културни традиции и потенциал за развитие на биоземеделие; Приключенски и екстремен туризъм (по южните склонове на Стара планина и в Родопите); Винен туризъм (Родопската яка) и др.

Интегрирането на природното и културно наследство и техните обекти за развитието на туризма изисква: Опазване, социализация, експониране и популяризиране на недвижими, движими материални и нематериални културни ценности; Изграждане и реконструкция на инфраструктурата за достъп до културното наследство и природните забележителности; Осигуряване на достъп за хора в неравностойно положение; Разработване на планове за опазване и управление на националните археологически резервати; Въвеждане на съвременни технологии за обмен на информация и интерактивна комуникация в реално време.

В прогнозите на Съвета на Европа културното наследство има изключителна роля в „информационното общество“ на Двадесет и първи век. Териториите с културна памет все по-трайно привличат хора, дейности и инвестиции. Създаването на регионални туристически продукти, разкриващи пълното богатство на феномена, предполага изграждането на регионална туристическа стратегия, трансгранични контакти, дългосрочна политика в опазване и валоризиране на културното наследство. Това изисква нов тип комуникация на наследството с обмен на знания, ориентиран към всички възрастови групи, използващ съвременни форми на комуникация.

Интегрирането на културното наследство като катализатор на икономически растеж и

качествена жизнена среда, приобщаването на националната културна идентичност в Европейското социално-културно пространство, са фактори за устойчиво пространствено развитие и социално равновесие.

2.4.Икономическо развитие на общината. Стопански дейности.

2.4.1.Тенденции в развитие на икономиката

Един от показателите за състоянието на местната икономика е броя на предприятията. В периода 2014-2018г., броя на предприятията в община Първомай расте незначително с 2,6%, като растежа се дължи на микропредприятията, чийто растеж е с 3%. Броя на малките предприятия остава същия -69, а средните намаляват с едно.

Икономически показатели на нефинансовите предприятия: брой предприятия, приходи разходи, печалба, загуба.

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
	Обща	895	249 241	443 122	392 726	439 687	28 719	25 914
Общини / години	Микро до 9	809	79 805	135 460	122 093	147 097	11 238	22 098
2014	Малки: 10 - 49	69	73 758	193 207	181 009	186 021	9 070	..
2014	Средни:50 - 249	17	95 678	114 455	89 624	106 569	8 411	..
2014	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2014	Общо	895	261 717	505 713	442 897	502 716	30 546	30 659
2015	Микро до 9	806	72 710	141 315	126 556	153 761	10 618	24 513
2015	Малки:10-49	71	72 949	231 126	208 271	223 589	9 197	2 617
2015	Средни:50-249	18	116 058	133 272	108 070	125 366	10 731	3 529
2015	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2015	Общо	935	283 512	520 273	451 816	496 110	32 559	11 867
2016	Микро до 9	841	77 285	149 370	131 380	145 764	10 810	8 356
2016	Малки:10- 49	76	80 877	227 231	203 869	218 584	10 664	..
2016	Средни:50-249	18	125 350	143 672	116 567	131 762	11 085	..
2016	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2016	Общо	933	337 449	510 836	433 499	465 096	46 448	4 176
2017	Микро до 9	839	93 872	179 782	146 605	152 211	27 953	2 228
2017	Малки:10 - 49	74	74 212	111 154	96 099	104 525	7 100	..
2017	Средни:50-249	20	169 365	219 900	190 795	208 360	11 395	..
2017	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2017	Общо	918	397 079	554 018	488 408	523 633	36 127	9 177
2018	Микро до 9	833	91 884	168 702	151 607	161 551	12 710	6 957
2018	Малки:10-49	69	93 206	137 887	111 890	131 086	7 991	..
2018	Средни:50-249	16	211 989	247 429	224 911	230 996	15 426	..
2018	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-

Данни НСИ 2020

Приходите от продажба растат с 20% за разглеждания период, печалбите растат с 26%, а загубите намаляват със 75%.

година

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

Заетите са с 14% повече в 2018г - 5194, в сравнение с 2014г., като най-добрата година е 2017г. със 5326 заети. Наетите в 2018г.с 15% повече в сравнение с 2014г. Разходите за възнаграждения в 2018г. са със 60% повече в сравнение с 2014г., като това нарастване е със 77% в средните фирми т.е. реално наетите.

Икономически показатели на нефинансовите предприятия: заети, наети, разходи за възнаграждения, ДМА, добавена стойност, оборот.

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Заети лица ²	Наети лица ²	Разходи за възнаграждения	ДМА	Добавена стойност по факторни разходи	Оборот
		Брой		Хиляди левове			
	Общо	4 569	3 846	26 364	423 822	.	.
Общини / години	Микро до 9 заети	1 479	849	4 877
2014 година	Малки от 10 до 49	1 409	1 335	8 730
2014 година	Средни от 50 до 249	1 681	1 662	12 757	62 570	.	.
2014 година	Големи над 250	-	-	-	-	.	.
2014 година	Общо	4 850	4 063	29 174	444 538	98 276	444 975
2014 година	Микро до 9 заети	1 554	891	5 226	286 570	37 640	126 759
2015 година	Малки от 10 до 49	1 455	1 353	9 302	75 810	28 713	208 605
2015 година	Средни от 50 до 249	1 841	1 819	14 646	82 158	31 923	109 611
2015 година	Големи над 250	-	-	-	-	NA	-
2015 година	Общо	5 043	4 167	33 786	449 880	111 672	454 824
2015 година	Микро до 9 заети	1 606	866	5 458	283 488	42 121	132 279
2016 година	Малки от 10 до 49	1 548	1 431	11 166	79 996	30 533	204 784
2016 година	Средни от 50 до 249	1 889	1 870	17 162	86 396	39 018	117 761
2016 година	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2016 година	Общо	5 326	4 485	37 914	471 387	128 279	436 988
2016 година	Микро до 9 заети	1 678	946	6 550	289 650	54 802	146 789
2017 година	Малки от 10 до 49	1 467	1 375	9 892	56 581	24 858	97 651
2017 година	Средни от 50 до 249	2 181	2 164	21 472	125 156	48 619	192 548
2017 година	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2017 година	Общо	5 194	4 421	42 220	465 724	130 937	492 142
2017 година	Микро до 9 заети	1 669	970	7 330	276 471	45 260	152 174
2018 година	Малки от 10 до 49	1 488	1 434	12 269	84 347	31 812	114 660
	Средни от 50 до 249	2 037	2 017	22 621	104 906	53 865	225 308
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-

2018 година

Данни НСИ 2020

Съотношението на заетите в частния и общественя сектор говори за работеща икономика, която дава реално работни места в производствени предприятие. Не особено нормално е отношението между възнагражденията на заетите в частния и обществен сектор, където превес имат заплатите в общественя сектор.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

Брой наети по сектори

Общини / Години	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	4 984	1 273	3 711
2015 година	5 065	1 169	3 896
2016 година	5 248	1 255	3 993
2017 година	5 473	1 158	4 315
2018 година	5 455	1 162	4 293

Средно годишни работни заплати по сектори

Общини / Години	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	6 868	8 145	6 428
2015 година	7 180	8 696	6 721
2016 година	7 906	8 702	7 651
2017 година	8 522	10 272	8 047
2018 година	9 505	11 312	9 011

Данни НСИ 2020

Брой регистрирани земеделски стопани по землища в община Първомай за стопанската 2018/2019 г.

№	Землище	Брой регистрирани ЗС
1.	гр.Първомай	239
2.	с.Брягово	16
3.	с.Буково	51
4.	с.Бяла река	31
5.	с.Виница	23
6.	с.Воден	16
7.	с.Градина	66
8.	с.Добри дол	4
9.	с.Драгойново	5
10.	с.Дълбок извор	51
11.	с.Езерово	12
12.	с.Искра	44
13.	с.Караджалово	26
14.	с.Крушево	15
15.	с.Поройна	4
16.	с.Православен	13
17.	с.Татарево	19
	Общо:	635

2018/2019 стопанска година Община Първомай

пшеница			ечемик			тритикале			царевица за зърно		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
9200	38640	4200	70	385	5500	540	2430	4500	200	1200	6000
маслодайна рапица			маслодаен слънчоглед			шарен слънчоглед			фуражен грах		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
790	1580	2000	4800	9120	1900	420	1050	2500	200	300	1500
царевица силажна			тютюн-ориенталски			тютюн-вирджиния			домати		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
250	10000	40000	21	25.5	1210	640	960	1500	15	1050	70000

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

пипер			картофи			дини			пъпеши		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
70	910	13000		125	25000	10	20	2000	8	20	2500
ябълки			круши			сливи			череша		
плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	произво дство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха
257.3	5146	20000	23.8	130.9	5500	90.9	636.3	7000	90.4	28	800
вишни			кайсии			праскови			лавандула		
плодода ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
24.1	30	2140	4.4	1	500	17.5	10.5	600	5.4	10.8	2000
лозя-винени				лозя-десертни							
плодода ващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха						
188.8	1321	7000	47.5	380	8000						

Селскостопански животни към 31.12.2019 г.в община Първомай

Вид	Брой
Едър рогат добитък	7 000
Дребен рогат добитък	9 000
Свине	34
Птици /патици/	63 000

Места за настаняване

Обект	Адрес	Бр. стаи	Бр., легла	телефон	Електронна поща
Семеен хотел „Европа“	ул. „Цариградска“ № 100 кв.Дебър	7	14	0899150902	evropa2000@abv.bg
Семеен хотел „Марти“	ул. „Ангел Войвода“ 2	10	20	033666998	info@hotelmarti.net
Хостел „България“	ул. „Орфей“ 16	18	47	0887542505	pegas98@abv.bg
Семеен хотел „Финест“	ул. „Орфей“ 30	12	19	0899777767	finest_leo@abv.bg
Хотел „Цариград“	ул.„Цариградска“15а кв. Дебър	25	50	033666777	hotel_tzarigrad@abv.bg
Самостоятелни стаи	ул. „Димитър Благоев“ 1	4	8	0888200426	boivan@abv.bg
Къща за гости „Красимир“	с. Брягово	4	8	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Къща за гости „Маргарита“	с. Брягово	3	6	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Стаи за гости „Асклеп“	гр. Първомай ул., Ангел Войвода „ №2	5	10	0888612564	asklep.ap@gmail.com
Апартамент за гости „Каприз“	гр. Първомай ул. „Княз Борис I „ № 10	2	4	0878813940	tmd@abv.bg
Стаи за гости „Язовир Брягово“	с. Брягово	3	6	0882855988	

2.4.2.Селско стопанство

Брой регистрирани земеделски стопани по земята в община Първомай за стопанската 2018/2019 г.

№	Землище	Брой регистрирани ЗС
1.	гр.Първомай	239
2.	с.Брягово	16
3.	с.Буково	51
4.	с.Бяла река	31
5.	с.Виница	23
6.	с.Воден	16
7.	с.Градина	66
8.	с.Добри дол	4
9.	с.Драгойново	5
10.	с.Дълбок извор	51
11.	с.Езерово	12
12.	с.Искра	44
13.	с.Караджалово	26
14.	с.Крушево	15
15.	с.Поройна	4
16.	с.Православен	13
17.	с.Татарево	19
	Общо:	635

2018/2019 стопанска година Община Първомай

пшеница			ечемик			тритикале			царевица за зърно		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
9200	38640	4200	70	385	5500	540	2430	4500	200	1200	6000
маслодайна рапица			маслодаен слънчоглед			шарен слънчоглед			фуражен грах		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
790	1580	2000	4800	9120	1900	420	1050	2500	200	300	1500
царевица силажна			тютюн-ориенталски			тютюн-вирджиния			домати		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв.о /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
250	10000	40000	21	25.5	1210	640	960	1500	15	1050	70000
пипер			картофи			дини			пъпеши		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
70	910	13000		125	25000	10	20	2000	8	20	2500
ябълки			круши			сливи			череша		
плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха
257.3	5146	20000	23.8	130.9	5500	90.9	636.3	7000	90.4	28	800
вишни			кайсии			праскови			лавандула		
плодода ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
24.1	30	2140	4.4	1	500	17.5	10.5	600	5.4	10.8	2000

лозя-винени			лозя-десертни		
плододаващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха	плододаващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха
188.8	1321	7000	47.5	380	8000

Селскостопански животни към 31.12.2019 г.в община Първомай

2.4.3.Животновъдство

Селскостопански животни към 31.12.2019 г. в община Първомай

Вид	Брой
Едър рогат добитък	7 000
Дребен рогат добитък	9 000
Свине	34
Птици /патици/	63 000

2.4.4.Горско стопанство

2.4.5.Туризм

В община Първомай има потенциал за развитие на различни видове туризъм, но той все още не съществува като реални туристически дестинации.

Места за настаняване

Обект	Адрес	Бр. стаи	Бр., легла	телефон	Електронна поща
Семеен хотел „Европа“	ул. „Цариградска“ № 100 кв.Дебър	7	14	0899150902	evropa2000@abv.bg
Семеен хотел „Марти“	ул. „Ангел Войвода“ 2	10	20	033666998	info@hotelmarti.net
Хостел „България“	ул. „Орфей“ 16	18	47	0887542505	pegas98@abv.bg
Семеен хотел „Финест“	ул. „Орфей“ 30	12	19	0899777767	finest_leo@abv.bg
Хотел „Цариград“	ул.„Цариградска“15а кв Дебър	25	50	033666777	hotel_tzarigrad@abv.bg
Самостоятелни стаи	ул. „Димитър Благоев“ 1	4	8	0888200426	boivan@abv.bg
Къща за гости „Красимир“	с. Брягово	4	8	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Къща за гости „Маргарита“	с. Брягово	3	6	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Стаи за гости „Асклеп“	гр. Първомай ул., Ангел Войвода „ №2	5	10	0888612564	asklep.apr.bgmail.com
Апартамент за гости „Каприз“	гр. Първомай ул. „Княз Борис I „ № 10	2	4	0878813940	tmd@abv.bg
Стаи за гости „Язовир Брягово“	с. Брягово	3	6	0882855988	

2.4.6.Електроенергийна и газоразпределителна мрежа

Електроенергийна мрежа

Изградената мрежа за НН - Ниско напрежение е 420 км в община Първомай. Има построени 78 ТП-Трафопоста. Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие. Значителна част от

съоръженията средно и ниско напрежение са в експлоатация повече от 20 години. Част от стълбовете и проводниковата мрежа е с изтекъл срок на годност. Съществуват проблеми в отделни селища и квартали с пад на напрежението над допустимите норми, произтичащо от дълги мрежи с малки сечения и недостатъчен брой трафопостове. Всички населени места в общината са електрифицирани, но преносната мрежа (36% морално и физически износена) до и във тях се нуждае от реконструкция и модернизация. Електро преносната система в Общината е оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Необходими инвестиции в енергийната мрежа и уличното осветление:

- **Брягово:** некачествена услуга от дружеството (ЕВН) често прекъсване на електрозахранването с промяна на напрежението
- **Дълбок извор:** подаваният ток е с по-ниско напрежение от нормалното, особено в почивните дни, което води до аварии на ел.уреди и по-високи сметки за ток.
- **Брягово:** уличното осветление се нуждае от подмяна с нови енергоспестяващи тела (LED)
- **Бяла река:** Уличното осветление се нуждае от подмяна на осветителните тела.
- **Виница:** подмяна на част от уличното осветление, нови осветителни тела, част от които не функционират.
- **Градина:** подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела.
- **Драгойново:** подмяна на осветителните тела
- **Дълбок извор:** една трета от лампите на уличното осветление са изгорели и са за подмяна, а освен това с цел икономии на средства, от 00.00 часа се изключва осветлението.
- **Езерово:** подмяна на уличното осветление
- **Православен:** половината от уличните лампи са стари често се повреждат и консумират много електроенергия.
- **Татарев:** голяма част от уличното осветление се нуждае от ремонт.
-

2.4.7. Транспорт, пътна мрежа и комуникации

Едно от основните задължения на общината е да подsigури транспортните връзки на населението в общината с общинския и областен център Пловдив и съседните общини. В община Първомай това се осъществява с автобусен и железопътен транспорт - като масови превозни средства, както и с лек автомобилен транспорт по уличната и пътна мрежа на общината.

Автобусен транспорт

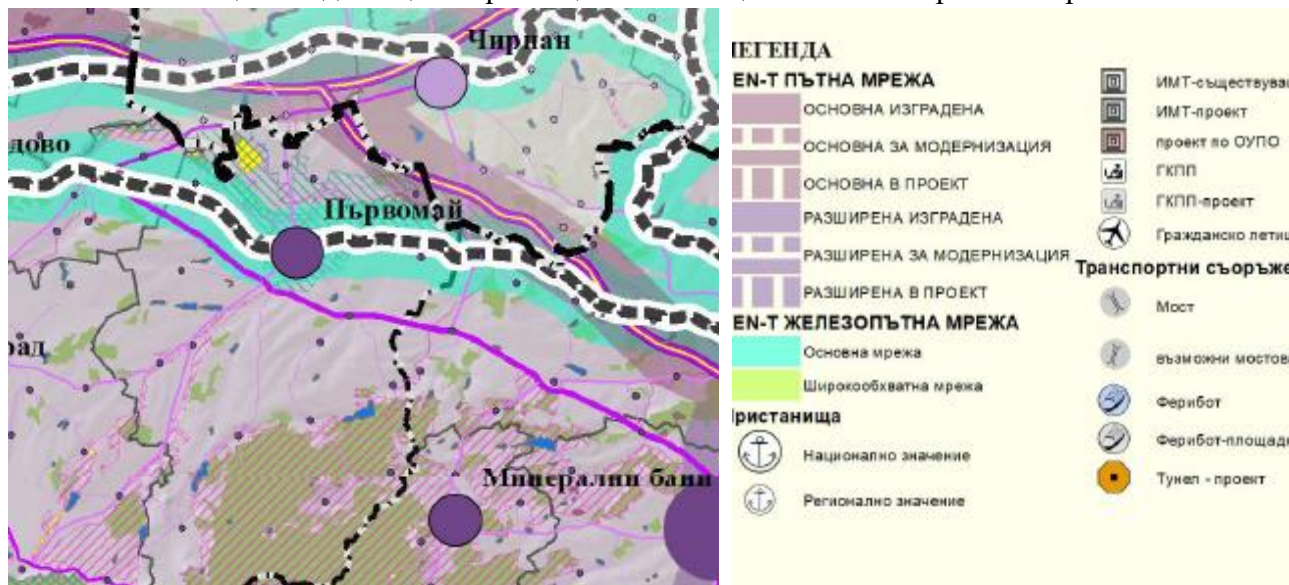
Автобусният транспорт се осъществява по транспортна схема разработена от Общината. Тя е отворена и има възможност за развитие - при формирането на допълнителен пътнико поток и включва:

Към 2013 година всички населени места в Общината имат минимум 3 ежедневни автобусни връзки с общинския център Първомай (изключение прави само с. Добри дол).

Осем курса по две направления свързват Първомай с областния град Пловдив. Директна автобусна връзка с областния град Пловдив имат 7 населени места от общината с население 24 230 души или 77,7% от населението.

Директна връзка със Стара Загора имат 3 населени места в общината /Първомай, Крушево, Градина/ с население 19784 души или 63% от населението.

Преминаването на първокласния път Е-80 през общината дава възможност населението да ползва и превози, организирани от други общини. Превозите се осъществяват само от частни фирми. Конкурсното начало при възлагането на превозната дейност дава възможност общината да защити претенциите на обществения интерес към превозвачите.

Пътна мрежа

Състоянието на пътната мрежа е определящ фактор за обслужването на населените места и възможностите за развитие в района. Повече от средния процент за страната е и пътна мрежа в добро състояние в областите Пловдив и Пазарджик. Териториалният анализ на обслужването на общините от района с РПМ дава база за определяне на техния потенциал за развитие. Пътищата от по-висок клас ситуират определената община в по-високо териториално ниво, определяйки възможностите за пространствена организация на икономическите, социалните и административните комуникации в по-голям мащаб, респ. с повече други общини и центрове от по-висок ранг. И обратно, обслужването с по-нисък клас пътна мрежа „свива“ комуникациите в по-малък периметър на територията и ограничава възможностите за развитие.

Групата на *пътищата с международно и национално значение* включва автомагистралите, пътищата I клас и някои от второкласните пътища, категоризирани в европейската мрежа, по които се провежда значителен трафик, включително транзитен. Повечето от пътищата от тази група са част от инфраструктурата на TEN-T мрежата и осигуряват интеграцията на пътната мрежа на страната с тази на съседните страни. В пространствено отношение те имат важно значение за интегрирането на територията, както в национален, така и в европейски план. Чрез тях се осигурява достъпа до пристанищата, летищата с международно значение, както и връзките между големите градски центрове, вкл. Столицата.

В най-благоприятна позиция са 24 броя центрове на общини, които се обслужват от

пътищата с международно и национално значение и в Южния централен район това са: Пазарджик, Лесичево, Септември (област Пазарджик); Пловдив, **Първомай**, Марица, Раковски, Стамболийски, Съединение, Родопи (обл. Пловдив); Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград, Хасково (обл. Хасково)- обслужвани от автомагистрала и Белово (област Пазарджик); Карлово, Садово, Сопот (област Пловдив); Кирково, Кърджали, Момчилград, Черноочене (област Кърджали)- обслужвани от първокласни пътища.

Общините, обслужвани от главни жп линии имат възможности за комуникации на високо териториално ниво, съответно-по-добри възможности за развитие. В тази група попадат 21 броя общини от Южен централен район: Белово, Пазарджик, Септември (област Пазарджик); Карлово, Сопот, Пловдив, Марица, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, **Първомай** (област Пловдив); Кърджали, Момчилград, Кирково (област Кърджали); Хасково, Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград (област Хасково).

Дължината на уличната мрежа в общината е 462 км, от които:

- асфалтови настилки 58 км
- бетонови настилки 2.5 км
- баластрени настилки 200.0 км
- без настилки 180.0 км

176000 кв. м са направените тротоарни настилки. Положени са 88 км бордюри. На територията на община Първомай има изградена общинска пътна мрежа 110 км, чиято поддръжка е в компетенциите на общинското ръководство. Всички общински пътища са първа категория:

- PDV1210 -Първомай-Караджалово-граница общ. (Първомай -Димитровград)- Скобелево-Сталево-Ябълково;
- PDV1213-Първомай-Бяла река-Православен-Драгойново-Буково;
- PDV1214-Плодовитово-Първомай-Градина-Крушево-Добри дол;
- PDV1216-Поповица-Бяла река/-Първомай, кв.Дебър-Татарево;
- PDV1217-Поповица-Бяла река/-Първомай, кв.Дебър-Брягово-Искра;
- PDV1218-Поповица-Върбица/-Бяла река-Езерово-Воден.

Железопътна инфраструктура

През територията на общината минава жп линия №1 - ЖП - коридор №10 Сърбия – Турция (Ниш - София – Пловдив- Истанбул). В момента гарата разполага с 4 коловоза. Товаро-разтоварната дейност се осъществява с един 5-тонен кран. Директна ЖП-връзка с областния град Пловдив имат 3 населени места от общината /Първомай, Караджалово и Винаца – общо с население от 18072 души, или 58% от населението на общината/.

Телекомуникации.

Съществуващата кабелна телефонна мрежа понастоящем се ползва само за гр. Първомай.

На територията на общината има изградени транслатори на всички мобилни оператори.

Във връзка с изградената от мобилните оператори мрежа населението на община Първомай има достъп до интернет услуги.

Мрежата от пощенски станции е напълно изградена и обхваща всички населени места. Предоставят се основните пощенски услуги – доставка на писма и колети, изплащане на пенсии, пощенски записи.

2.5. Екологична характеристика

Ще направим опит да съберем на едно място възможно най-пълна и всеобхватна информация за околната среда в община Първомай, контролиран от РИОСВ – гр. Пловдив.

Целта е да се направи оценка, за:

- състоянието на околната среда през 2019 г. в община Първомай;
- тенденциите и динамиката на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат;
- решенията и предстоящи за решаване проблеми, както и предприетите за това действия от страна на Община Първомай, насочени към подобряването на качеството на живот чрез подобряване на качеството на атмосферния въздух, качеството на водите, подобряване управлението на отпадъците, чрез ефективното използване на природните ресурси и енергията, чрез съхраняване на биологичното разнообразие;
- основните приоритети за Община Първомай, произтичащи от националното и европейското екологично законодателство;
- извършените основни административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда.

2.5.1. Водоснабдяване, канализация и отпадъчни води

Гр. Първомай е в една водоснабдителна зона със селата Градина и Крушево. Водоснабдяването става с подпочвени води от 13 бр. тръбни кладенци с бункерни помпени станции. Дебитът на водоизточника е 130 л/сек. Последните изпращат водата в напорен резервоар 2500 м³ в гр. Първомай. На площадката на водоема има хлораторна станция. В гр. Първомай е изградена помпена станция 2-ри подем с две групи помпи - една за гр. Първомай и една за кв. Дебър, с. Градина и с. Крушево. Понастоящем водата за гр. Първомай се подава гравитачно.

Обеззаразяването на водата от кладенците се извършва с хлорогаз. Хлораторното помещение е в рамките на помпена станция „Първомай“ 2-ри подем. Хлоргазът се съхранява във варели с обеми, съдържащи по 400 кг. Хлораторното е оборудвано с един работен варел за хлорогаз. Дозирането на хлорогаза с оглед осигуряване на остатъчен хлор с концентрация 0,30,4 мг/л. в подаваната вода, се извършва с хлор апарати ADVANCE - Унгария.

Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД Пловдив общият брой на аварията по външните водопроводи на града не са много на брой. При голямата дължина на външните водопроводи тази аварийност е незначителна. Подмяната на старите етернитови и стоманени тръби, обаче, е необходима.

Водопроводите от водоизточника са стари и амортизирани. Това се отнася особено за старите етернитови тръби. Лошото състояние на етернитовите тръби е потенциален източник за проблеми във външното водоснабдяване.

Разпределителната мрежа на зона Първомай е с обща дължина около 112,69 км. Изпълнена е предимно от етернитови тръби, малка част - стомана, както и полиетиленови тръби. Мрежата е амортизирана. По данни от оператора „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив - 100 % от регистрираните консуматори имат водомери.

Необходими инвестиции във водоснабдителната мрежа, според кметовете на населени места:

- **Брягово:** нужда от подмяна на водопроводната мрежа, обезопасяване на водоемите на селото.
- **Буково:** с проект „Смяна на вътрешен водопровод“ преди години е подаван в Министерството на земеделието, храните и горите по процедура, която сега не е активна. Налага се Проектът да бъде преработен и пренасочен към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.
- **Виница:** водоснабдяването е за подмяна.
- **Воден:** реконструкция на водопроводната мрежа
- **Градина:** изключително амортизирана мрежа за водоснабдяване - чести аварии.
- **Драгойново:** основен ремонт на водопроводната мрежа.
- **Дълбок извор:** водоснабдяването е основен проблем на населеното ни място. Водопроводната мрежа е от 1953 г., остаряла, с етернитови тръби, които са канцерогенни и непрекъснато се аварират, разбива се уличната мрежа. Освен честите аварииите, основен проблем е и недостигът на питейна вода, особено през летните месеци и в периоди на засушаване
- **Караджалово:** водопроводната мрежа е построена от 1953 до 1958 година с етернитови тръби и при слягане на земните пластове от сушата се чупят и аварииите са много.
- **Поройна:** изготвяне на проект и реализация на водоснабдяване.
- **Православен:** мрежата за питейна вода е много стара и често стават аварии. При отстраняването им се нарушава целостта на уличната мрежа и тротоарите, тъй като голяма част от мрежата за питейна вода минава под тях
- **Татарево:** нуждае се от основен ремонт цялата мрежа.

През 2012 г. е изготвен проект за обект „Подобряване и развитие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай“.

На 23 октомври 2015 г. стартира дейността на ПСОВ, изградена по проект № DIR-51011116-62-146 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай“ по процедура № BG161PO005/10/1.11/02/16 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации с над 10 000 екв. ж.“.

Основната цел на проекта е да се подобри инфраструктурата във водния сектор в община Първомай, в съответствие с директивите на ЕС, а специфичните цели: подобряване на екологичното състояние на региона и подобрена градска среда в резултат от развитието на канализационната система и ПСОВ, подобрена екологична обстановка по отношение на общественото здраве и правилното събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. Вследствие на проекта е изградена канализационна мрежа в кв. Любеново, включваща два главни канализационни колектора Главен колектор I и Главен колектор II, разположени изцяло в регулацията на квартала; изградени второстепенни клонове на канализационната мрежа в кв. Любеново, Дебър и Ромска махала; изградени сградни канализационни

отклонения, едновременно с изграждането на канализационната мрежа; поставени ревизионни шахти на местата, на които се сменят направлението, диаметра и наклона на канала; реконструкция/рехабилитация на съпътстваща водоснабдителната мрежа в кварталите Любеново, Дебър и част от Ромска махала; изграден довеждащ колектор до площадката на ПСОВ; изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води за гр. Първомай, община Първомай, със следната технологична схема: механично предварително пречистване на отпадъчните води; отделяне на мазнини; SB - реактор за биологичното пречистване на битовата отпадна вода; събиране на излишната активна утайка (включително резервоар за разбъркване на утайката, високонапорна помпа, дозираща станция за полимер, камерна филтър-преса). Определено може да се твърди, че канализацията на града изпълнява своите функции относно улавянето и отвеждането на битовите отпадъчни води.

Необходими инвестиции в канализационната мрежа:

- **Виница:** канализацията е доста стара и за подмяна.
- **Градина:** липса на канализация. Цялостен ремонт на канализацията за дъждовни води- създава опасност от наводнение на селото.
- **Дълбок извор:** канализация за обратна вода селото ни няма
- **Татарево:** няма канализация.

Проекти в областта на канализацията и пречистването на отпадни води, реализирани със средства на ЕС

Проект: „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай”

ОП „Околна среда” 2007-2013

Стойност: 36 007 563, 02 лв.

Период на изпълнение: 05.12.2012 г. – 05.09.2015 г.

Дейности: Изграждане на канализационна мрежа в кв. „Любеново”, включваща два главни канализационни колектора; изграждане на второстепенни клонове на канализационната мрежа в кв. „Любеново”, „Дебър” и „Ромска махала”; изграждане на сградни канализационни отклонения, едновременно с изграждането на канализационната мрежа; поставяне на ревизионни шахти на местата, на които се сменят направлението, диаметра и наклона на канала; реконструкция/рехабилитация на съпътстваща водоснабдителната мрежа в кварталите „Любеново“, „Дебър“ и част от „Ромска махала“; изграждане на довеждащ колектор до площадката на ПСОВ.

2.5.2. Въздух

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми. Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

От направеното моделиране към актуализираните програми на общините е видно, че приноса на различните източници към замърсяването е аналогичен, както и при предходните програми с изтекъл период на действие.

В общинските програми по КАВ са планирани мерки за подобряване качеството на въздуха, като се изпълняват мерки в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период на изпълнение.

Част от мерките по отношение на битово отопление и отопление на обществени сгради са свързани с:

- изготвяне и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност на общински сгради;
- изпълнение на проекти за подмяна на горивни инсталации в общински сгради за работа с възобновяеми енергийни източници и/или алтернативни горива;
- изготвяне и изпълнение на проекти за подмяна на неефективни по отношение на КАВ форми на отопление на жилищни сгради;
- проучване и реализиране на възможности за подпомагане на социално слаби граждани с по-качествени твърди горива, които са нискоемисионни характеристики;
- засилени проверки в кварталите за нерегламентирано изгаряне на гуми, пластмаси и др.;
- засилени проверки на строителните обекти.

Част от мерките по отношение на транспорта, включват:

- увеличаване на контрола по спазване на определения маршрут за движение на товарните автомобили, превозващи строителни отпадъци и/или земни маси до съоръжения/площадки, отговарящи на изискванията на ЗУО;
- разширяване и поддържане на градската транспортна схема, включваща оптимизация на комуникационните потоци и обособяване на еднопосочно движение, където е приложимо;
- оптимизиране на движението на светофарно регулираните кръстовища, чрез въвеждане на система за адаптивно управление на графика (интелигентна система за управление на трафика) и въвеждане на приоритизация на автомобилите на спешните служби и градски транспорт;
- текущ и основен ремонт на пътната и тротоарна настилка на територията на общината;
- инициране на предложение за въвеждане на по-строг контрол върху контролно - техническите пунктове за периодични прегледи на пътни превозни средства, по отношение, извършването на прегледи на превозни средства с дизелови и бензинови двигатели за наличие на пречистващи отработените газове системи, включително отнемане на разрешението за извършване на дейността;
- повишаване привлекателността на градския транспорт;
- създаване, възстановяване и поддържане на зелени площи в прилежащи зони около транспортната инфраструктура, включително и използване на рекултивационни мрежи за укрепване на почвата;
- поэтапно увеличаване честотата на миене на уличната мрежа с включване на вътрешно-кварталните улици в зависимост от атмосферните условия;
- ежегодно извършване на залесителни мероприятия върху ерозирали и замърсени терени.

В резултат на мерките, които общините изпълняват през последните години се наблюдава значително намаляване на замърсяването на атмосферния въздух.

По отношение на атмосферния въздух контролираните обекти, с източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух са обекти са 38 бр. За констатиране превишения на нормите за допустими емисии от обекти с точкови източници в атмосферния въздух са наложени текущи санкции на „Хелиос ойл” ООД, „Агродоминатор“ ЕООД и „999-Еко фрут“ ЕООД, които са действащи през 2020 г. Останалите обекти са газифицирани и при извършване на измервания не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии. На територията на общината се експлоатират бензиностанции, един терминал за нефтопродукти, обекти, експлоатиращи хладилни и/или климатични системи.

2.5.3. Води

През 2020 г. оперативният контрол е съсредоточен върху опазването на повърхностните води по поречията на реките Марица и Тунджа от замърсяване в резултат заустване на отпадъчни води след или без пречистване. Извършвани са проверки за изпълнение на изискванията, поставени в разрешителните за заустване, както и по условия на издадени Комплексни разрешителни, в това число: спазване на индивидуалните емисионни ограничения, изпълнение на плана за собствен мониторинг на отпадъчните води и др.

Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води:

През 2015 год. приключи изпълнението на проект „Канализация и ПСОВ гр. Първомай“ със средства по ОП „Околна среда“. ГПСОВ е приета в редовна експлоатация. За обекта има издадено разрешително за ползване на воден обект на община Първомай, съгласно което отпадъчните води заустват в р. Първомайско дере, поречие р. Марица. ПСОВ -Първомай все още не е предадена за експлоатация на „В и К“ Пловдив. Всички съоръжения по пътя на пречистване на отпадъчната вода са компрометирани, а утайково стопанство не е пуснато в експлоатация, поради което Община Първомай, експлоатиращо пречиствателната станция не успява да постигне заложените в разрешителното за заустване индивидуални емисионни ограничения.

Кратка обобщена информация за обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите”, подлежащи на задължителен контрол през 2020 г.:

- Канализационна система община Първомай, заустване - Първомайско дере, Марица;
- Птицекланица "ТЕР-М" ООД гр. Пловдив- заустване - гр. Първомай - напоителен канал Марица.

Контрол на обекти, с промишлени дейности, включени в Приложение №4 от Наредба № 2 от 08.06.2011 г. и формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води:

- Млекопреработвателно предприятия на „ЕЛИТ 95“ ООД;
- „Бор чвор“ ЕООД в село Дълбок извор, Птицекланица на „Тер-М“ ООД в кв. Дебър.

Стопанските субекти, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води (съгласно Приложение 4 към чл. 35, ал. 2 на Наредба 2 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване)-Големи промишлени обекти от хранително-вкусовата промишленост има на територията на община Първомай

- Млекопреработвателни предприятия на „ЕЛИТ 95“ ООД и
- „Бор чвор“ ЕООД в село Дълбок извор, Птицекланица на „Тер-М“ ООД в кв. Дебър.

Извършените проверки и на обекти с издадени разрешителни за заустване на основание чл. 26.ал.3 от Наредба №2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване /ДВ, бр. 47 от 21.06.2011г./ са включени в плана на инспекцията. При проверките са взети проби отпадъчни води от пунктове посочени в РЗ и КР. При констатирано превишаване на индивидуалните емисионни ограничения, както и при неспазване на условията в тях са приложени административно-наказателни мерки, предвидени в законодателството по водите и ЗООС.

Участъците в лошо състояние на територията на община Първомай са: Река Чинардере от язовир Леново до вливане в р. Мечка“ - водното тяло е в лошо екологично състояние по биологични елементи за качество (БЕК)- дънна макробезгръбначна фауна и умерено състояние по физико-химични елементи за качество: БПК, амониев азот, азот нитритен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор. Лошото състояние се дължи на заустване на битово-фекални и промишлени отпадъчни води.

2.5.4.Биоразнообразие

Природната забележителност се контролира от РИОСВ - Пловдив.

№	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /дка/	В обхвата на община:	Приет ПУ
1	„Находище на блатно кокиче“	Защитена местност	държавна	178,474	Първомай - Градина	Не
2	Шарения остров	Защитена местност	Държавна	13,612	Първомай	Не
3	Находище на блатно кокиче, с. Винаца	Защитена местност	Общинска Държавна	2344,417	Първомай	Не
4	„Поповата ада“	Защитена местност	Държавна публична	178,867	Първомай	Не
5	„Фосилни находки“	Природна забележителност	държавна общинска частна	91000	Садово Първомай	Не

2.5.5.Шум

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП- и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление „Пловдив – Свиленград“ (международен път Е80). Въздействие оказват различните дейности на населението –

работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Радиационен контрол

В община Първомай са разположени пунктове за наблюдение на радиационния фон в кв. „Дебър“, участък „Дебър“, р. Марица, р. Мечка. В последните години не са установени източници на радиационно замърсяване и не са отчетени йонизиращи лъчения.

2.5.6.Химикали и управление на риска от големи аварии в община Първомай

На територията на община Първомай е разположена петролна база на ТД „Държавен резерв“ гр. Пловдив към ДА „Държавен резерв и военновременни запаси“. Обектът е класифициран като „Предприятие с висок рисков потенциал“.

III. Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците

Жителите на дадена административна единица образуват различно количество отпадъци с различен състав. Тези показатели зависят от социалния статус, битовите особености на средата, изградената култура на потребление и други фактори. Непрекъснато нарастващото количество смесени отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията в община Първомай, налага предприемането на мерки за тяхното намаляване, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването им като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Община Първомай е една от сравнително малките общини в България, но се сблъсква с почти пълната гама проблеми свързани с управлението на отпадъците. Законът за управление на отпадъците (ЗУО) разделя отпадъците по видове както следва:

- битови;
- производствени;
- строителни;
- опасни отпадъци.

Общинските власти играят важна роля в изпълнението на политиката по отношение опазване на околната среда, подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци, чрез сключването на договори и в това отношение основните им функции:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистване на уличните платна, тротоарите, площадките, алеите и поддържане на зелените площи и други територии от населените места предназначени за обществено ползване;
- избора на площадки, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци, чрез включването в регионална система;
- разделно събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, чрез организация по оползотворяване;
- организирането и прилагане на системата за разделно събиране и съхранение на излезли от употреба моторни превозни средства с фирми получили разрешение от МОСВ;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища, чрез контрол от длъжностни лица;
- определяне на места за поставяне на негодни за употреба батерии.

3.1. Данни за отпадъците

3.1.1. Битови отпадъци

Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Трябва да бъде направена разлика и не трябва да се приема количеството генерирани битови отпадъци, като идентично на количеството събрани и извозени битови отпадъци, тъй като това е грешно като подход. Под внимание трябва да се вземат и да се отчетат, като генерирани, всички потоци битови отпадъци, независимо дали събирането им е организирано или възложено от общината или не е от общината. Дори и да липсва достоверна и статистически отчетена информация е необходимо под внимание да се вземат всички потоци битови отпадъци, генерирани на територията на общината-организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки, площадките за вторични суровини, производствени и търговски обекти, генериращи отпадъци, които предават на организации по оползотворяване или директно на преработвателни предприятия, производствени и търговски обекти, свързани с изискванията за разширена отговорност на производителя.

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО **битови отпадъци** са „отпадъците от домакинствата" и „подобни на отпадъците от домакинствата" (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Количеството и съставът на отпадъците зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Първомай, основните източници на твърдите битови отпадъци се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци от населените места, се изпълняват съгласно сключените договори с. Всички населени места от общината (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране, като услугите се извършват по утвърдени графици и повтораемост на изпълнение.

Битови отпадъци за периода 2015-2020г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Образувани битови отпадъци	5830,78	5800,12	5760,39	5170,71	4869,4	6482,52
Предадени за депониране битови отпадъци	5742	5705	5654,29	5059,35	4767,24	6407,38
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	88,78	95,12	106,3	111,36	102,16	75,14

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

Предадени за рециклиране битови отпадъци	21,2	23,98	21,04	21,54	19,06	17,58
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	100	100	100	100	100	100
Население	24576	24197	23843	23416	23200	23053
Норма на натрупване	237	239,7	241,6	220,8	209,9	281,2

Събраните от територията на община Първомай отпадъци се транспортират и депонират на територията на община Асеновград – Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци – гр. Асеновград. За целта Общината има сключен договор, който се преподписва ежегодно.

Събрани/генерирани/ битови отпадъци на територията на община Първомай 2016-2020

Източник на отпадъците	Код на		Кол.	Кол.	Кол.	Кол.	Кол.
			2016	2017	2018	2019	2020
	тс		тон	тон	тон	тон	тон
Източник на отпадъците за събиране на смесени битови отпадъци	20 03 01	Смесени битови отпадъци	5800,12	5760,39	5170,71	4869,4	6482,52
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	19 12 12	други отпадъци от механично третиране на отпадъци	71,14	85,26	89,82	83,1	57,56
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 01	хартиени и картонени опаковки	7,319	8,866	8,957	8,086	5,33
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 02	пластмасови опаковки	3,941	4,774	4,823	4,354	2,87
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 04	метални опаковки	0	16,451	0	0	0
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 07	стъклени опаковки	12,72	7,4	7,76	6,62	9,38
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 01 04*	излезли от употреба превозни средства	0	2	0,86	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 02 15*	опасни компоненти, отстранени от употреба оборудване	0,064	0,125	0,041	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 06 01*	оловно акумулаторни батерии	0,02	0,088	0	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по	19 08 01	отпадъци от решетки и сита	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

чл.19, ал.3, т. 9 от ЗУО								
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т. 9 от ЗУО	19 08 02	отпадъци от пясъкоуловители	0,00	0,00	0,00	0,00	24,73	
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 21*	луминисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,061	0,08	0,706	0,785	0,026	
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 34	батерии и акумулатори, различни от упоменатите в 20 01 33	0	0,025	0,025	0,005	0	
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 35*	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти (3)	0,136	0,188	0,039	0,785	0,498	
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 36	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	0,429	17,741	3,42	1,505	2,242	

Количества събрани и третиранни отпадъци за периода 2016-2020г.

Количества отпадъци					За оползотворяване					За обезвреждане						
2016	2017	2018	2019	2020	Код	2016	2017	2018	2019	2020	Код	2016	2017	2018	2019	2020
тон	тон	тон	тон	тон		тон	тон	тон	тон	тон		тон	тон	тон	тон	тон
5824,10	5781,63	5192,25	4888,46	6500,10	15 01 01	7,32	8,87	8,96	8,09	5,33	20 03 01	5800,12	5760,39	5170,71	4869,40	6482,52
					15 01 02	3,94	4,77	4,82	4,35	2,87	19 08 01	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96
					15 01 04	0,00	16,45	0,00	0,00	0,00	19 08 02	0,00	0,00	0,00	0,00	24,73
					15 01 07	12,72	7,40	7,76	6,62	9,38						
					16 01 04*	0,00	2,00	0,86	0,00	0,00						
					16 02 15*	0,06	0,13	0,04	0,00	0,00						
					16 06 01*	0,02	0,09	0,00	0,00	0,00						
					20 01 21*	0,06	0,08	0,71	0,79	0,03						

					20 01 34	0,00	0,03	0,03	0,01	0,00						
					20 01 35*	0,14	0,19	0,04	0,79	0,50						
					20 01 36	0,43	17,74	3,42	1,51	2,24						

Изводи:

Анализът на отпадъците в община Първомай показва, че през 2020г. показателя натрупване на отпадъци е 282,2кг/ж/г. т.е. стойността на показателя в общината е под средните за страната. Същевременно нормата на натрупване на отпадъци за общината е по-ниска и от средната за населени места с население от 3-25 хил.ж., която е 295,5 кг/ж./г., съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, одобрена от МОСВ. Наблюдаването завишаване в нормата на натрупване в сравнение със средната за страната по данни на НСИ (<http://www.nsi.bg>), се дължи на обстоятелството, че на територията на общината намират работа голям брой заети в местна индустрия, които са регистрирани по местожителство на територията съседните общини. В следствие на тази трудова мобилност на населението от съседните общини в работните дни, се наблюдава явление при което реално броя души, които генерират отпадъци на територията не съответства на броя на лицата, които са регистрирани в общината.

Друг важен аспект на анализа на отпадъците е свързан с определянето на общо генерираните отпадъци и нормата на натрупване на отпадъци. За целта към количеството на събраните смесени битови отпадъци е необходимо да бъдат добавени количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки от организацията за оползотворяване на отпадъци, с която общината има договор, както и количествата, събрани в т.нар. пунктове за вторични суровини и директно събирани от търговските вериги. При определяне количеството на генерираните отпадъци се отнема количеството генерирани отпадъци от обслужването на зелените общински площи.

В тази връзка на първо място следва да се установено количеството на генерираните смесено събрани отпадъци на територията на общината. За целта е използвана информация предоставена от община Първомай и официални данни на НСИ. Видно от таблицата по-горе представената от общината информация следва да бъде ревизирана, като към посочените от администрацията количества се добавят и тези депонирани след механичното третиране на разделно събраните отпадъци:

Въпреки намаляващия брой на населението в община Първомай битовите отпадъци се увеличават. Това се дължи на различни сезонни характеристики, на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлените предприятия, търговски обекти и заведения. За редуциране обема на депонираните количества е препоръчително цялостно подобряване на системата за сметосъбиране и сметоизвозване в общината, увеличаване дела на разделно събраните рециклируеми отпадъци, разширяване на фамиленото компостиране на зелените и био-разградими отпадъци, осигуряване на възможности за отделно събиране и извозване на отпадъците от твърдо гориво през отоплителния сезон, на строителните отпадъци при текущи и основни ремонти и други мерки.

3.1.2.Разделно събрани отпадъци

За определяне на количествата разделно събрани отпадъци е взета предвид и информацията, предоставена от Изпълнителната агенция по околна среда и „ЕКОКОЛЕКТ”

АД. Тези количества са представени в следващите таблици. Установено е, че в справката от ИАОС са включени разделно събраните отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадък от „ЕКОКОЛЕКТ” АД, които подават справка към ИАОС. Предвид това, за целите на анализа са приети стойности, при които е отчетено несъответствието между информацията предоставена от различните информационни източници.

Разделно събрани отпадъци от контейнерите на „ЕКОКОЛЕКТ” АД

Разделно събран отпадък от контейнери за оползотворяване (тона)					
Вид отпадък	2016	2017	2018	2019	2020
хартия	7,319	8,866	8,957	8,086	5,33
пластмаса	3,941	4,774	4,823	4,354	2,87
стъкло	12,72	7,4	7,76	6,62	9,38

Източник: Годишни справки за количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирана на територията на община Първомай за периода 2016 – 2020 г.

Разделно събрани битови отпадъци от площадките за разделно събиране на отпадъци

Разделно събран отпадък от площадки (тона)					
Вид отпадък	2016	2017	2018	2019	2020
Хартия	7,319	8,866	8,957	8,086	5,33
Пластмаса	3,941	4,774	4,823	4,354	2,87
Съкло	12,72	7,4	7,76	6,62	9,38
Метал	0	16,451	0	0	0
Дърво	0	0	0	0	0
Други	0,71	18,247	5,091	3,08	2,766

Източник: Изпълнителна агенция по околната среда

***В справката на ИАОС са включени разделно събраните отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадък съгласно Таблица 3.*

**** Разделно събрани електроуреди*

3.1.3. Паркове и градини

Като потенциален източник на по-големи количества биоотпадъци са идентифицирани зелените площи (паркове и градини) и гробищните паркове на територията на общината.

В категорията „паркове и градини” в община Първомай попадат спортни терени, зелени площи, представляващи зелената система в населените места и гробищни паркове, които Общината има ангажимент да поддържа съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗУО.

Към момента на територията на община Първомай няма въведена система за разделно събиране на зелените (градинските) отпадъци, част от тях попадат в общинските контейнери за организирано събиране на смесени битови отпадъци, т. нар. «сива кофа», или биват третирани на място (чрез горене или неконтролирано гниене). На този етап

Общината не би могла да извърши изследване, каква част от смесените битови отпадъци са с произход от обществени паркове и градини. При въвеждане на разделното им събиране следва да се получи най-адекватна оценка. Поради тези ограничения на този етап представяме нашата оценка за потенциалните количества градински отпадъци на база данните за обществени зелени площи (паркове, градини, спортни терени и гробищни паркове) в община Първомай, като приемаме че те не попадат в контейнерите за смесени битови отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

При разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини, те ще се равняват на количество от 1510 тона.

Обществените зелени площи, паркове и градини в община Първомай

	Населено място, адрес	Вид зелена площ	№ на имот / идентификатор №	Обща площ	Площ за косене/поддържане /кв. м./	кг/дка / година	тон/ година
1	Градски парк – УПИ I-Парк, кв. 105А по плана на гр. Първомай	Градски парк	Градски парк – УПИ I-Парк, кв. 105А по плана на гр. Първомай	18 850 кв.м.	18 850 кв.м.		
2	Център – Община -УПИ I-ОБНС, адм., кв. 89 по плана на гр. Първомай	Площад	Център – Община - УПИ I-ОБНС, адм., кв. 89 по плана на гр. Първомай	7 020 кв.м.	1 200 кв.м.		
3	Център – Община - УПИ II -озеленяване., кв. 89 по плана на гр. Първомай	Зелени площи	Център – Община - УПИ II - озеленяване., кв. 89 по плана на гр. Първомай	2 270 кв.м.	2 270 кв.м.		
4	Център – Читалище - УПИ I – Културен дом и озеленяване в кв. 105 по плана на гр. Първомай	Зелени площи	Център – Читалище - УПИ I – Културен дом и озеленяване в кв. 105 по плана на гр. Първомай	13 330 кв.м.	12 060 кв.м.		
5	Междублокови пространства ул. „Княз Борис I”; ул. „Д. Благоев” и ул. „Орфей” - УПИ I – жил. стр., кв.104 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублокови пространства ул. „Княз Борис I”; ул. „Д. Благоев” и ул. „Орфей” - УПИ I – жил. стр., кв.104 по плана на гр. Първомай	11 750 кв.м.	3 400 кв.м.		
6	Зелена площ до пощата - УПИ I - озеленяване, кв. 76А по плана на гр. Първомай	Парк	Зелена площ до пощата - УПИ I - озеленяване, кв. 76А по плана на гр. Първомай	3 190 кв. м.	3 190 кв. м.		
7	Зелена площ зад гарата - УПИ I -озеленяване, кв. 76 по плана на гр. Първомай	Площадка със зелени площи	Зелена площ зад гарата - УПИ I - озеленяване, кв. 76 по плана на гр. Първомай	2 690 кв. м.	2 690 кв. м.		
8	Площадка на ул. Христо Ботев - УПИ II - спорт, кв.130 по плана на гр. Първомай	Площадка със зелени площи	Площадка на ул. Христо Ботев - УПИ II - спорт, кв.130 по плана на гр. Първомай	2 060 кв.м.	2 060 кв.м.		

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

9	Междублоково пространство ул."Александър Стамболийски"- УПИ III – жилищно строителство в кв. 130 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Александър Стамболийски"- УПИ III – жилищно строителство в кв. 130 по плана на гр. Първомай	7 970 кв.м.	2 300 кв.м.		
10	Междублоково пространство ул."Петър Берон"- УПИ I – жилищно строителство в кв. 118 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Петър Берон"- УПИ I – жилищно строителство в кв. 118 по плана на гр. Първомай	8 730 кв.м.	2 600 кв.м.		
11	Зелена площ ул. „Х. Димитър” и ул. „В. Левски” УПИ I – озеленяване в кв. 32А	Детски кът и зелени площи	Зелена площ ул. „Х. Димитър” и ул. „В. Левски” УПИ I – озеленяване в кв. 32А	1 100 кв.м.	1 100 кв.м.		
12	Междублоково пространство ул."Стефан Стамболов"- УПИ I– жилищно строителство в кв. 112 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Стефан Стамболов"- УПИ I– жилищно строителство в кв. 112 по плана на гр. Първомай	2 166 кв.м.	1 000 кв.м.		
13	Зелена площ – уширение на ул. „Малина”		Зелена площ – уширение на ул. „Малина”	2 100 кв.м.	2 100 кв.м.		
14	Детски площадки на ул. „Черноризец Храбър” - УПИ IV – жилищно строителство в кв. 42 по плана на гр. Първомай	Детски кът и зелени площи	Детски площадки на ул. „Черноризец Храбър” - УПИ IV – жилищно строителство в кв. 42 по плана на гр. Първомай	3 780 кв.м.	3 780 кв.м.		
15	Зелена площ - УПИ II – Кино в кв. 89А по плана на гр. Първомай	Озеленяване	Зелена площ - УПИ II – Кино в кв. 89А по плана на гр. Първомай	2 046 кв.м.	1 100 кв. м.		
16	Център кв. Дебър - УПИ III – Културен дом, кв. 52 по плана на кв. Дебър	Озеленяване	Център кв. Дебър - УПИ III – Културен дом, кв. 52 по плана на кв. Дебър	3 755 кв.м.	3 755 кв.м.		
17	Център кв. Любеново – УПИ IX – Културен дом в кв. 26 по плана на кв. Любеново	Озеленяване	Център кв. Любеново – УПИ IX – Културен дом в кв. 26 по плана на кв. Любеново	1 880 кв.м.	1 880 кв.м.		
18	С. Градина – УПИ X- СОНС, кв. 41 по плана	Озеленяване	С. Градина – УПИ X-СОНС, кв. 41 по плана	870 кв.м.	870 кв.м.		

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

19	С. Градина - УПИ VI – Ресторант и градина, кв. 36 по плана	Детски кът и зелени площи	С. Градина - УПИ VI – Ресторант и градина, кв. 36 по плана	5 950 кв.м.	5 050 кв.м.		
20	С. Градина - УПИ X - градина, кв. 29 по плана	Детски кът и зелени площи	С. Градина - УПИ X - градина, кв. 29 по плана				
21	С. Караджалово - УПИ I – СНС, кв. 47 по плана	Озеленяване	С. Караджалово - УПИ I – СНС, кв. 47 по плана	1 100 кв.м.	500 кв.м.		
22	С. Караджалово - УПИ II – Парк , кв. 26 и 27 по плана	Парк	С. Караджалово - УПИ II – Парк , кв. 26 и 27 по плана	18 750 кв.м.	3 000 кв.м.		
23	С. Искра - УПИ I – СОНС и културен дом, кв. 48 по плана	Озеленяване	С. Искра - УПИ I – СОНС и културен дом, кв. 48 по плана	3 800 кв.м.	2 500 кв.м.		
24	С. Искра - УПИ XII – за зеленина, кв. 72 по плана	Озеленяване	С. Искра - УПИ XII – за зеленина, кв. 72 по плана	3 140 кв.м.	1 000 кв.м.		
25	С. Дълбок извор - УПИ II – Зеленина в кв. 66 по плана на	Озеленяване	С. Дълбок извор - УПИ II – Зеленина в кв. 66 по плана на	94 000 кв.м.	5 000 кв.м.		
26	С. Дълбок извор - УПИ I – Културен дом в кв.45 по плана	Зелени площи	С. Дълбок извор - УПИ I – Културен дом в кв.45 по плана	5 350 кв.м.	3600 кв.м.		
27	С. Татарево - УПИ I – Зеленина в кв. 57 по плана	Парк	С. Татарево - УПИ I – Зеленина в кв. 57 по плана	3 400 кв.м.	3 400 кв.м.		
28	С. Татарево - УПИ I – Културен дом в кв. 57 по плана	Зелени площи	Зелени площи	1 650 кв.м.	840 кв.м.		
29	с.Бяла река - УПИ I - Градина и ресторант в кв. 18	Детски кът със зелени площи	с.Бяла река - УПИ I -Градина и ресторант в кв. 18	6 560 кв. м.	5 000 кв. м.		
30	с. Брягово - УПИ IX - общински и озеленяване в кв. 14	Детски кът със зелени площи	с. Брягово - УПИ IX - общински и озеленяване в кв. 14	4 150 кв. м.	3 000 кв. м.		
31	с. Буково, УПИ XX - Читалищен дом в вк. 40	Детски кът със зелени площи	с. Буково, УПИ XX - Читалищен дом в вк. 40	1 230 кв. м.			
32	с. Езерово, УПИ II - детска площадка и озеленяване в кв. 24	Детски кът със зелени площи	с. Езерово, УПИ II - детска площадка и озеленяване в кв. 24	620 кв. м.	620 кв. м.		
33	с. Крушево, УПИ III - за спорт и озеленяване в вк. 18	Детски кът със зелени площи	с. Крушево, УПИ III - за спорт и озеленяване в вк. 18	9 000 кв. м.	9 000 кв. м.		
34	кв. Дебър - УПИ I - Градина,кв. 42 по плана на кв. Дебър	Зелени площи	кв. Дебър - УПИ I - Градина,кв. 42 по плана на кв. Дебър	2 430 кв. м.	2 430 кв. м.		

Забележка: Към днешна дата няма изградена система за растителни и/или биоразградими отпадъци и затова няма как да бъдат определени точните количества. Количествата на растителните отпадъци са определени от националния морфологичен анализ, проведен през 2018 г. След приключване на „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на РСУО ще има функционираща система за растителни отпадъци, както и тяхното оползотворяване.

Общо количество генерирани отпадъци на територията на община Първомай

Видове отпадъци – 2020 г.	Количества от община Първомай (тон)	Коментар
Смесени битови отпадъци, постъпили в регионалните инсталации за третиране.	6500,10	Данните са взети от НСИ, отчетните документи на операторите (отчетни книги, годишни отчети и др.), управляващи различните отпадъчни потоци генерирани на територията на общината.
Разделно събрани битови отпадъци за оползотворяване в контейнерите за разделно събиране на отпадъци.	20,346	Данните са от годишните отчети на фирма „Екопак България“ АД
Разделно събрани битови отпадъци от площадки за разделно събиране на отпадъци.	2,76	Данните са от годишните отчети на Изпълнителна агенция околна среда. (включително 36,006 т. - "други", които включват предадени електроуреди)
Зелен отпадък от поддръжка на общински площи		Съгласно задължението на Кметът на общината да осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини по чл. 34, ал. 1 ЗУО на територията на съответната община.
Общо	5 444,97	-

Трети важен аспект на анализа на отпадъците е свързан с морфологичния им състав. В следващата таблица са показани данни за морфологичния състав на смесените битови отпадъци на базата на проучване за община Първомай

Оценка на състава на битовите отпадъци по фракции след сумиране на разделно събраните отпадъци

	Смесени битови отпадъци (община Първомай)	Контейнери за разделно събиране на отпадъци	Разделно събрани зелени и биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини	Генерирани количества (община Първомай)	Генерирани количества (община Първомай)
Фракции	тона	тона	тона	тона	%
Хранителни	766				11,82

Хартия	802				12,37
Картон	744				11,48
Пластмаса	650				10,03
Текстил	297				4,58
Гума	41				0,63
Кожа	51				0,78
Градински	1510				23,29
Дървесни	189				2,92
Стъкло	243				3,75
Метали	215				3,32
Инертни>4 см	699				10,78
Опасни	23				0,35
Други	253				3,9
Фракция<4см	0				0
Общо:	6483				100

Според данните на морфологичния състав на отпадъците за община Първомай, с най-голям относителен дял са градинските отпадъци (23,29%), следвани от хартия (12,37 %) и хранителни (11,82 %).

Делът на рециклираните отпадъци от хартия, картон, метали, пластмаса и стъкло спрямо общото количество генерирани отпадъци от този тип, изчислени на основата на морфологията на отпадъка е много нисък.

3.1.4.Строителни отпадъци

„Строителни отпадъци"са отпадъците, които се образуват от строителството, ремонта и реконструкцията на сгради и други обекти. Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контролът върху тях са регламентирани в ЗУО. На територията на РИОСВ - Пловдив има фирми с издадени разрешения за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

Липсата на специализирани депа за строителни отпадъци води до неконтролирано изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми и формиране на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсяване на зелените площи в самите населени места. Съгласно чл.11 от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци (ДВ, бр.98/2017г., посл. изм. и допъл.) се въвеждат строги изисквания за управлението на строителните отпадъци. Възложителите на строително - монтажни работи и премахване на строежи изготвят планове за управление на строителните отпадъци. Тези планове се утвърждават и отчетат пред местната администрация, като се представят в РИОСВ. Тези мерки целят предотвратяване и ограничаване на замърсяването на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци СО.

3.1.5.Опасни отпадъци

Съгласно проекта „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност", през 2019 г., седем от складовете, находящи се на територията на област Пловдив, са почистени, като всички количества пестициди са изнесени от фирмата - изпълнител по проекта - «ЛЮДОН

ТРАНС» ЕООД до инсертатор в гр. Лион, Франция, за обезвреждане. Съставени са констативни и складови протоколи на комисията, във връзка с изпълнението на проекта. Общото количество изнесени препарати от всички затворени и почистени вече складове на територията, контролирана от РИОСВ -Пловдив, е 818,095 тона, а именно: гр. Първомай, община Първомай, склад №184 - 173,727 т

Основни изводи и препоръки

- През последните години се наблюдава тенденция към нарастване на общото количество събрани смесени битови отпадъци в Общината спрямо темповете на намаляване на населението.
- Нормата на натрупване е близка до средните за страната, но значително по-висока от средната за населени места с население от 3-25 хил.ж., което се обяснява с трудовата мобилност на населението от съседните общини.
- Данните показват, че общината не изпълнява целите за отклоняване от депата на биоразградимите отпадъци и за рециклиране на биоотпадъците. За да се изпълнят целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за рециклиране на биоотпадъците са необходими значителни усилия от общината, най-вече в две посоки:
 - увеличаване на количествата разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци от хартия и картон и
 - компостиране на зелените отпадъци от обществените паркове, улици и градини, градинските и дървесни отпадъци от домакинствата и зелените отпадъци от оранжерии.

3.2.Проучване, прогнозиране, планиране

Прогнози за образуваните битови отпадъци

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Първомай за периода 2021-2028г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Демографска прогноза за периода 2021-2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител/кг/г и прогноза за нарастването ѝ.

Прогнозата за броя на населението на община Първомай е изготвена на базата на следните източници на информация: официална демографска прогноза на НСИ за периода - I вариант (при хипотеза за конвергентност). Този вариант е определен от НСИ като най-реалистичен. Прогнозата на НСИ по този вариант включва както прогноза за населението общо за страната, така и за всяка една от 28-те области.

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

В рамките на анализа на количествата на битовите отпадъци в община Първомай бяха изчислени нормите на натрупване за периода 2015–2020 г. При изчисляване на нормата на натрупване е взет предвид, заложения в Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 сценарий за изменение на нормата на натрупване, а именно нарастване с 1 % до 2023 г., след което същата нараства с намаляващ темп и след 2035 г. остава постоянна величина, с което се прекратява нарастването на количеството битови отпадъци в резултат от икономическия растеж. Стабилността в ръста се дължи на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Първомай трябва да изпълни във връзка с

реализирането на новата общинска програма за управление на отпадъците, като и очакваното повишение в благосъстоянието на населението.

Нормата на натрупване е изчислена на базата на данните от морфологичния анализ за количеството на всички генерирани битови отпадъци на територията на Общината към 2020 г., включително разделно събраните рециклируеми отпадъци, без да се взема предвид количеството на зелените отпадъци, генерирано при поддръжката на общинските зелени площи. При определяне нормата на натрупване е работено с данни от морфологичния анализ за състава на отпадъка, който е актуален към 2020 г. Нормата на натрупване е производното на идентифицирано количество битови отпадъци и данните за броя на населението към 2020г. от НСИ. Към така образуваната основа е прибавен ръстът от 1 % годишно нарастване.

Прогнозните количества на битовите отпадъци са изчислени като произведение на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване за съответната година от прогнозния период, като към него се добави количеството на разделно събираните зелени отпадъци от общинските зелени площи. Те са представени в следващата таблица.

Прогнозни количества на битовите отпадъци и норма на натрупване за община Първомай за периода 2021-2028 г. (кг/ж/г.)

	мярка	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
битови отпадъци	т/година	6353	6280	6200	6163	6041	5980	5208	5104
население	бр.	23053	22822	22593	22141	21699	21265	21052	20841
норма на натрупване	кг./жител/ год.	276	275	274	278	278	281	247	245

Колебливия темп в нормата на натрупване и съответно стабилно намаляващото ниво на количеството на генерирания отпадък на територията на Общината при тенденция за намаляване на населението се дължи на обстоятелството, че независимо от официалните данни за броя на населението, които показват спад на населението с темпове сходни със средните за страната на практика е налице аномалия, касаеща потоци от население, свързани с трудова мобилност в рамките на деня на население от съседните общини.

Изпълнението на целите за рециклиране съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО ще се реализира на регионален принцип, съвместно от всички общини на територията на РСУО, като разпределението на участието на всяка от тях е посочено Изпълнение на целите за рециклиране съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО.

Прогнози за образуваните строителни отпадъци

Съгласно Националния стратегически план за управление на строителни отпадъци 2011-2020 г., одобрен от Министерския съвет най-големи количества отпадъци от строителство и разрушаване на сгради се очаква да се образуват и съответно третират в следните пет области: София, Варна, Бургас, Благоевград и Пловдив. Основна причина за това е, че според данни на НСИ в тези области се извършва най-мощно строителство на жилищни, административни и други сгради. Също така тези области са индустриални центрове, което допринася за генериране на отпадъци от строителство и разрушаване от индустрията. Друг важен фактор е, че тези области са с развита пътна инфраструктура, което налага извършването на мащабни строително-ремонтни дейности, което води до образуване на строителни отпадъци. Тъй като община Първомай е в периферията на област Пловдив по експертна преценка образуваните строителни отпадъци за периода 2021-2028 г. ще се

задържат на нивото от 2014 г. тъй като програмата за развитие на Общината не предвижда по-голямо развитие на строителния бранш и не се очаква разширение на строителните дейности.

3.3. Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците

3.3.1. Събиране и транспортиране на отпадъци

Населението на община Първомай е 100% обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци, се извършва от Община Първомай. Обект на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване са следните видове отпадъци: смесени битови отпадъци, едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и изхвърлени около контейнерите строителни отпадъци, образувани при извършване на ремонтни дейности от домакинствата, пепел и стурия, генерирани сезонно (през отоплителния период), зелени биоразградими отпадъци. Фирмата има и ангажимент да извършва дезинфекция на съдовете за битови отпадъци.

Обезвреждането на твърдите битови отпадъци, извозвани в рамките на общинската система за сметосъбиране, се извършва в Регионално депо за неопасни отпадъци-Асеновград.

Община Първомай разполага със собствени съдове, предназначени за събирането на битовите отпадъци на територията ѝ.

Разположени съдове тип „Бобър” по населени места за 2020 г.

№	Населено място	Брой към 31.12.2020
1	гр. Първомай (вкл. кв. Дебър и кв. Любеново)	110 бр.
2	с. Дълбок извор	6 бр.

Таблица: Разположени съдове тип 4 м³ по населени места за 2019 г.

Предадени отпадъци за оползотворяване и обезвреждане за периода 2017-2021

Юридич	Местонахо	Код	Предаденотпадък					Дейност		
			2016	2017	2018	2019	2020			
Юридич еско лице/ ЕИК	насел ено място	ЕКА ТТЕ	Код на	Колич ество- тон	Колич ество- тон	Колич ество- тон	Колич ество- тон	Колич ество- тон	Дейност по	
Община Асеновград ГЦ за ТБО	0004 7105 9	гр. Асеновград	0070 2	20 03 01	5800,12	5760,39	5170,71	4869,40	6482,52	Третиране на отпадъци чрез депониране (D1)
„ЕКОКО ЛЕКТ” АД	2007 3042 1			15 01 01	7,32	8,87	8,96	8,09	5,33	Оползотворяване

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

„ЕКОКО ЛЕКТ” АД	2007 3042 1			15 01 02	3,94	4,77	4,82	4,35	2,87	Оползотв оряване
-----------------------	-------------------	--	--	-------------	------	------	------	------	------	---------------------

„ЕКОКО ЛЕКТ” АД	2007 3042 1			15 01 04	0,00	16,45	0,00	0,00	0,00	Оползотв оряване
-----------------------	-------------------	--	--	-------------	------	-------	------	------	------	---------------------

„ЕКОКО ЛЕКТ” АД	2007 3042 1			15 01 07	12,72	7,40	7,76	6,62	9,38	Оползотв оряване
-----------------------	-------------------	--	--	-------------	-------	------	------	------	------	---------------------

„ГрийнТе х България ” АД	1750 5215 4			20 01 21*	0,061	0,08	0,706	0,785	0,026	Извършв ане на междинн а операция с отпадък
-----------------------------------	-------------------	--	--	--------------	-------	------	-------	-------	-------	---

„ГрийнТе х България ” АД	1750 5215 4			20 01 35*	0,14	0,19	0,04	0,79	0,50	Извършв ане на междинн а операция с отпадък
-----------------------------------	-------------------	--	--	--------------	------	------	------	------	------	---

„ГрийнТе х България ” АД	1750 5215 4			20 01 36	0,43	17,74	3,42	1,51	2,24	Извършв ане на междинн а операция с отпадък
-----------------------------------	-------------------	--	--	-------------	------	-------	------	------	------	---

„ГрийнТе х България ” АД	1750 5215 4			20 01 36	0,43	17,74	3,42	1,51	2,24	Извършв ане на междинн а операция с отпадък
-----------------------------------	-------------------	--	--	-------------	------	-------	------	------	------	---

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

„РециТрейд България” ЕООД	201768211			19 08 01	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96	Временно съхраняване за последващо третиране от трети лица на отпадъци от решетки и сита
„РециТрейд България” ЕООД	201768211			19 08 02	0,00	0,00	0,00	0,00	24,73	Временно съхраняване за последващо третиране от трети лица на отпадъци от пясъкоуловители
„БЪЛГАРСКА РЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД	131444613			16 01 04*	0	2	0,86	0	0	Оползотворяване и/или обезвреждане
„Рекобат” АД	200972200			16 06 01*	0,02	0,09	0,00	0,00	0,00	Извършване на междинна операция с отпадък
„Рекобат” АД	200972200			20 01 34	0,00	0,03	0,03	0,01	0,00	Извършване на междинна операция

										с отпадък
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------

3.3.2. Съоръжения за депониране на отпадъците

На територията на регионалната инспекция - Пловдив има изградени в съответствие с действащите нормативни изисквания четири регионални депа за неопасни отпадъци – на община Пловдив – депо в землището на с. Цалапица; община Пловдив - „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ с Депо за неопасни отпадъци”, с. Шишманци, общ. Раковски; община Карлово и община Асеновград, за експлоатацията на които има издадени от МОСВ – София Комплексни разрешителни, съответно отнасящите се до Първомай са:

1. КР № 451-Н0/2013 г. на Община Асеновград за „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци - I-ви етап“ за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки - преустановено обезвреждането на отпадъци, чрез депониране.
2. КР № 451-Н1/2019 г. на Община Асеновград за „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки – изпълнение на клетка 2 за битови отпадъци и клетка 2 за строителни отпадъци“

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците на територията, контролирана от РИОСВ – Пловдив има вече създадени три Регионални сдружения на общини, за експлоатацията на съществуващите регионални депа и съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, като това в което членува община Първомай е: Регионално сдружение със седалище Община Асеновград – за експлоатация на Регионално депо за неопасни отпадъци, разположено в землището на гр. Асеновград, включващо общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки.

Съществуващи депа, на които се депонират производствени или опасни отпадъци, които не съответстват на нормативните изисквания: гр.Първомай, южно от левия бряг на р.Мечка, имот №450 и 451 в землището на с.Бяла река и имот №288 и 290 в землището на кв.Любеново. Теренът е предоставен за депониране на производствени отпадъци с цел рекултивиране на нарушен терен в старото корито на р. Мечка, от което са изземвани инертни материали. Обезвреждането се извършва съгласно утвърден от МОСВ работен проект за техническа и биологична рекултивация на нарушени терени с изх. № ЗНПБ - 1397 от 20.07.2007г. и съгласно изискванията на Наредба № 26. към момента са запълнени около 40% от предоставения терен и не е извършвана рекултивация.

Закрито и рекултивирано депо за битови отпадъци: Гр. Първомай, имот № 000442, Местност “Кошитско Юртвето” - Прекратена е експлоатацията със Заповед № РД- 143/16. 07. 2009г. на Директора на РИОСВ – Пловдив.

Съгласно изискванията на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020” има проект за изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и за въвеждане на система за разделното им събиране включително осигуряването на

необходимото оборудване, съдове и техника за транспортирането им. Продължава процедурата по договор от 29.06.2018 г. сключен между общините от РСУО – Асеновград, Първомай, Куклен, Лъки и Садово за стартиране на Проект „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по ос 2 на ОПОС 2014-2020.

Претоварни станции

На територията на общината няма изградени претоварни станции, тъй като не са идентифицирани нужди и необходимост от подобна инфраструктура.

Договори на община Първомай свързани с управлението на отпадъци.

Община	ЕИК	Юридическо лице/ едноличен търговец	ЕИК	Основание за сключване на договор
1	2	3	4	5
Първомай	000471536	Община Първомай	000471536	За сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО в Община Първомай. Регистрационен документ № 09-РД-383-02/19.11.2020 г. издаден от РИОСВ - Пловдив
Първомай	000471536	Община Асеновград	000471059	За приемане и депониране на битови отпадъци в РЦТБО- гр. Асеновград. КР № 451-НО/2013 г.
Първомай	000471536	„ЕКОКОЛЕКТ“ АД	200730421	На основание чл.19, ал. 3, т.7 от ЗУО и чл.26, ал.1, т.1 от Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки. Оползотворяване на отпадъци от опаковки, притежаващи Решение № ООп-00-34-2-00/16.01.2013 г.
Първомай	000471536	„РециТрейд България“ ЕООД	201768211	На основание чл.19, ал. 3, т.9 и т.11 от ЗУО. Регистрационен документ за транспорт на отпадъци с № 09-РД-647-01/27.04.2020 г.; Разрешително за дейности с отпадъци с № 09-ДО-1148-00/01.10.2019 г., издадено от МОСВ-РИОСВ гр. Пловдив
Първомай	000471536	„Рекобат“ АД	200972200	На основание чл.19, ал. 3, т.7 от ЗУО и чл.27, ал. 1, т.2, „а“ от Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори Дейност по оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА с Решение № ООп-НУБА-03-00/25.02.2013 г.
Първомай	000471536	„ГрийнТех България“ АД	175052154	На основание чл.19, ал.3, т.7 от ЗУО и чл.25, ал. 1, т.2, „а“ от Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. Колективна организация по оползотворяване на ИУЕЕО, притежаваща Разрешение № ООп-ИУЕЕО-01-01/12.03.2013 г.
Първомай	000471536	„ЕКО МЕТАЛ“ ЕООД	115762406	На основание чл.19, ал. 3, т.11 от ЗУО и във връзка с чл.39, ал.3 от ЗУО Дейности по временно съхранение,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

				оползотворяване и/или обезвредяване на отделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. ОЧДМ, притежаващи Разрешение № 09-ДО-177-10/01.09.2014 г.
Първомай	000471536	„ЕКОРИВЕЙС ОЙЛ” АД	200925275	На основание чл.19, ал. 3, т.7 от ЗУО и чл.39, ал.1, т.1 и ал.2, т.1 от Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти. Дейности по оползотворяване на отработени масла и нефтопродукти, притежаващи Решение № ООп-ОМ-4-01/23.01.2018 г., неразделна част от Решение № ООп-ОМ-4-00/05.03.2013 г.
Първомай	000471536	„БЪЛГАРСКА РЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД	131444613	На основание чл.19, ал. 3, т.7 от ЗУО. Организира отделно събиране и оползотворяване на отпадъци от МПС, съгласно Решение № ООп-ИУМПС-01-00/05.03.2013 г.

3.4. Дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците

Ръководството на РСУО Асеновград, Първомай, Куклен, Лъки, Садово се осъществява от Кметовете на Общините, като на заседанията могат да ги заместят изрично упълномощени за това лица, като Председател на сдружението е кметът на Асеновград. Заседанията са редовни, средно по две годишно, като участието по правило е в пълен състав.

Всички правно и финансово обвързващи решения на ръководството на РСУО се предшават от решения на съответните общински съвети, на общините участващи в РСУО.

Решенията обхващат предмета на дейност на сдружението и са насочени основно към привличане на ресурси за реализация на пълния обем от услуги свързани с управлението на отпадъци, както и към осигуряване на инвестиции за отделните общини за събиране и транспортиране на отпадъците.

Заседания на РСУО Асеновград, Първомай, Куклен, Лъки, Садово.			
№	Дата	Участници	Решения
	15.03.2016	Заместник кмет на Община Асеновград, Заместник Кмет на Община Първомай, Кмет на Община Лъки Заместник Кмет на Община Куклен	1. Съгласие за закупуване от Община Лъки на комбиниран багер – втора употреба, на стойност 72 000.00лв - 48 819.00лв и 23 181.00лв заплатени от бюджета на Община Лъки. 2. Съгласие Регионалното депо за ТБО Асеновград да се ползва от притежатели на отпадъци извън регионалното сдружение през 2016г. в общ обем до 5 000 тона отпадък.
	26.04.2016	Заместник кмет на Община Асеновград, Зам. Кмет на Община Садово, Кмет на Община Лъки, Зам.Кмет на Община Куклен присъстваха още: Атанас Николов – Директор ОП «ТДБСО»	1. Съгласие за изготвянето на актуален морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на Община Асеновград-средства от отчисленията по чл. 20 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. 2. Съгласие за ползване средства представляващи отчисленията за депониране на битови отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци, в общ размер 315 000,00 лв. за финансиране на действия необходими за кандидатстване по проект „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за отделно

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

			<p>събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, процедура за набиране на проектни предложения BG16M10P002-2.001.</p> <p>3. Съгласие необходимият финансов ресурс за:</p> <ul style="list-style-type: none"> -покриване на първоначалните допустими разходи по проекта -покриване на допустими разходи по проекта, които няма да бъдат финансирани по ОПОС 2014-2020 г., вкл. собствения принос, -покриване на недопустими разходи, присъщи и необходими за изпълнение на проекта /в случай на приложимост/,
27.07.2016	Заместник кмет на Община Асеновград, Зам.- Кмет на Община Лъки, Зам.Кмет на Община Куклен, Кмет на Община Първомай		<p>1.Съгласие за изготвяне на морфологичен анализ на състава и количествата битови отпадъци, образувани на територията на Община Куклен, на стойност до 24 000лв.</p> <p>2.Съгласие за подготовка на проектно предложение на РСУО Асеновград, в директна процедура по ОПОС за „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци на територията на Регионалното депо- Асеновград и провеждане на процедура по ЗОП за избор на изпълнител</p>
05.04.2017	Заместник кмет на Община Асеновград, Заместник Кмет на Община Първомай, Кмет на Община Лъки, Заместник Кмет на Община Куклен, Зам. Кмет на Община Садово		<p>1.Подписване Споразумение за партньорство между общините от РСУО Асеновград, Първомай, Куклен, Лъки, Садово във връзка с кандидатстване по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по „Околна среда 2014-2020 г.“.</p> <p>2. Съгласие на основание чл.26, ал.1, т.6 от ЗУО, общините в РСУО да изпълняват задълженията във връзка с изпълнение на целите по чл.31, ал.1, т.1 и т.2 от ЗОУ, въз основа на приложени анализи:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Анализ доказващ необходимостта от допълнителна инфраструктура в региона за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци -Анализ за това кой подход е по-ефективен – обща за целия регион или за част от региона инфраструктура за третиране на битовите отпадъци, или поотделно за всяка община от РСУО <p>3. Съгласие на основание чл.26, ал.1, т.5 от ЗУО всички общини от сдружението, в качеството им на съсобственици на изградените инсталации да са съвзложители по чл.8, ал.1 от ЗОП при възлагане обществени поръчки за експлоатация на изградените инсталации.</p> <p>4.Съгласие всяка инсталация да е съсобственост на всички общини, чиито отпадъци се третират в нея, като дяловете на съсобственост ще са % /процент/ съгласно относителния дял на броя на населението на всяка община по преброяването от 2011г. по данни на НСИ: Асеновград -55,75% Първомай- 22,54%</p>

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

			Садово - 13,59% Куклен -5,60% Лъки - 2,53% 5. Съгласие за закупуване от Община Куклен на 2 броя специализирани сметосъбиращи камиони, на стойност 240 000лв. /двеста и четирдесет хиляди лева/ с ДДС на лизинг от средства чл.20 от Наредба № 7 / 2013г.
10.08.2018	Зам.- Кмет на Община Асеновград, Зам.-Кмет на Община Първомай, Кмет на Община Лъки, Зам. Кмет на Община Куклен, Зам. Кмет на Община Садово.		1.Съгласие за ползване на средства представляващи отчисления за депониране на битови отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци в размер до 397 200.00лв, за покриване на разходи за изготвяне на документация за проект „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по ОП „Околна среда 2014-2020 г.”, които средства се поемат съобразно процентното участие на всяка община член на Регионалното сдружение.
28.11.2017	Кмет на Община Асеновград Кмет на Община Първомай, Кмет на Община Лъки Заместник Кмет на Община Куклен, Зам. Кмет на Община Садово.		1.Съгласие да се подпише Споразумение за партньорство между общините от РСУО Асеновград, Първомай, Куклен, Лъки, Садово във връзка с кандидатстване по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ 2. Дава съгласие за закупуване от Община Садово на: - камион за транспортиране на ТБО - втора употреба на стойност до 140 000.00лв. - член товарач за транспортиране и товарене на ТБО – нов на стойност до 140 000.00лв. - грейдер за пребутване на ТБО – втора употреба на стойност до 150 000.00лв -съдове за разделно събиране на ТБО на стойност до 90 000.00лв.
01.03.2018	Зам.Кмет на Община Асеновград, Кмет на Община Първомай, Зам.- Кмет на Община Лъки, Зам. Кмет на Община Куклен, Зам. Кмет на Община Садово.		1.Съгласие РДТБО – Асеновград да се ползва от притежатели на отпадъци извън регионалното сдружение, като определя следните цени: - Битов отпадък – 36.40лв. - Строителни отпадъци – 10.40лв. - Производствени отпадъци – 60.00лв.
21.06.2018	Кмет на Община Асеновград Кмет на Община Първомай, Зам.- Кмет на Община Лъки, Зам. Кмет на Община Куклен, Зам. Кмет на Община Садово Община Садово.		1.Дава съгласие за ползване на част от натрупаните средства представляващи отчисления за депониране на битови отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци в размер до 4 932 785 лв. /четири милиона деветстотин тридесет и две хиляди седемстотин осемдесет и пет лева/ с вкл. ДДС, за изграждане на обект: „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки – втори етап - изпълнение на клетка 2 за битови отпадъци и клетка 2 за строителни отпадъци” и определяне на процентното участие на всяка община член на Регионалното сдружение, както следва:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

			<p>Община Асеновград – 64 % Община Куклен – 7% Община Садово – 11% Община Първомай – 16% Община Лъки – 2 %</p>
05.07.2019	<p>Зам.-Кмет на Община Асеновград, Кмет на Община Първомай, Зам. Кмет на Община Садово, Кмет на Община Лъки, Зам.Кмет на Община Куклен. На заседанието - Дияна Желязова – старши юриконсулт Дирекция «Правно нормиране» и Атанас Николов – директор на ОП «ТДБСО-Асеновград»</p>	<p>1.Дава съгласие за ползване на 696 000 лева с вкл. ДДС, с които да бъдат финансирани разходите за закупуване на следната техника: -фадрома тип челен товарач с тежест на машината около – 23 тона на стойност до 456 000.00 лв. - комбинирана машина за работа в клетка за строителни отпадъци оборудвана с отваряема кофа до 2 000 кг. на стойност до 240 000.00 лв. 2.Приема информацията предоставена от Директор ОП „ТДБСО – Асеновград“ за СМР по изграждането на втора клетка за твърди битови отпадъци и за строителни отпадъци в Регионално депо. 3.Предоставена е информация за текущите задължения на общините относно отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, като се постигна съгласие същите да бъдат преведени в срок до края на месец септември 2019г.</p>	
10.09.2020	<p>Кмет на Община Асеновград, Кмет на Община Първомай Директор Дирекция ОА - Община Садово , Кмет на Община Лъки, Кмет на Община Куклен</p>	<p>1.Избира за Председател на сдружението д-р Христо Грудев за мандат 2019-2020г. 2.Съгласие за ползване на 1 333 877.00лв лева от с които да бъдат финансирани разходите за закупуване на следната техника: -компактор с тежест на машината – 32 тона на стойност до 733 437.00 лв - булдозер с тежест на машината до 23 тона на стойност до 600 440.00 лв. Разходите за закупуване на техниката се поемат съобразно процентното участие на всяка община член на Регионалното сдружение, както следва: Община Асеновград – 55,75% Община Първомай – 22,54% Община Садово – 13,59% Община Куклен – 5,6% Община Лъки – 2,53% 3.Председателят на сдружението запозна представителите на общините за задълженията които имат и които следва да погасят. 4.Представителите единодушно приеха да се проучат правните и финансови възможности за изграждане и ползване на общ приют за кучета от общините членове на Сдружението.</p>	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРИТЕ МЕЖДУ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ И РСУО ЗА 5 ГОДИНИ											
Отчетна година	№ на договор с Община Асеновград (РСУО)	Депониранни отпадъци в тон по данни от отчетни книги	Депониранни отпадъци в тон по фактури към Община Асеновград	Депониранни отпадъци в тон по данни на РИОСВ	Единична цена на тон отпадък по договор с вкл. ДДС	Отчисления по чл. 60 от ЗУО за тон	Отчисления по чл. 64 от ЗУО за тон	Изплатени средства към Асеновград с ДДС по фактурирани количества (РСУО)	Внесени отчисления по чл. 60 от ЗУО по данни на РИОСВ	Внесени отчисления по чл. 64 от ЗУО по данни на РИОСВ	Разходвани средства от отчисленията по чл. 64 от ЗУО
2020	РД-13-41/ 24.01.2020	6 407,38	6 467,88	4 948,21	20,80 лв.	0,87 лв.	До 21.03.2020 95,00 лв. след 21.03.2020 69,00 лв.	134 531,92	4 864,62.	201 294,72	509 221,96
2019	РД-13-123/ 06.03.2019	4 767,24	5 021,97	5 144,71	20,80 лв.	0,87 лв.	57 лв.	104 456,98	4 995,61 лв.	229 911,40	589 040,58
2018	РД-13-121/ 08.03.2018	5 059,35	5 119,05	5 059,35	20,80 лв.	0,87 лв.	До края на месец януари 2018 47,00 лв. от февруари 40,00 лв.	106 476,25	4 401,63 лв.	205 355,44 лв.	238 210,30 лв.
2017	РД-13-3/ 16.01.2017	5 654,29	5 759,61	5 742,08	20,80 лв.	0,87 лв.	До 20.01.2017 - 47,00 лв. след 20.01.2017 40,00 лв.	119 799,89	3 270,51	214 274,40	
2016	РД-13-10/ 13.01.2016	5 705,00	5 316,29	5 591,52	20,80 лв.	0,87 лв.	36 лв.	110 578,95	1 624,69 лв.	373 507,63 лв.	318 000,00 лв.

SWOT анализ

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Направеният SWOT-анализ на управлението на отпадъците в община Първомай показва посочените по-долу резултати.

СИЛНИ СТРАНИ

- Разработени са планови и нормативни документи, които се фокусират върху анализи и бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми по управление на отпадъците.
- Изградена е общинска система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци във всички населени места в общината.
- Общината е организираща ефективна система за прилагане на схемата за „разширена отговорност на производителя“ за отпадъци от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло, чрез партньорство с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки.
- Приета нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво.
- Компетентни служители в областта на управление на отпадъците с воля за постигане на нормативните изисквания от ръководството на общината.
- Общината разполага с натрупани средства от отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО
- Нивото на събираемост на такса „Битови отпадъци“, съгласно чл. 62 от Закона за местните данъци и такси е високо и устойчиво.
- Общината е заложила основите на информиране на населението и промотиране на устойчиви практики за управление на отпадъците.
- Общината реализира проект на инсталация за компостиране на зелени отпадъци.
- Липсват сериозни източници на замърсяване.

СЛАБИ СТРАНИ

- Нивото на депониране на битовите отпадъци е високо, съответно са високи разходи за депониране на отпадъците
- Липса на достатъчна инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците.
- Липса на единна електронна информационна система за отпадъците.
- Липсата на собствен ресурс за финансирането на инсталации, които да допринасят за намаляване количеството на депонираните смесено събрани отпадъци.
- Общината не изпълнява целите за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци.
- Недостатъчна ангажираност на жителите за разделно събиране на отпадъци и спазване на изискванията за изхвърляне на отпадъци. Периодично образуване на нерегламентирани замърсявания.
- Неосъществена рекултивация на затвореното общинско депо за ТБО.

- Ниска социална поносимост към увеличаване на таксите за отпадъци.
- Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от резултатите, свързани с дейностите и услугите по управление на отпадъците.
- Нормативни ограничения за броя на администрацията, което е основна причина за недостатъчен административен капацитет по управление на отпадъците.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците.
- Доизграждане на регулативни инструменти (планови и нормативни документи, които се фокусират върху анализи и бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми) в сектора Управление на отпадъците;
- Координиране на дейности по управление на отпадъците съвместно със съседни общини в рамките на РСУО.
- Работеща схема за разширена отговорност на производителя за отпадъци от опаковки в партньорство с общината.
- Провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи за населението за промотиране ползите от предотвратяване и разделно събиране на отпадъците. Промяна на обществените нагласи в полза на ефективното управление на отпадъците.
- Внедряване на нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.
- Разширяване на обхвата на Община на територията на областта на системата за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.
- Осигуряване на прозрачност при определяне на такса битови отпадъци за граждани и бизнес.
- Въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.
- Включване на частния сектор и реализиране на ПЧП /публично частно партньорство/ за реализиране на дейности по управление на отпадъците от строителство.

ЗАПЛАХИ

- Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, произтичащи от национално законодателство, което може да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението.
- Липсата на собствен ресурс за финансирането на проектирането и изграждането на системи, които да допринасят за намаляване количеството на депонираните смесено събрани отпадъци.
- Увеличение на разхода за управление на отпадъците.

IV. Основни цели на програмата

Генерална цел: Ефективна и устойчива система за управление на отпадъците, предлагаща достъпни и качествени услуги, в съответствие с екологичното законодателство, националната политика и стратегията за развитие на община Първомай за ограничаване на вредното въздействие на отпадъци върху околната среда и човешкото здраве.

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната цел, са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им;

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

При определяне на стратегическите цели са използвани следните принципи:

- Релевантност - целите трябва да стимулират общината да изпълнява своята мисия;
- Реалистичност - целите трябва да бъдат реалистични;
- Мотивираност - целите трябва да стимулират изпълнението на заложените дейности;
- Прозрачност/разбираемост - целите трябва да бъдат определени просто и ясно;
- Ангажираност/задължителност - целите трябва да предопределят задълженията;
- Хармонизираност - целите в областта на политиката и звената вътре в общината трябва да бъдат в тясна взаимна връзка.

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели, които са пряко съотносими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, оперативните могат да бъдат краткосрочни и средносрочни. И при формулиране на оперативните цели са приложени общите правила за определяне на цели, а именно, целите трябва да са:

- *Специфични* - да са възможно най-точни и конкретни;
- *Измерими* - да са формулирани по начин, който да дава възможност за оценка дали са постигнати;
- *Реалистични* - да е възможно да бъдат изпълнени;
- *Времево обвързани* - да е определен срок за изпълнение.

Някои от оперативните цели са предварително заложили в националното законодателство и в националните програмни документи, например целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло; целите за биоразградимите отпадъци и т.н. За онези потоци отпадъци или компоненти на системата за управление на отпадъците, за които няма определени национални цели, общината сама е определила оперативни цели.

Изборът на конкретни целенасочени мерки и тяхната комбинация във времето представляват различните алтернативи за достигане на набелязаните цели.

За да идентифицира конкретните мерки, общината е работила по две алтернативи за постигане на целите:

- 1) чрез децентрализиран подход в управлението на отпадъците;
- 2) чрез централизиран подход в управлението на отпадъците.

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на програмата, е заложено да се изпълни определен набор от дейности, които са обособени в подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи, чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., общинската програма за управление на отпадъците на Община Първомай, включва следните стратегически цели и подпрограми за достигане на всяка от тези цели:

Съответствие на подпрограмите на стратегически те цели

Стратегически цели	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им	<ul style="list-style-type: none"> • Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци • Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците • Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци • Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

В началото на всяка подпрограма, преди представянето в табличен формат на мерките/дейностите, резултатите от тях и т.н., е направено кратко представяне на подпрограмата, в което са изложени: какви са националните цели и посока на развитие в разглежданата област; най-важните резултати, които общината е постигнала до момента и които ще

надгражда; най-важните изводи и препоръки от анализите, съотнесими към подпрограмата; ключовите резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата и ще спомогнат за достигането на съответната стратегическа цел на програмата за управление на отпадъците; наличието на други дейности и мерки, включени в други подпрограми на общинската програма за управление на отпадъците, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на подпрограмата.

Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки. Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др. Инвестиционните проекти и възможностите на финансиране на определените стратегически цели в програмата и мерките в плана за действие са представени в тази глава. За изготвяне на Инвестиционната програма се вземат в предвид възможностите на общината за финансиране на дейностите по управление на отпадъците.

Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на незаконни сметища се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци“.

Осигуряването на финансови средства за големи инвестиционни проекти в областта на управлението на отпадъците ще се търсят чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС, чрез Оперативните програми или други финансиращи организации.

Инвестиции, свързани с проекти, като например за въвеждане на фамилно компостиране и други малки проекти с образователна цел могат да се финансират от ПУДООС.

През плановия период ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на Публично-частно партньорство по отношение изграждане на инфраструктура за събиране и оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране.

Инвестициите, които попадат в меката част на програмата, за разпространение на информационни материали, провеждане на кампании, обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци се финансират от общинския бюджет или могат да бъдат финансирани от организациите по оползотворяване на отпадъците и други външни донори от частният сектор.

Някои от дейностите в плана за действие не изискват наличен финансов ресурс, като въвеждане на нормативни изисквания чрез изменения и допълнения на местната нормативна уредба, което ще се осъществи чрез наличния административен капацитет.

Неинвестиционните мерки включват дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

Приблизителната стойност на остойностените по този подход подпрограми е представена в следващата таблица.

Стойност на подпрограмите

<i>Подпрограма</i>	<i>Стойност (хил. лв.)</i>
Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци	9
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите	10
Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	12 805
Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	40
Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	430
Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	25
Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	30
Общо:	13 349

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

4.1.Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. Това изискване е транспонирано в ЗУО. Съгласно чл.50 на ЗУО, министърът на околната среда и водите разработва и внася в Министерския съвет програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците. За първи път в България такава програма е разработена в рамките на изготвения НПУО 2021 - 2028 г. Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014-2020 г. е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал“.Такава програма за периода след 2020г е разработена за периода 2021 – 2028г. В съответствие с изискванията на ЗУО, Община Първомай разработи настоящата „Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци“(ППОО), като неразделна част от Програма за управление на отпадъците 2021-2028г. ППОО включва:

- Въведение и основни положения;
- Определяне на мястото на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците;
- Цел на Програмата;
- Индикатори за оценка на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци;
- Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци;
- План за действие, в който са посочени конкретни мерки и дейности за ПОО.

Въведение и основни положения

Ресурсите на Земята са ограничени, а това ограничава и възможностите за развитие на постоянно нарастващото световно население. Отпадъците от една страна се образуват от използването на ресурси или продукти, а от друга-те имат негативни ефекти върху околната среда в резултат от тяхното преработване или обезвреждане. Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата е основна цел в областта на политиката по околна среда. Този ръководен принцип за устойчиво развитие представлява не само ориентир за държавни действия, но е и мерило за решенията на икономиката и обществото. Съгласно РДО всяка страна членка на ЕС трябва да разработи Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Предвидените в нея цели и мерки трябва да доведат до прекъсване на споменатата връзка между икономическия растеж и въздействието върху околната среда.

Според РДО, както и според българския ЗУО, „Отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи". Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци (ПО) има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват, чрез мерки за ПО.

„Предотвратяване на образуването на отпадъци“ означава: да се предприемат мерки, преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява: количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл; вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите. Различните възможности за третиране на отпадъците винаги са свързани с трудности и натоварвания за околната среда. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето, дори чрез рециклирането, само се променя като вещество. Всяко депониране е намеса в природата, като при това не могат на 100% да се изключат вредни въздействия върху околната среда. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода. Поради това, най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Необходимо е също да има доброволни и самоограничителни мерки от страна на всички участници в обществения живот, като тези мерки трябва да се разясняват, да се помага за тяхното създаване и провеждане, да се дават съвети на бизнеса и домакинствата.

Основни участници в разработването и реализацията на политиките по ПОО са:

Държавата. Тя създава ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци. Държавата може също така да регламентира, чрез нормативен акт дори забрани за дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, като например задължително обратно изкупуване, ограничения в разпространението, регламентиране на

транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата е длъжна да прилага мерки за планиране като изготвя и план за управление на отпадъците, както и програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, регламентирано в ЗУО.

Общини. Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия.

Икономически и научни субекти, неправителствени организации. За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

Домакинства. Въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно от крайните купувачи, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка.

Определяне на мястото на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като: "Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото

здраве; или

- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

С цел по-доброто изясняване на цитираното определение неговите отделни компоненти могат да бъдат обяснени чрез термините: количествено и качествено предотвратяване. Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване.

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока на материали - добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат.

Йерархия на отпадъците. Общи положения.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- предотвратяване;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

Цел на Програмата

За ограничаване на количеството отпадъци, генерирани на територията на община Първомай от съществено значение са мерките за предотвратяване и/или минимизиране на образуването на отпадъци. За подобряване на текущото състояние, относно генерираните количества отпадъци и в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, един от основните приоритети на ПУО е провеждането на целенасочена политика за ПО, синтезиран в стратегическата цел на настоящата ППОО.

Стратегическа цел: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативната цел: е количествено ориентирана и е формулирана по следния начин: Нормата на натрупване на битовите отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата или през 2028 г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата, спрямо 2020 г.

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и национална политика в областта на околната среда „Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата".

Индикатори за оценка на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци

Определянето на индикатори за успеха на предотвратяване на образуването на отпадъци е изключително труден процес. Трябва да се определят „специфични качествени или количествени контролни показатели“ (индикатори), чрез които да може да се оценява и наблюдава напредъкът на изпълнението на мерките за ПО. В нашата програма индикаторите за изпълнение на оперативната цел са: Специфичен количествен текущ показател за наблюдение на напредъка е стойността на нормата на натрупване в общината и на минималната работна заплата за съответната година от програмния период.

Целевият индикатор е през 2028г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата спрямо 2020г.

За постигане на стратегическата и оперативна цел на ППОО с общия принос на всички граждани, Община Първомай се ангажира да:

- Стимулира - като осигурява финансова подкрепа за граждански инициативи и икономически стимули за дейности, водещи до повторна употреба;
- Мотивира - като провежда информационни кампании, показващи ползите от промяна в консуматорските навици на хората;
- Дава пример - като въвежда мерки за предотвратяване на отпадъците в ежедневната практика и дейността на общинска администрация, чрез зелени обществени поръчки, предоставяне на електронни услуги, намаляване на използването на хартия и др.

Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите или нормативни условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране, производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в Община Първомай са посочените по-долу мерки от Приложение № 4. За всяка мярка са представени нейната същност, досегашно прилагане и планирани действия в настоящата подпрограма по всяка мярка.

Мярка 1: Използване на планирането и стимулиращи икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на общински програми за предотвратяване образуването на отпадъци - съгласно българското законодателство, кметът на общината разработва Програма за управление на отпадъците и Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, която е част от нея. Кметовете на няколко общини, ако те са включени в регионално сдружение, могат да разработят и Програма за съответния регион.

- Прилагане на икономически мерки. С въвеждането на допълнителни плащания (екотакси, данъци, концесионни възнаграждения и пр.) за ползване на природни ресурси се цели намаляване на количеството на използваните ресурси в производството и по този начин и намаляване на количеството на отпадъците, които биха възникнали.

Въпреки, че вече са разработвани и приети различни програми, както в областта на околната среда като цяло, така и специално в областта на управление на отпадъците, не са предвиджани конкретни взаимнообвързани мерки за предотвратяване на отпадъците.

Сама по себе си изготвената програма е мярка за планиране на ефективното използване на ресурсите. Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има съществен принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите. Реализирането на мерки в това направление ще доведе до намаляване на употребата на офис хартия и консумативи, което е равнозначно на предотвратени тонове отпадъци в общината. Подобряването на обслужването на граждани в периода на програмата ще се фокусира и върху разширяване на предлаганите електронни услуги и тяхното популяризиране сред гражданите и фирмите. Въвеждането на услугите може да стане чрез ОП „Електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027г., а информационната кампания за популяризиране ще се извършва в рамките на информационните кампании на общината за предотвратяване на отпадъците, като част от цялостната информационна дейност на общината по управление на отпадъците.

Наред с това, общината може да насърчава екологосъобразно поведение на гражданите и юридическите лица, чрез подходящи икономически стимули. Например въвеждане на по-ниски ставки на годишния патентен данък по ЗМДТ за еднолични търговци и предприемачи, чиято дейност води до повторна употреба на дадени продукти (услуги за ремонт на дрехи, обувки, мебели, велосипеди, електрическо и електронно оборудване). Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност и използване на тези услуги от по-широк кръг потребители.

Тъй като трудно може да се измери точният ефект на количественото и качествено предотвратяване на отпадъци, постигнато в резултат на прилагането на тази мярка, подходящ индикатор за нейния успех може да бъдат стойностни показатели като например: брой разработени програми за ПО, брой изпълнени мерки от общинската програма за ПО, брой и/или стойност на въведените допълнителни екоплащания или икономически стимули.

Мярка 2: Разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители

Тази мярка може условно да бъде разделена на информационни кампании и на мероприятия за обучение. Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъци, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение, относно предотвратяване на отпадъци при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед ПО и намаляване на тяхното количество.

Съществуват много добри примери за проведени информационни кампании относно ПО от местните власти: за намаляване на количеството отпадъчна хартия, образувано от разпространението на рекламни материали в това число и на безплатни вестници, в редица

европейски страни съществува практика за поставяне на стикери „против нежелана поща“ на разположение на всеки, който желае да участва. От друга страна растящото място на информационните и комуникационни технологии в дома отваря пътя за нови подходи, позволяващи „всички хартии“ да бъдат избегнати, като се дава приоритет на електронния носител, независимо дали става въпрос за битови сметки или за друга информация, предоставена на хартиен носител. В България също има добри примери за проведени информационни кампании за ПО, например кампанията „Зелена идея“, провеждана в различни радиа и финансирана по ОПОС 2007-2013г. Организирането на обучение на преподаватели може да бъде засилено, като съвместно с Министерството на образованието и науката се намери и подходящ начин (например в часовете на класния ръководител) за включване на преподаването на придобитите знания в учебната програма.

Досега на територията на Община Първомай информационни кампании са провеждани главно за разделно събиране на отпадъци от опаковки, но не са провеждани такива, които са конкретно и целенасочено за предотвратяване на отпадъци. През периода на програмата се залага да бъдат проведени такива, на които ще се разяснява и предостави информация за ползите от предотвратяването на отпадъците и съвети за действия в тази посока. Основният резултат на тази мярка е повишаване на общественото съзнание. Специална целева група ще са децата и учениците в детските и учебни заведения, които много бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Информационните кампании ще се фокусират приоритетно към намаляването на образуването на отпадъци от опаковки от хартия, картон, стъкло и пластмаса и биоразградими отпадъци.

Въпреки, че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на съзнание в потребителското общество, което се стреми да избягва образуването на отпадъци. Индикатори: Брой проведени информационни кампании и обучения.

Мярка 3: Зелени обществени поръчки

Както европейското, така и българското законодателство позволяват залагането на екологични критерии при обществените поръчки. България е сред европейските страни с най-малък дял на зелените обществени поръчки. За това положение съществуват редица причини от икономически и най-вече конюнктурен характер, поради които при възлагане на обществени поръчки най-често се прилага критерият „най-ниска цена“ или „икономически най-изгодна оферта“. Това означава, че в повечето случаи екологичните критерии не се вземат предвид. Дори обаче и да се използва само критерият най-ниска цена, има достатъчно възможности за прилагане на мярката, напр. при поръчки на стоки и услуги, които попадат в групата на стоките и услугите, за които има разработени критерии от ЕК например рециклирана хартия, офис и IT оборудване, осветление, почистващи продукти и услуги и др.

В Германия чрез закон е предвидено, че при възлагане на обществени поръчки трябва да се предвиди използване на такива продукти, които се характеризират с по-дълъг жизнен цикъл и са удобни за поправки и за повторна употреба. Чрез „повишаване на капацитета на общината за възлагане на зелени обществени поръчки“ или „разширяване на обхвата на зелени обществени поръчки“, или чрез прилагане на екологични критерии при избор на изпълнители общините могат да въздействат косвено върху образуването на отпадъци. Индикатори: Брой и/или стойност на „зелени“ обществени поръчки, брой обучени служители

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 1	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
Оперативна цел:	През 2028 г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата, спрямо 2020г.
Базови стойности на целевия индикатор	Минимална работна заплата: 650 лв. от 1.01.2021г. Норма на натрупване в Община Първомай към 31.12.2020 г.: 282,2 кг./жител/година

Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източник и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1.Използване на Планирането и стимулиращи икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите.	1.1. Разработване на програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки за ПО	6000	Отчисление по чл.64 от ЗУО	2021	Одобрена от общински съвет Програма за управление на отпадъците	Етапи на изготвяне на Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Разработена и приета Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Община	Обществено и други заинтересовани страни, които участват в обществените консултации и при разработването на програмата
	1.2. Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките за ПОО заложи в програмата	-	-	2021-2028	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Ежегодно -брой изпълнени /в процес на изпълнение мерки	Всички мерки, включени в ПОО са изпълнени до края на 2028г.	Еколог	
	1.3. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови отпадъци" за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	-	2021-2028	Осигурен данъчен стимул за домакинствата	Подготовка на промени в размера на такса „Битови отпадъци" към Наредба за реда за определяне и събиране на местните такси, цени на услуги и права	В приложение то към Наредбата са определени по-ниски ставки на такса „Битови отпадъци" за домакинствата с домашно компостиране	Общински съвет	Община

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

	1.4. Определяне на ниски ставки на патентния данък по ЗМДТ за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на продукти				Осигурени стимули за лицата, предоставящи услуги, водещи до предотвратяване на отпадъци	Подготовка на промени в размера на патентния данък към Наредба за реда за определяне и събиране на местните такси, цени на услуги и права в Първомай	В приложение то към Наредбата са определени ниски ставки на патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукт	Общински съвет	Община
	1.5. Съставяне на регистър на всички производствени фирми на територията на общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях				Осигуряване на актуална база данни	Етапи на събиране на информацията и бр. обхванати фирми	Съставен регистър	Община	Фирми и предприятия
2. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	2.1. Изготвяне на годишен план за действие, относно информация и кампании за предотвратяване на отпадъците				Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Изготвени годишни планове		Еколог	
	2.2. Провеждане на кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по предотвратяване на отпадъците	В рамките на ежегодния бюджет	Общински бюджет	Отчисление по чл.64 от ЗУО, Оперативни програми	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	До 2027г. проведени минимум 3 информационни кампании	Ресорен заместник кмет	

3.Зелени обществени поръчки	Обучение, относно „зелени обществени поръчки" на служител/и от общинската администрация с функции за възлагане на обществени поръчки	3 000	Общински бюджет	2021-2028	Служител/и на Общината са преминали обучения по темата за зелени обществени поръчки	Брой обучени служители	Към края на 2025г. 5% от обществените поръчки са „зелени"		
-----------------------------	--	-------	-----------------	-----------	---	------------------------	---	--	--

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Най - добрата политика е образуването на отпадъци да бъде предотвратено. За България и българските общини тази политика е в начален стадий и постигането на резултати ще изисква упорита работа и по-продължително време. Ето защо в краткосрочна перспектива управлението на отпадъците в Община Първомай ще се подобрява, чрез дейности, свързани с повторно използване, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци, доведоха до поставянето на:

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им" в Програмата за управление на отпадъците, за която са разработени мерки, тематично разделени в четири подпрограми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.
- Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците.
- Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.
- Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.

4.2.Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

РДО поставя изисквания пред българските общини да достигнат поетапно до 2030 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (в които потоци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали) в следните количества:

- до 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
- до 1 януари 2030г. – най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Съобразно нормативната уредба всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и

региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя“ се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Имайки предвид добрите практики община Първомай, чрез сключване на договор с „ЕКОКОЛЕКТ“ АД е предприела действия и организира разделното събиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. В резултат от предприетите мерки се очаква количеството на разделно събраните битови отпадъци от опаковки в общината да нарасне и да достигне до необходимото за изпълнение на целите на общината за рециклиране на тези потоци отпадъци. Поради това, общината ще предприеме допълнителни действия в следните направления:

- Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадък;
- Предоставяне на информация за количествата разделно събрани и предадени за рециклиране битови отпадъци от всички юридически лица на територията на общината;
- Мерки, свързани с осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;
- Въвеждане на стимули за гражданите и юридическите лица за активно участие в организираните от общината системи за разделно събиране на отпадъците.

В тази подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигането на специфичните цели, но са тематично отнесени в други подпрограми в рамките на настоящата Програма за управление на отпадъците 2021-2028г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели на програмата. Пряко отношение към постигане на оперативната цел на настоящата подпрограма са мерките от други подпрограми, свързани например с:

- Осъществяване на информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъци;
- След въвеждане на методиката на национално ниво и влизане в сила на националните нормативни изисквания за определяне на ТБО, където е възможно определянето и да е пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци;
- Внедряване на електронна информационна система за управление на отпадъците в общината, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. модул за разделно събраните и предадени за рециклиране, за проследяване на степента на постигане на целите и вземане на съответните управленски решения;
- Обучителни програми за поддържане и подобряване капацитета на администрацията и контролиращите служители на общината;
- Общи събрания на РСУО, обвързани с вземане на решения за подхода за изпълнение на целите на общините в РСУО и решения по други въпроси.

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло
Текущи индикатори	2020 г. - минимум 50% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.
Целеви индикатори	2030 г. - минимум 65% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране

Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	1.1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събирането на отпадъци		Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки		Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Спазване графика за извозването	Разширена и оптимизирана система	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Община
	1.2. Усъвършенстване на системата за разделно събиране на хартиени, картонени, найлонови и пластмасови отпадъци в административните, държавни и обществени сгради		Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки		Усъвършенстване на системата	Брой обхванати сгради в системата	Всички административни, държавни и обществени сгради са обхванати	Общинска администрация	
	1.3. Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци и в	5 000		постоянен	Обществеността е информирана	Подготовка на информация за публикуване на интернет страницата на общината	Общината е публикувала на интернет страницата си информация	Еколог	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

какви количества могат да се оставят на тези площадки и т.н.								
1.4. Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и изхвърляне на отпадъците в организираната от общината система за разделно събиране на отпадъците			ежегодно	Изготвен доклад до кмета за резултатите от осъществения контрол	Брой осъществени тематични проверки	Осъществени ежегодни проверки	Еколог	
1.5. Ежегодно събиране и обработка на информация от фирми и др. юридически лица за разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци в електронна информационна система за отпадъците на общината	-	-	ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на територията на общината	Брой на фирми и юридически лица, които са представител и навременна и пълна информация	Всички фирми и юридически лица представят навременна и пълна информация	Ресорен зам. кмет	
1.6. Въвеждане на годишни награди за граждани/ фирми за активно участие в системата за разделно събиране на битовите отпадъци	5000	Общински бюджет (в рамките на бюджета за ежегодните информационни кампании)	2021-2028	Стимулиране на гражданите и юридическите лица за активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците	Брой организирани събития за връчване на награди на граждани и юридически лица	Най-малко 3 организирани събития за връчване на годишни награди	Звеното в общината отговорно за информационните кампании и връзки с обществеността	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

	1.7.Усъвършенстване на системите за разделно събиране на отпадъци от специфичните отпадъчни потоци и на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла, електрически и електронни уреди и др./	-	Общински бюджет	2021-2028	Общината разполага с допълнителни възможности за разделно събиране и отчитане на рециклируеми отпадъци	Предварителни дейности, проучване на организациите и сключване на договор	Сключени договор с организации по оползотворяване	Ресорен зам.кмет	
	1.8.Иницириране на общо събрание на РСУО с оглед вземане на решение за начина на постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и други свързани въпроси				Общината разполага с необходимата информация за подхода на общините от РСУО за изпълнение на целите за битови отпадъци	Осигуряване на представител на общината в заседанията на РСУО	Протокол от проведени Общи събрания на РСУО с взети решения		

Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.

4.3. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. „Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително - вкусовата промишленост.

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци. Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г. Амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени и в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013г.

Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци да постигат следните **регионални** цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 35 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 1995 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО. Целите се считат за изпълнени, при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на общината да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени отпадъци и не се отчитат за изпълнение на целите за биоотпадъците.

В съответствие с националните политики и изисквания, община Първомай си поставя следните цели, относно управлението на биоразградимите отпадъци и биоотпадъците до 2020г.:

- Ежегодно до 2025 г. вкл., ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1 г., а до края на 2025 г. ограничаване на количеството депонирани

биоразградими битови отпадъци до 70 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.

- Разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци в следните количества:
 - до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014г.
 - до 31 декември 2025 - мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Към момента общината изпълнява целите за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, но трябва да се положат допълнителни усилия за изпълнение на целите за битовите биоотпадъци, тъй като все още няма изградена инсталация за оползотворяване на зелените отпадъци. За да се изпълняват целите за намаляване на биоразградимите битови отпадъци е необходимо в най-кратки срокове да бъдат взети мерки за изграждане на компостираща инсталация за зелените отпадъци към РСУО.

Сравнително малко е количеството на генерираните хранителни отпадъци, както и малък е броят на обществените генератори на такива отпадъци - детски градини, учебни заведения, ресторанти и др., от които да се събират разделно. Необходимо е в общинската наредба за управление на отпадъците да бъдат включени специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на зелените биоотпадъци, които да влязат в сила след създаване на съответната система, включително и биоотпадъците от пазарите, които също подлежат на компостиране.

В подпрограмата за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки в програмата са свързани с ОПОС 2021-2027г., както и от други източници на финансиране. Новите инвестиции са свързани главно с:

- Закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране;
- Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци.

Наборът от „меки“ мерки за постигане на набелязаните цели включва внедряване на информационна система за отчитане на домашното компостиране, като модул от бъдещата интегрирана информационна система.

В настоящата подпрограма не са включени част от „меките“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на програмата, но са описани в други подпрограми, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели и подцели на плана. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програмата са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- продължаване прилагането на икономически инструменти, които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набелязаните цели /отчисленията за депониране, редукция на ТБО за участващите в системите за разделно събиране/;

- включването в общинската наредба на специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците;
- периодично извършване от общината на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- определяне на ТБО, възможно най-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци;
- обучение и подобряване административния капацитет за инспекции по управление на отпадъците на общинско ниво;
- мерките за разработване и внедряване в общината на електронна информационна система за отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
- мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма гарантира поетапното намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда.

Осъществяването на програмата има значителен принос за изпълнение и на целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата, тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците
Текущи индикатори	2020г. - количеството отклонени от депониране биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995г.; 2020 - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени
Целеви индикатори	2025г. - количеството отклонени от депониране биоразградими битови отпадъци е до 70% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995г.; 2025 - мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени

Марка	Дейност и (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Достигане на целите и изискванията за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците	1.1. Приоритетна рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативният е изисквания	5 000 000	ОПОС 2021-2027	2025		Технически, финансови и административни процедури по осигуряване на финансиране	Рекултивирано Депо за ТБО в кв. Точиларци и изграждане на площадка за сепариране на отпадъци	Ресорен зам.кмет	
	1.2. Оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци, с цел повишаване	7 500 000	ОПОС 2014-2020	2022	Изградена инсталация за компостиране на зелените отпадъци, с която се намаляват депонираните биоразградими отпадъци	Етапи на подготовка и изпълнение на проекта в съответствие с одобрения за финансиране проект	Въведена в експлоатация инсталация	Общини Първомай и Стамболийски	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

	на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба								
	1.3. Включване в общинската наредба за управление на отпадъците на изисквания за разделно събиране на зелените отпадъци, след осигуряване на системата за разделното им събиране				Нормативно са определени изискванията за разделно събиране на зелените отпадъци	Подготвени изменения в Наредбата за управление на отпадъците на територията на Общината	Приети изменения в Наредбата за управление на отпадъците на територията на Общината	Общински съвет	
	1.4. Закупване на транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	300 000	ОПОС 2021-2027, ПУДООС /ДБ/ Отчисление по чл.64 от ЗУО Общински бюджети	2021-2028	Закупени превозни средства за транспортни ране на разделно събрани биоотпадъци	Брой закупени транспортни средства	Закупени транспортни средства за превоз на биоотпадъците	Община	Общини от РСУО
	1.5. Разработване и внедряване на модула от информационната система за битовите отпадъци на общината, отчитащ битовите биоразгради ми, в т.ч. и биоотпадъците	5 000	ОП „Електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027	2024	Работещ модул за биоразградими и биоотпадъците като част от информационна система за битовите отпадъци на общината	Етапи на възлагане и изпълнение на поръчката	Общината отчита изпълнението на целите за биоразградимите и биоотпадъците в съответствие с изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците	Община	Всички оператори и организации, които подават информация в информационната система

4.4. Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда, те могат да се превърнат в ресурс. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление. Според РДО до 2030 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване, следва да се увеличи най-малко до 90% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.
- до 1 януари 2030 г. - най-малко 90 на сто от общото тегло на отпадъците

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети на национално ниво до момента, а именно:

- за първи път е разработен и одобрен Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011 -2020 г.;
- одобрени са нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции.

Община Първомай, както и другите общини в страната имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

- Организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- Когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи е длъжна:
 - Да разработи План за управление на строителните отпадъци, като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - Да изпълни реално Плана за управление на строителните отпадъци;
 - Да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - Да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Изискването за разработване на План за управление на строителните отпадъци не се прилага за:

- разрушаване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП) под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв.м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв.м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи,

когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ, а за обектите за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план. Изпълнението на плана за управление на отпадъците се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл.168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителния надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнение на проекта;
- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителните отпадъци, както и на РИОСВ. При строителство, разрушаване на законни строежи и при доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, възложителят на строителните дейности носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с оползотворяване на материали от строителни отпадъци.

Анализите на строителните отпадъци и на инфраструктурата за строителните отпадъци ни показват, че община Първомай, както преобладаващата част от общините, а и фирмите в страната, депонират строителните си отпадъци нерегламентирано. На територията на общината, както и в региона все още няма инсталация за рециклиране на строителните отпадъци. За това е необходимо общината да направи проучване за възможностите за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни и информиране на гражданите и организациите, чрез публикации на интернет страницата си.

В Наредбата за управление на отпадъците на територията на общината, подробно са разписани изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. В законодателството е регламентирано, че разходите за управление на отпадъците от строителство и разрушаване, следва да се поемат от притежателите на отпадъците. В тази връзка доставянето на отпадъците до съоръженията за третиране и заплащането на цената за приемането им е задължение на съответния притежател. В условията на общината е възможно приемането на отпадъци да става срещу заплащане на услуги по разполагане на контейнери на мястото на образуването и извозването им до площадка за временно съхранение или директно до съоръжения. Размерът на заплащането ще зависи от транспортните разстояния и ще бъде по-висок за малките населени места. Следователно необходимо е да бъдат предприети мерки за предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища. Препоръчва се тези мерки да са насочени към предотвратяване на тези практики във възможно най-ранен етап, например чрез изискване на договор за предаване на отпадъци преди издаване на разрешението за строеж или със плана за управление на отпадъците при разрушаване на сгради.

В подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради са предвидени мерки, които условно могат да бъдат разграничени като инвестиционни мерки и „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки са свързани главно с изпълнението на съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Необходимостта от изграждането на такива съоръжения, местоположението и капацитета им са дефинирани в Националния стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020г. Те могат да бъдат изградени чрез публично - частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

В подпрограмата не са включени част от „меките“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на програмата, тъй като са описани в други подпрограми.

Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програма са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- Програми за обучение на служители за целите на изпълнение на изискванията за селективно разрушаване на сгради и за разделяне на строителните отпадъци в процеса на строителството;
- Осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира отделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за отпадъците;
- Разработване и внедряване на интегрирана общинска информационна система за отчитане на отпадъците, включително изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци с подсистема за строителните отпадъци.

България има много малко практически опит в разглежданата област, поради което са необходими постоянни и координирани усилия на централните, регионалните и местни власти както и на бизнеса от строителния бранш и на неговите браншови организации. При планиране на осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци е взето под внимание, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци.

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от строителните дейности
Текущи индикатори	Ежегодно до 2028 г. в строежите с възложител община Първомай се влагат рециклирани строителни материали в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. Брой одобрени инвестиционни проекти с включен План за управление на строителните отпадъци
Целеви индикатори	През 2021 г. в строежите с възложител община Първомай се влагат рециклирани строителни материали в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали за 2021 г. Всички инвестиционни проекти, одобрени от общината включват План за управление на строителните отпадъци, който се изпълнява

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от строителните дейности на община Първомай	1.1. Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	-	-	2021-2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община	Възложители на инвестиционни проекти
	1.2. Стимулиране изграждането на мощности за рециклиране или система за раздробяване на строителните		ПЧП, частни инвестиции	постоянен	Изградена инсталация за оползотворяване или система за раздробяване на строителни отпадъци		Брой инсталации	Община	Частен бизнес

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

	отпадъци 1.3. Отреждане е предоставяне на временна площадка на която гражданите и други организации да могат да оставят / срещу заплащане/ разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности до определени количества	40 000	Общински бюджет	2021-2028	Гражданите и други организации не изхвърлят строителните отпадъци в контейнерите за битови отпадъци		Осигурена временна площадка за строителни отпадъци от малки ремонти	Ресорен зам. кмет	
	1.4. Проучване за възможностите за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни терени.		Общински бюджет	2021-2028	Осигурена възможност за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни терени.		Направено проучване	Еколог	

4.5. Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Депонирането на отпадъците стои на най - ниското ниво в йерархията на управлението на отпадъците, въведена с европейското и националното законодателство. Все още дори и най-напредналите държави не могат да предотвратят напълно депонирането на отпадъци. Ето защо, част от усилията за подобряване на управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- Ползване на депа, които отговарят на екологичните нормативни изисквания и минимализират рисковете за околната среда;
- Чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци, посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- Закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация, които предвиждат оползотворяване на полезните компоненти при осъществяването на рекултивационните дейности;
- Последващи грижи след рекултивацията на депата и мониторинг на закритите депа;
- Предотвратяване на депонирането на опасни битови отпадъци, чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци и утайките от ПСОВ, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци, но са включени систематично в предходните подпрограми.

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на община Първомай, свързани с:

- осигуряване на екологосъобразно депониране на остатъчните битови отпадъци на депо, отговарящо на всички нормативни изисквания;
- разделно събиране на опасни битови отпадъци и предаването им за обезвреждане.

Община Първомай е сред общините в България, които спазват изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания от средата на 2009 г., когато за България беше крайният срок за привеждане в съответствие с тези изисквания.

В подпрограмата са включени и някои свързани с депонирането на смесени битови отпадъци мерки, и по-конкретно – закупуване на нови контейнери за смесени битови отпадъци с оглед унифициране на системата за събиране и извозване на смесените битови отпадъци на територията на общината, което се мотивира от изготвените анализи за управление на отпадъците. Общината може да ползва ПУДООС като инструмент за финансиране, както редица общини в страната, тъй като средствата се отпускат като безлихвени заеми за петгодишен срок с двегодишен гратисен период.

Що се отнася до намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, мерките, които общината предприема, се отнасят основно до сключването на договори с организация за оползотворяване на отпадъчни масла, отпадъци от електронно и електрическо оборудване и батерии и акумулатори, както и осигуряване на площадка, на която домакинства и източници, подобни на домакинства, могат да

оставят разделно събрани опасни битови отпадъци (като например, стари препарати за растителна защита, кутии с бои и лакове и др.).

В подпрограмата не са включени част мерките, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми на настоящата Програма, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на повече от една стратегическа цел. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за предотвратяване на отпадъците и за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- наличието на актуален анализ за морфологичния състав на битовите отпадъци и възлагане на такова през 2025 г. в съответствие с изискванията на нормативната уредба (на всеки 5 години);
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, но след приемане на национална методика и влизане в сила на националните разпоредби за промени в начина на определяне на ТБО;
- обучение и подобряване административния капацитет по управление на отпадъците;
- внедряване в общината на електронна информационна система за отпадъците;
- съставяне на отчети за изпълнение на целите за битовите отпадъци и представянето им пред компетентните органи
- обучителни програми за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите инспектори на общината
- подготовка и изпълнение на проект за общината за изграждане на съоръжение за компостиране на зелените отпадъци в зависимост от условията и изискванията в поканата към общините за кандидатстване по ОПОС 2014-2020 г.
- предоставяне на временна площадка, на която гражданите и други организации могат да оставят без допълнително заплащане разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности до определени количества

ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Обезвреждане на остатъчните количества битови отпадъци, съгласно нормативните изисквания през целия период на действие на програмата
Текущи индикатори	Етапи на изпълнение на технически, финансови и административни процедури
Целеви индикатори	100% от битовите отпадъци генерирани на територията на Община Първомай предназначени за депониране се обезвреждат в депа, отговарящи на нормативните изисквания

Марка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции		
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
1. Остатъчните количества битови отпадъци се обезвреждат, съгласно нормативните изисквания през целия период на програмата	1.1. Изпълнение на етап „биологична рекултивация“ от проекта за закриване и рекултивация на старото депо на гр. Първомай	Осигурен е в рамките на проекта	ПУДООС		Рекултивирано общинско депо, съгласно нормативните изисквания		Изпълнен етап „биологична рекултивация“	Община	ПУДООС	
	1.2. Определяне на отговорно звено за осъществяване на последващия контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото сметище	10 000	Общински бюджет	постоянен	Отговорността за осъществяване на последващия контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото сметище е адресирана		Одобен с акт на общината документ, определящ отговорността за последващия мониторинг на закритото сметище	Одобен с акт на общината документ, определящ отговорността за последващия мониторинг на закритото сметище	Кмет	
	1.3. Периодично почистване на локални натрупвания на	20 000	Общински бюджет	постоянен	Чиста околна среда	Брой почистени локални замърсява	В края на периода на програмата няма	Община, кметства	НПО училища и институ	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

отпадъци на нерегламентирани места					ния	локални замърсявания		ции
1.4. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, закупуване на нови транспортни средства за извозване на отпадъци	400 000	ПУДООС Отчислен ия по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	2021- 2028	Ефективна и обезпечена с необходимия брой съдове и транспортна техника система за събиране и извозване на смесените битови отпадъци	Етапи на подготовка на необходимите документи за закупуване на съдовете и транспортните средства	Доставени контейнери и кофи, транспортни средства	Ресорен зам. кмет	

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

4.6. Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на административен капацитет в общината за изпълнение на функциите, произтичащи от нормативната уредба и поставените общински цели във връзка с общинската политика за управление на отпадъците. Новите и все по-растящи изисквания на националното законодателство за отпадъците налагат непрекъснато развитие и повишаване на административния капацитет на общините, което да гарантира, че те разполагат с ключови служители за компетентно управление на отпадъците на територията си. Ключовите характеристики на административния капацитет, определят и оперативните цели на настоящата подпрограма, около които са обединени включените в подпрограмата мерки, както следва:

Мерки за нормативна и програмна осигуреност на дейностите по управление на отпадъците

За изпълнение на тази мярка е предвидено непрекъснато следене и развитието на националната правна рамка в сектор отпадъци, с цел навременно отразяване на нормативните промени в местната нормативна уредба, както и промени в нормативните документи на общината, съобразно местните условия и възникващи потребности. Разработването на ясни вътрешни правила за наблюдение, отчет и оценка на изпълнението на Програмата също е от основно значение за проследяване на напредъка в изпълнението и предприемане на коригиращи действия в случай на възникнали проблеми.

Постоянно повишаване на квалификацията на служителите

За запазване и повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците, са предвидени редица обучителни дейности.

Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците

Основните мерки са насочени към подобряване на информационната база за управление на отпадъците. Необходимо е всички дейности и процеси в областта на отпадъците да бъдат информационно обезпечени, чрез изграждане на единна информационна система, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните в интегриран вид. Единната информационна система за отпадъците ще гарантира изготвянето на качествени анализи и отчети и проследяване на напредъка по заложените в Програмата за управление на отпадъците на Община Първомай цели до 2027 г.

В съответствие с развитието на националното законодателство в сектор отпадъци и с националните политики за непрекъснато повишаване на квалификацията и за учене през целия живот, в подпрограмата са предвидени дейности за развитие на компетентността, знанията и уменията на служителите от администрацията и от дейност „Чистота“ с функции свързани с отпадъците и за тяхното ресурсно обезпечаване.

Включените в подпрограмата мерки имат хоризонтален характер и тяхното изпълнение ще подпомогне постигането на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Първомай 2021-2027 г.

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 3	Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда
Оперативна цел:	Подобряване на нормативната и програмна осигуреност, информационното осигуряване на дейностите по управление на отпадъците и постоянно повишаване на квалификацията на служителите
Текущи индикатори	Брой изпълнени мерки от плана
Целеви индикатори	Подобрена нормативна и програмна осигуреност и повишен капацитет на служителите

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници и на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	1.2. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на националното законодателство и местните политики за отпадъци			постоянен	Нормативна осигуреност	Брой приети/допълнени документи	Приети промени в общински нормативни документи при установена необходимост	Ресорен зам. кмет	Общински съвет
	1.3.Изготвяне на годишен отчет пред ОбС Първомай и РИОСВ - Пловдив по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците в общината			ежегодно	Изготвен годишен отчет		Проследяване на напредъка по изпълнение на мерките в Програмата за управление на отпадъците на община Първомай 2021-2027г.	Ресорен зам. кмет	
2.Постоянно повишаване на квалификацията на служителите	2.1. Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците	5 000	Общински бюджет ОП "Електронно управление и техническа помощ."	постоянен	Повишена квалификация и умения на служителите	Брой проведени обучения	Брой обучени служители	Община	МОСВ РИОСВ НСО РБ

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

3.Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците	3.1 .Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните	20 000	ОП "Електронно управление и техническа помощ Общински бюджет	2021-2023	Общината разполага с достоверна информация в реално време за постъпващите отпадъци на техните съоръжения и инсталации за отпадъци	Етапи на въвеждане в действие на информационна система за управление на отпадъците	Внедрена и функционираща информационна система	Община НСОРБ	РИОСВ ИАОС
	3.2.Създаване и поддържане от общината на електронни регистри за обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците			постоянен	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общината	Общината е създала нормативно задължение за създаване и поддържане на регистри на обектите, които подлежат на контрол	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Община	
	3.3.Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината по управление на отпадъците				2021-2028	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Брой одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Общината осъществява контролна дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчита изпълнението на годишните цели за контролната дейност	Община

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 – 2028

	3.4. Създаване в общината на електронен регистър/актова книга за резултатите от осъществяваните проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците			2021-2028	Създаден в общината електронен регистър/актови книги относно резултатите от осъществявания контрол по управление на отпадъците	Брой създадени регистри/актови книги за резултатите от осъществяваните проверки	Общината има създадени условия за проследяване на резултатите от осъществяваната контролна дейност по нормативната уредба по управление на отпадъците	Община	
--	---	--	--	-----------	--	---	---	--------	--

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците

4.7. Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Информирането и участието на обществеността е основен компонент на всяка Програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най - добре разработената програма не може да постигне своите цели. От изключителна важност е населението и бизнесът да бъде запознато с йерархията при управление на отпадъците, да са запознати с приоритетността в реда на справянето с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия. Включените в подпрограмата мерки целят повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите, което е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците, като се залага на разширяване на обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно се подценяват.

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента от общината мерки, като участие в провежданите ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез доброволци, ежегодния конкурс за общини „За чиста околна среда“, информационни кампании на организациите по оползотворяване. Предлаганата подпрограма от мерки има за цел да подпомогне взаимната връзка между отделните дейности, така че да се извлече максимален ефект и подобряване на общата ефективност от тях. Затова, част от мерките са насочени към осигуряване на устойчивост и допълняемост не само на общинско ниво, но и на национално.

Освен мерките насочени пряко в двете основни направления - информиране и включване на обществеността при вземане на управленски решения в областта на управление на отпадъците, в подпрограма са включени и мерки, които имат по-конкретна насоченост и произтичат от откритите празноти в управлението на отпадъците и тяхното преодоляване, чрез провеждането на тематични информационни и доброволчески кампании и др. Подпрограмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага всички останали подпрограми от Програмата за управление на отпадъците на Община Първомай 2021-2028г. Същевременно други мерки, включени в други подпрограми от Програмата за управление на отпадъците също допринасят за постигането на целта за превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците. Мерки в подпрограмата за „Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците“: публикуване на интернет страницата на общината на информация за местоположението, вида и условията за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и юридическите лица, публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за задължения на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на

генерираните от тях отпадъци и др. Специално внимание се обръща на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината за създаване на нагласи и правилно отношение към отпадъците

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 4	Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане йерархията на управление на отпадъците
Оперативна цел:	Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, относно дейностите по управление на отпадъците
Текущи индикатори	Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, които участват в разделното събиране на отпадъците; Ежегодно нарастване на броя на търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради, които участват в системите за разделно събиране на отпадъци.
Целеви индикатори	През 2028г. : -над 90% от домакинствата, живеещи на територии с въведени системи за разделно събиране на отпадъците, участват в тези системи; -над 90% от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъци.

Марка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1.Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, относно дейностите по управление на отпадъците	1.1. Провеждане от общината на консултации с обществеността и други заинтересовани страни в процеса на разработване на общинската програма за управление на отпадъците				Всички заинтересовани страни са включени в процеса на разработване на общинската програма за управление на отпадъците		Общината е провела обществени консултации при разработване на общинската програма за управление на отпадъците	Община	Граждани и другите заинтересовани страни
	1.2. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	2000	Общински и бюджет	постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно общинските политики в областта на отпадъците	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Кмет	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 - 2028

1.3. Провеждане на информационни и разяснителни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастни и социални групи	5 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Брой проведени информационни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци	Минимум 3броя проведен и информационни кампании и за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци	Община	
1.4. Провеждане на анкетно проучване за отчитане на мнението на населението по различни аспекти на политиката по управление на отпадъците и предоставяните услуги	10000		Ежегодно	Събрана информация за мнението на обществостта с цел подпомагане вземането на управленски решения	Възложени и изпълнени анкетни проучвания	Проведен и минимум 3 анкетни проучвания	Еколог	
1.5. Публикуване на годишните отчети по изпълнение на ПУО до 2028г.			Ежегодно до 31 март	Осигурена прозрачност при изпълнение на общинските политики за отпадъците	Публикувани годишни отчети	Публикувани 7 бр. годишни отчети	Ресорен зам. кмет	
1.6. Публикуване на актуална информация за отпадъците и управлението им на интернет страницата на общината			постоянен	Осигурен достъп на населението до информация за отпадъците и управлението им в общината	Брой публикувани информации	Публикувана актуална информация за услугите предоставяни от общината свързани с отпадъците и управлението им	Еколог	
1.7. Провеждане на кампании по почистване	5000	Общински бюджет Дарения на чували и ръкавици	Ежегодно 2021-2027	Повишено участие на населението и бизнеса, почистени нерегламен	Брой участници количества събрани и извозени	В края на 2027г. 10% увеличение наброя	Еколог	Дейност „Чистота“

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2021 - 2028

					тирани замърсявания	отпадъци брой почистени нерегламентирани рани сметища	на участниците спрямо 2021г.		
	1.8. Провеждане на прояви в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците, участие в местни, национални и международни кампании свързани с дейности с отпадъците, издаване на информационни материали	5 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно	Повишено участие на населението и бизнеса в дейности по намаляване на отпадъците		Брой прояви	Ресорен зам. кмет	Екологична Дейност „Чистота“
	1.9. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	3 000	Общински и бюджет	Ежегодно	Развиване на екологично мислене и отношение към опазването на природата сред подрастващите	Брой участници Училища, детски градини	В края на 2027г. 10 % увеличение на броя на участниците спрямо 2021г.	Община	Регионален инспекторат на МОН

V. Координация с други общински и регионални планове и програми

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася да бъде проследена съвместимостта на целите в отделните програмни документи и да не се допусне противоречие. В съответствие със Закона за местното самоуправление и местната администрация, общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на общината, които отразяват и националните и европейски политики на местните общности.

Общинската Програма за управление на отпадъците е също елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което в тази част на програмата се представя взаимовръзката на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Първомай 2021 - 2028 г. с други програмни документи и необходимостта от координацията и съвместяването им, с цел постигане на съвместен ефект от изпълнението им.

Програмата за управление на отпадъците на община Първомай 2021 - 2028 г. е разработена в координация с наличните програмни документи в сектор отпадъци на национално ниво и с общинските програмни документи за развитието на общината. При разработването на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021 - 2028 г. и Национална програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- Национален стратегически план за поэтапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.
- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020 г. и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от сектор „Отпадъци“

С изпълнението на заложените мерки в Програмата се очаква да бъде допринесено за изпълнение на целите на посочените национални програмни документи, тъй като поставените общински цели са в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управлението на отпадъците.

Като елемент от системата за планиране на развитието на общината за периода до 2027г., Програмата за управление на отпадъците на община Първомае синхронизирана и съобразена с ключови общински програмни документи:

План за интегрирано развитие на Община Първомай за периода 2021-2027г.

Той определя рамката за развитие на общината до 2027г., като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желанието устойчив и балансиран растеж на територията на общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки. Програмата за управление на отпадъците 2021

2027г. е в подкрепа на изпълнение на **Стратегическа цел 3: Подобряване на екологичната инфраструктура** Приоритет 12: Мярка 6: „Оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци, с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба“ и Мярка 7: „Приоритетна рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания“

Разработена в съответствие с националната законодателна рамка, *Програмата за управление на отпадъците на Община Първомай 2021-2028г.* включва цели и мерки, които допринасят за постигане на националните и регионалните цели за развитие и в частност за управление на отпадъците.

VI. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската Програма за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на програмата са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините, като поставя и следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на програмата:

- Програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Наблюдението на изпълнението на Програма за управление на отпадъците на община Първомай 2021-2028г. е процес на системно събиране и анализ на информация, относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми към програмата са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори ще се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите. Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта.

Кметът на общината *организира наблюдението на изпълнението* на общинската програма за управление на отпадъците. Той определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Вторият аспект се отнася до *събиране на информация* за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка към постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. Изключително важно е общината да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е общината да проведежда проучвания или анкетни допитвания. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква кметът на общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. На

трето място, системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на програмата включва действия, които осигуряват необходимата информация за *междинни оценки и окончателна оценка* на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост. Като административен подход следва кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на Отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Орган за контрол по изпълнение на програмата е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя *Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците* през съответната година, който се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ. Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците - както общински съветници, така и широката общественост.

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на *актуализацията* на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия. Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне по различни причини:

- в резултат от въздействието на "външни" фактори - например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

С оглед значението на изпълнението на целите в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва на ЕК, общината следва да предвиди междинна оценка на програмата след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели. В съответствие с изводите от оценката следва да се извърши актуализация на програмата, ако се налага. Ако обаче в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи

законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.